ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 34 (85)
26 ΜΑΪΟΥ 1940 – Ε:

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 34—25 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160—200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80—100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40—50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

ΣΧΟΛΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΒΑΛΛΑΣ
Ε' ΤΑΞΙΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ

Ἡ Ἀποταμίευσις καὶ ἡ Οἰκονομία ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους.

(Σύνθεσις ἐν τῷ Σχολείῳ)

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς παρῳχημένας ἐποχὰς ἢ εἰς τὰ οἰκονομικὰ συστήματα ἄλλων κρατῶν, ἵνα ἐννοήσωμεν τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ κράτους.

Αἱ σοφαὶ ὑποθῆκαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως μᾶς παρέχουν, διὰ τῆς προσεκτικῆς μελέτης των, τὰς στερεὰς βάσεις δι' ὅλα τὰ ζητήματα.

Δὲν ἔχει παρέλθει ἀκόμη μήν, ἀφ' ὅτου ὁ ἐπιτελὴς τοῦ 1912 διελάλει εἰς σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως, τῆς οἰκονομίας... Ἀποταμιεύσεως, ἥτις θὰ ἐπιτευχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ὑγιῶν ἀρχῶν: «Θέλω ὁ κάθε ἐργάτης, ὁ κάθε γεωργός, νὰ ἐντείνῃ τὰς δυνάμεις του διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἔθνους, διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν πόρων του. Θέλω νὰ ξερριζώσητε ἀπὸ τοὺς κήπους σας τὰ πλουμιστὰ λουλούδια, καὶ ὁ καθένας σας νὰ φυτέψῃ κάτι τὸ χρήσιμο, νὰ βγάλῃ ἔστω καὶ ἕνα κιλὸ πατάτες. Θέλω σὲ ὅλες τὶς πράξεις σας νὰ κυριαρχῇ ἡ οἰκονομία. Καὶ λέγοντας οἰκονομία, δὲν ἐννοῶ τὸν περιορισμὸν τῶν βασικῶν διὰ τὴν ὑγείαν σας στοιχείων. Ἐννοῶ τὴν κατάπαυσιν, κατὰ τὸ δυνατόν, τῶν περιττῶν ἐξόδων, τὴν καλοκυροσύνη, τὸ φύλαγμα καὶ αὐτῶν τῶν ψιχίων τῆς τραπέζης σας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ μόνον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς χάνει κατ' ἔτος 45.000.000 δραχμῶν»!

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἄλλος, ἄλλος ἀρχηγὸς κράτους, ὅστις νὰ ἔχῃ θέσει ὑγιεστέρας βάσεις διὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ λαοῦ! Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατενόησε καὶ ἐφήρμοσε δύο κυρίως πράγματα. Τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἀτομικῆς καὶ δι' αὐτῆς τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως, καὶ τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας τῶν κρατικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν κομματικῶν διαταραχῶν τὸ πνεῦμα τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως εἶχε τελείως ἐκλείψει. Τὰ ὑπὸ βαρείας φορολογίας συλλεγόμενα χρήματα τοῦ τιμίου ἱδρῶτος τοῦ λαοῦ διεσπαθίζοντο κατὰ τὸν πλέον αἰσχρὸν τρόπον. Τὸ ὑστέρημα τοῦ λαοῦ, ἀντὶ νὰ χρησιμοποιῆται ἐπωφελῶς, ἀντὶ μέρος αὐτοῦ νὰ φυλάσσεται διὰ πιθανῶς δυσκολωτέρους καιρούς, εἰσέρρεεν ἀφθόνως εἰς τὰ θυλάκια τῶν κομματαρχῶν. Καί, ὢ τῆς δυστυχίας, ἐν δεδομένῃ στιγμῇ, ὅτε μᾶς ἐχρειάσθησαν ἀεροπλάνα κατεφύγαμεν εἰς τὴν βοήθειαν ἄλλων βαλκανικῶν κρατῶν...

Τώρα, πόσον διάφορος εἶναι ἡ κατάστασις! Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, διὰ τῆς περισυλλογῆς, διὰ τῆς φράξεως τῶν ὀπῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρχετο ὁ χρυσός μας, διὰ τῆς δημιουργίας καταλλήλου ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος παρὰ τῷ λαῷ, διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς αὐταρκείας, διὰ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐργασίας κατώρθωσεν ἓν θαῦμα!... Ἄνευ οὐδεμιᾶς φορολογικῆς ἐπὶ πλέον ἐπιβαρύνσεως, διὰ τῆς συστηματικῆς του μεθόδου, ἀνεζωπύρησε τὰ οἰκονομικά μας, ἐγέμισε τὰ κενὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἀνύπαρκτον σχεδὸν στρατόν μας καὶ νὰ κρατήσῃ τὴν Ἑλλάδα μας «ΦΟΒΕΡΑΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΗΣ καὶ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ».

Ἔδωσε τεραστίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς εἰσροῆς ὁλονὲν περισσοτέρων χρημάτων καὶ τῆς καταλλήλου διαθέσεώς των, ἀπέβησαν εἷς τῶν πλέον ἀπαραιτήτων ὀργανισμῶν, διὰ τὴν ὅσον οἷόν τε εὐνοϊκὴν διαβίωσιν τοῦ λαοῦ!

Τοιουτοτρόπως ἡ ἀποταμίευσις καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ κράτους μας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ λαοῦ, ἔφεραν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

Ἀσφάλειαν τοῦ οἴκου μας, οἰκονομικὴν εὐεξίαν, καλλιτέρους ὅρους διαβιώσεως, κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, εὐρυθμίαν κοινωνικήν, ἀνάπτυξιν τεραστίας δραστηριότητος, νέον σφρῖγος καὶ νέαν πρωτοφανῆ ἔντασιν ἐργασίας, ἐντατικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς Πατρίδος μας, καὶ τόσα ἄλλα...

Ἐξ ὅλων αὐτῶν ἀνεπήδησεν ἡ πίστις ἐπὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ ἡ δημιουργία τῶν στερεῶν βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται τὸ ὁλονὲν ὑψούμενον οἰκοδόμημα τοῦ «ΤΡΙΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ».

Στυλιανὸς Παπαπασχάλης

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Ὁ φοβερώτερος τῶν πολέμων τῆς ἱστορίας εἰσῆλθεν εἰς δραματικωτάτην φάσιν ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τὸ κέντρον τῶν ἐπιχειρήσεων μετετέθη εἰς τὸ δυτικὸν μέτωπον. Πρόκειται ἄράγε αἱ μάχαι ποὺ ἄρχισαν ἐδῶ καὶ δύο ἑβδομάδες μὲ τὴν γερμανικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὸ Βέλγιον διὰ νὰ καταλήξουν γρήγορα εἰς τὴν βορειοδυτικὴν Γαλλίαν νὰ ἐπιταχύνουν τὴν λύσιν τῆς μεγάλης τραγωδίας; Πρόκειται τάχα νὰ κρίνουν τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου ἢ μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ κατακλυσμικὴ συναυλία ποὺ γίνεται μὲ τὰ δαιμονικώτερα ὄργανα τῆς τεχνικῆς, ὅλη αὐτὴ ἡ καταιγὶς τοῦ φονικοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου, ποὺ δὲν εἶδε παρομοίαν καὶ ἄμποτε νὰ μὴν ἴδῃ ποτὲ πλέον ἡ γῆ, δὲν θὰ εἶναι παρὰ ἕνα ἐπεισόδιον, μία πρᾶξις μόνον τοῦ δράματος, ποὺ θὰ τὴν ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλαι, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον φρικταὶ ἕως ὅτου ἐπέλθῃ τὸ τέλος;

Εἶναι πολὺ δύσκολον, πολὺ ἀδύνατον νὰ διακινδυνεύσῃ κανεὶς εἰς προβλέψεις. Ἡ σύγχρονος τεχνική, διὰ τὰ ἔργα τῆς ὁποίας τόσον ἀλαζονικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἔπαρσις τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ ὄργανον εἰρηνικῆς ἀνέσεως καὶ εὐφορίας ἐπεμβαίνει πανίσχυρος εἰς τὰ ἔργα τοῦ πολέμου. Καὶ μὲ τὴν ἐπέμβασίν της κινδυνεύει νὰ συμβῇ κάτι ἀνάλογον μὲ ὅ,τι συνέβη μὲ τὴν ἐπέμβασίν της εἰς τὰ ἔργα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας. Ἕνα εἶδος βαβελικῆς συγχύσεως. Καὶ μ' ὅλο ποὺ εἶναι φοβερὸν νὰ τὸ λέγῃ κανείς, ὁ νοῦς καταλαμβάνεται ἀπὸ δέος μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἔχουν ἐξαπολύσει εἰς τὸν πόλεμον τὸ ψυχρὸν καὶ τυφλὸν ὄργανον τῆς μηχανῆς, δὲν θὰ κατορθώσουν νὰ κυριαρχήσουν ἐπ' αὐτοῦ ὅσον χρειάζεται, ἀλλὰ θ' ἀφήσουν νὰ τοὺς παρασύρῃ ἡ ἄλογος καὶ ἀνοικτίρμων φύσις του εἰς ἔκτασιν καταστροφῶν ἄμετρον, πολὺ ἀνωτέραν τῆς προβλέψεως καὶ τοῦ σκοποῦ των, εἰς τρόπον ὥστε ὅταν θα ἔλθῃ τὸ τέλος καὶ θὰ ἔχῃ κορεσθῆ ὁ Μολὼχ τοῦ μίσους καὶ τῶν ἐκδικήσεων νὰ ἔχουν ναυαγήσει μαζὶ μὲ τὰ ὄνειρα τῆς νίκης καὶ τῆς κυριαρχίας καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ αἱ ἀξίαι τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ αἰώνων σοφία καὶ προκοπὴ ἐσώρευε καὶ ἀποθήκευε μὲ φωτεινὴν καρτερίαν.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει παραδείγματα πολεμικῶν ἐπικρατήσεων ποὺ ἐπήγασαν ἀπὸ τὴν ἐπινόησιν καὶ ἐφαρμογὴν νέας ἀγνώστου τακτικῆς ἢ νέου ἀγνώστου ὅπλου. Αὐτὰ ὅμως συνέβαιναν εἰς ἐποχὰς ὅπου οἱ λαοὶ ἔζων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπομονωμένοι καὶ ὑπὸ διάφορον καὶ ἄνισον στάθμην ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ. Σήμερον ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις εἶναι ἑνιαῖον, οἰκουμενικὸν φαινόμενον. Ἰδιαιτέρως ἡ ἀνάπτυξις, τὰ μέσα καὶ ἡ ἐπίνοια τῶν λαῶν, ποὺ ἦλθον εἰς σύγκρουσιν εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, εἶναι ποιοτικῶς τοὐλάχιστον ὅμοιαι καὶ ἴσαι. Εἶναι δύσκολον νὰ παραδεχθῇ κανεὶς ὅτι θὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν ὄργανον καὶ ὅπλον καὶ ἐπινόημα τακτικῆς ἢ στρατηγικῆς, ποὺ νὰ εἶναι δύσκολον ἅπαξ τεθῇ εἰς χρῆσιν καὶ ἐφαρμογὴν νὰ μὴ τὸ ἀφομοιώσῃ ἢ νὰ μὴ τὸ ἐξουδετερώσῃ δι' ἄλλου ἀναλόγου ὁ ἀντίπαλος. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ ἐλαττώνει εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἂν δὲν ἀποκλείῃ ὁλότελα, τὰς δυνατότητας τῶν κεραυνοβόλων ἐπιτυχιῶν καὶ προδικάζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ σημερινοῦ πολέμου, ὡς πολέμου ἐξαντλήσεως, ποὺ εἶναι καὶ ὁ φοβερώτερος ὡς πρὸς τὰς ἀπωτέρας του συνεπείας. Ἀγόμεθα ἔτσι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι παρ' ὅλην τὴν κυριαρχίαν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τεχνικοῦ στοιχείου εἰς τὴν διεξαγωγήν του, ὁ ψυχικὸς παράγων θὰ εἶναι καὶ πάλιν ἐκεῖνος ποὺ θὰ κρίνῃ ἐν τέλει καὶ τοῦ σημερινοῦ πολέμου τὴν ἔκβασιν.

Αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβάνονται πολὺ καλὰ οἱ ὑπεύθυνοι κυβερνῆται τῶν ἐμπολέμων κρατῶν, ὅπως βλέπομεν ἀπὸ ὡρισμένα μέτρα τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζουν. Πρῶτα πρῶτα ἀπὸ τὸν αὐστηρότατον ἔλεγχον ποὺ ἐπιβάλλουν εἰς τὰ μέσα καὶ τὰ ὄργανα τῆς δημοσιότητος. Ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπισήμων ἀνακοινώσεων γύρω ἀπὸ τὰ γεγονότα τοῦ πολέμου. Εἰς ἐποχήν, ποὺ καμμιὰ ἄλλη δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτήν, ἀπὸ ἀπόψεως ἀφθονίας καὶ ταχύτητος μέσων μεταδόσεως πληροφοριῶν, αἱ πολεμικαὶ καὶ αἱ ἄλλαι ἀνακοινώσεις διατυπώνονται ὡς πυκνοὶ καὶ σκοτεινοὶ χρησμοὶ ποὺ δὲν λύουν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπισωρεύουν ἀπορίας. Ἡ δημοσιογραφικὴ παρακολούθησις τῶν ἐπιχειρήσεων, χωρὶς νὰ ἔχῃ τελείως ἀπαγορευθῆ, ἔχει ὑποβληθῆ εἰς περιορισμοὺς τόσον αὐστηρούς, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ὅλη ἐκείνη ἡ φιλολογία τῶν πολεμικῶν ἀνταποκρίσεων, ποὺ ἦτο τὸ ἐντρύφημα τοῦ ἀμάχου κοινοῦ εἰς ἄλλας πολεμικὰς ἐποχάς. Ἀντὶ τῆς φιλολογίας αὐτῆς ὅμως ἐδημιουργήθη ἕνα ἄλλο πληθωρικὸν εἶδος, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα καὶ σχέσιν καὶ δὲν ἔχει καθόλου σκοπὸν νὰ διαφωτίζῃ, ἀλλὰ νὰ συσκοτίζῃ, νὰ συγχέῃ καὶ νὰ διαστρέφῃ τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ πολεμικὰ γεγονότα. Ἡ μεγαλυτέρα πρωτοτυπία τοῦ νέου αὐτοῦ εἴδους εἶναι ὅτι δὲν προορίζεται δι' ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, ἀλλὰ δι' ἐξαγωγήν, ὅπως εἰς ἄλλας ἐποχὰς τὰ κατωτέρας ποιότητος προϊόντα τῆς βιομηχανίας. Ἄλλοτε, εἰς εὐδαιμονικὰς ἐποχάς, εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς ἐντυπωσιακῆς εἰδήσεως ἐπεδίδοντο, μᾶλλον ἀκινδύνως, καὶ ἀποκλειστικὰ διὰ κυκλοφοριακοὺς σκοποὺς αἱ ἀμφιβόλου ποιότητος ἐφημερίδες. Σήμερον ἡ ἐντυπωσιακὴ πληροφορία ἠξιώθη τῶν ἐπισήμων τιμῶν. Φιλοτεχνεῖται εἰς τὰ ἐπίσημα γραφεῖα τῶν ὑπουργείων μὲ μέθοδον καὶ μὲ σύστημα μελετημένον καὶ ἐξαπολύεται ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς πρὸς ὅλους τοὺς ὁρίζοντας. Σκοπός της εἶναι νὰ διαστρέφῃ καὶ νὰ παραμορφώνῃ τὰ γεγονότα, νὰ δημιουργῇ σύγχυσιν καὶ δυσπιστίαν εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν ἀντιπάλων καὶ τῶν οὐδετέρων, νὰ ὑπονομεύῃ καὶ νὰ κλονίζῃ τὸ θάρρος, νὰ δηλητηριάζῃ τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν αὐτοπεποίθησιν, νὰ διαταράζῃ τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὰ εἰρηνικά των ἔργα καὶ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἔργων αὐτῶν, νὰ φονεύσῃ, μὲ μίαν λέξιν, τὴν ψυχικήν των ἀντοχήν.

Ὅπως εἶναι φυσικόν, ἡ ἐντυπωσιακὴ καὶ προπαγανδιστικὴ εἴδησις, ποὺ ἀποκτᾷ καὶ αὐτὴ τὴν ἰδιότητα καὶ τὴν σημασίαν ἀληθινοῦ ὅπλου — ὄχι ὀλιγώτερον φοβεροῦ καὶ ἐπικινδύνου ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα — θὰ συστηματοποιῆται ὅσον ὁ πόλεμος προχωρεῖ περισσότερον. Ἡ οὐσιώδης διαφορὰ τοῦ ὅπλου αὐτοῦ, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα, ἔγκειται καὶ εἰς τὸ ἑξῆς: Ὅτι δὲν στρέφεται, ὅπως ἐκεῖνα, ἀποκλειστικῶς μόνον ἐναντίον τῶν κεκηρυγμένων πολεμίων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ κόσμου γενικῶς, καὶ φυσικὰ καὶ ἐναντίον τῶν λαῶν ποὺ δὲν παρεσύρθησαν εἰς τὸν πόλεμον. Χάρις εἰς αὐτὴν εἰς τὸ πεδίον τῶν νεύρων ὁ πόλεμος ἐγενικεύθη. Χρειάζεται ἐπομένως νὰ γενικευθῇ καὶ ἡ ἄμυνα. Ἡ ἄμυνα ὅμως αὐτὴ εἶναι δύσκολον νὰ διευθύνεται καὶ νὰ ἐνεργῆται μὲ κρατικὰ μόνον μέσα. Δὲν φθάνει νὰ διαψεύδεται κάθε τόσον ἡ ἐντυπωσιακὴ εἴδησις, οὔτε καὶ εἶναι εὔκολον νὰ παρακολουθῆται πάντοτε, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθμούς, ποὺ κάμνουν χρῆσιν πάσης γλώσσης, ὁ πόλεμος τῶν νεύρων διεξάγεται καὶ ἀπὸ τοὺς μυστικοὺς πράκτορας τῶν ἐμπολέμων καὶ μὴ κρατῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ πλάτη. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως, πλὴν τοῦ κράτους, ν' ἀμύνωνται καὶ κατὰ μόνας τὰ ἄτομα. Καὶ ἡ ἄμυνα αὐτὴ δὲν εἶναι δύσκολος. Ὑπάρχει μία ἀσφαλὴς μέθοδος. Νὰ κατανικᾷ ὁ κάθε πολίτης τὴν ἰδίαν του περιέργειαν καὶ ν' ἀρκῆται εἰς τὰς ἐλεγχομένας πληροφορίας, ποὺ τοῦ δίδουν αἱ ἐπίσημοι πηγαὶ καὶ ὁ τύπος τῆς χώρας. Δι' ἐκείνους ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὸν κακὸν πειρασμὸν τῆς περιεργείας θὰ συστήσωμεν καὶ μίαν ἄλλην μέθοδον: Νὰ μὴν ἀφήνουν τὴν κρίσιν των νὰ κοιμᾶται. Νὰ ἐλέγχουν μόνοι των τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔρχεται ἡ εἴδησις, νὰ τὴν βασανίζουν ὀλίγον εἰς τὴν κρίσιν των, νὰ τὴν συγκρίνουν μὲ ἄλλας ποὺ ἤκουσαν ἀπὸ ἄλλας πηγὰς καὶ θὰ ἐκτιμήσουν εὔκολα τὴν ἀξίαν της. Εἰς στιγμὰς παναθρωπίνης ἀγωνίας, ὅπως αἱ σημεριναί, ἡ ψυχικὴ ἠρεμία καὶ ἡ ἰσορροπία τῆς κρίσεως καὶ τοῦ τελευταίου πολίτου εἶναι πολυτιμότατον ἀγαθόν, ποὺ πρέπει νὰ περιφρουρῆται ἀγρύπνως. Εἰδικῶς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ὁ Ἀρχηγός, προσφάτως ἀκόμη, ἔχει χαράξει ἀσφαλέστατον προσανατολισμὸν μέσα εἰς τὴν δίνην τῶν φοβερῶν γεγονότων, διακηρύξας τὴν ἀπόφασιν τῆς Χώρας νὰ μὴ διακόψῃ τὰ εἰρηνικά της ἔργα, παρὰ μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἠπειλεῖτο ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ ἀνεξαρτησία της. Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν καμμία δύναμις, κανὲν γεγονὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβάλῃ, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἠμποροῦν θαυμάσια νὰ διατηροῦν ἀδιατάρακτον τὴν ψυχικὴν γαλήνην, τὸ θάρρος καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν των, ὁπλισμὸν ἀνεκτίμητον, ἐναντίον ὅλων τῶν ἐναντιοτήτων καὶ ὅλων τῶν ἀπροόπτων.

Κδς

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. Ε. Ν. κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Β΄.

Θέλω δμως νὰ μὲ προσέξετε εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ νὰ τὸ καταλάβετε δλοι δτι ξεύροντας τί δυσκολίες ἔχετε νὰ ἀντιμετωπίσετε, ξεύροντας πάλιν πόσον βασικὴν σημασίαν ἀποδίδουμε εἰς τὴν ἀθλητικὴν αὐτὴν κίνησιν τῆς Ε.Ο.Ν., ξεύρουμε συγχρόνως καὶ πόσην ἀνάγκην βοηθείας ἔχουν αἱ διάφοροι Περιφερειακαὶ Διοικήσεις καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνω δτι μέσα περίπου εἰς τὰ πλαίσια ποὺ σᾶς καθώρισα θὰ δώσουμε δλην τὴν βοήθειαν ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῆ. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ ἀποδοτικότητα τὸ πρᾶγμα αὐτό, βασιζόμεθα κυρίως ἐπάνω εἰς τὴν ὑπομονήν, εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ εἰς τὴν ἀντοχὴν τὴν ἰδικήν σας. Χωρὶς αὐτὴν δὲν γίνεται τίποτε. Ἐὰν ἐδίναμε δλην τὴν βοήθειαν τοῦ κόσμου καὶ δὲν ἐβασιζόμεθα ἐπάνω εἰς σᾶς, ἡ βοήθεια αὐτὴ θὰ ἦτο ματαία. Ἐνῷ ξεύρουμε καλὰ δτι, ἔστω καὶ ἂν ἡ βοήθεια αὐτὴ ποὺ θὰ δώσουμε δὲν εἶναι ἀνάλογη τῶν ἀναγκῶν, πάντως δμως μεγαλυτέρα κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν μέχρι σήμερον, ἐν τούτοις ἔχομεν τὴν πεποίθησιν δτι θὰ φέρῃ τὰ ποθούμενα ἀποτελέσματα, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχομεν πεποίθησιν εἰς σᾶς. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ σκέπτεσθαι εἶναι ἐκεῖνος ποὺ διέπει ἐξ ὁλοκλήρου τὴν Ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀρχὴν μὲ ὀλίγα μέσα νὰ κάνῃ πολλὰ καὶ πράγματα μεγάλα. Αὐτὸ βέβαια ἀποτελεῖ τὴν δυσκολίαν τοῦ ἀγῶνος μας, ἀλλὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀγῶνος μας, αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν τιμὴν τὴν ἰδικήν σας, διὰ τὴν ὁποίαν δικαιοῦσθε νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι καὶ ὑπερήφανες.

Καὶ θέλω ἐπίσης νὰ ξεύρετε καὶ νὰ σκέπτεσθε πάντοτε δτι δσα δὲν ἔγιναν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μέσα εἰς 115 χρόνια, δὲν μποροῦμε νὰ θέλουμε νὰ γίνουν δ λ α μέσα εἰς 4 χρόνια. Λέγω δτι δὲν μποροῦμε νὰ θέλουμε νὰ γίνουν δ λ α, διότι πλεῖστα ἀπ' δσα δὲν ἔγιναν εἰς τὰ 115 χρόνια, ἔγιναν καὶ γίνονται εἰς τὰ 4 ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ βέβαια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν καὶ δλα. Ὅτι θὰ γίνουν, θὰ γίνουν ἀσφαλῶς, διότι τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι γόνιμο καὶ ὁριστικόν, διότι πηγάζει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ λαὸ καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀνάγκη, διότι ἔχει ὡς συνέχειάν του, ὡς ἐγγύησίν του καὶ ὡς ἐξασφάλισίν του 1.000.000 ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος.

Εἶναι λοιπὸν ὁριστικὸν καὶ μόνιμον, καὶ δι' αὐτὸ βαθμιαίως δλα θὰ γίνουν. Θέλω δμως νὰ ξεύρετε καὶ νὰ σκέπτεσθε πάντοτε δτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν κάνουμε ἕνα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δχι μόνον γίνεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εἶναι δύσκολον νὰ εὕρῃ κανεὶς ὡς παράδειγμα εἰς οἱανδήποτε ἄλλην χώραν, ἀκόμη καὶ ἂν ψάξῃ μέσα εἰς χῶρες πολὺ πλουσιώτερες καὶ πολὺ μεγαλύτερες.

Εἶναι πραγματικὰ δύσκολο νὰ βρῇ κανεὶς ἕναν τόπον μέσα εἰς τὸν ὁποῖον νὰ γίνωνται συγχρόνως ἐξοπλισμοί, νὰ γίνωνται συγχρόνως παραγωγικὰ ἔργα, νὰ γίνωνται συγχρόνως εὐρύταται κοινωνικαὶ μεταρρυθμίσεις, καὶ δλα αὐτὰ χωρὶς οὔτε μιᾶς δεκάρας δάνειον. Διατί; Διότι ἀκριβῶς τὸ καθεστὼς αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν Λαὸν καὶ ξεύρει, τὰ χρήματα αὐτὰ ποὺ δίδει μὲ τὸν ἱδρῶτα του ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, νὰ τὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ μόνον δι' αὐτὸν καὶ διὰ κανένα ἄλλον. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸν τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτοῦ γεγονότος καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον δὲν μποροῦσε νὰ λυθῇ ἀπὸ ἀνέκαθεν, αὐτὴ μαζὶ μὲ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἐπανάστασιν τὴν ὁποίαν ἔκανε ὁ Ι. Μεταξᾶς καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἐπανάστασις ἀνήκουσα σὲ δλους τοὺς Ἕλληνας καὶ πρῶτ' ἀπ' δλα στοὺς Φαλαγγῖτες καὶ τὶς Φαλαγγίτισσες τῆς Ε.Ο.Ν. Θέλω λοιπὸν νὰ τὰ ἔχετε ὑπ' δψιν σας αὐτά, ἀκριβῶς γιὰ νὰ καταλάβετε δτι κάθε οἰκονομικὴ θυσία γιὰ πράγματα ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖα, εἶναι ἀληθινὴ θυσία καὶ πρέπει πάντοτε νὰ τὴν βλέπετε καὶ νὰ τὴν ἐκτιμᾶτε σὰν τέτοια, ἀποδίδοντας εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν τῆς πραγματικῆς θυσίας. Πρέπει λοιπὸν ἀνεξαρτήτως τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς παράσχωμεν, νὰ διατηρήσετε ἀκμαίαν τὴν ἀντοχήν σας, τὴν ἐπιμονήν σας καὶ τὴν ὑπομονήν σας. Καὶ τοῦτο σᾶς τὸ λέγω διότι ἐπαναλαμβάνω καὶ τονίζω δτι ξεύρω τὶς δυσκολίες τὶς ὁποῖες εἰς ὡρισμένες ἰδίως περιφέρειες θ' ἀντιμετωπίσετε. Ξεύρω δτι εἰς πολλὲς περιφέρειες τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια, τὰ ὁποῖα ἐπιδίδονται εἰς τὸν ἀθλητισμόν, εἶναι ἀληθινοὶ πρωτοπόροι καὶ εἰδικῶς τὰ κορίτσια εἶναι κάτι πάρα πάνω, εἶναι σχεδὸν ἡρωίδες. Γι' αὐτὸ τοὺς πρέπει κάθε τιμή. Τὴν δυσκολίαν λοιπὸν αὐτὴν τὴν ξεύρω καὶ τὴν ξεύρετε πολὺ καλά, ἀλλὰ πρέπει μαζὶ μὲ δλες τὶς ἄλλες δυσκολίες ποὺ κάνουν τὸν ἀγῶνα τους ὡραῖο νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν καὶ τὴν δυνατότητα καὶ αὐτὴν νὰ τὴν ὑπερνικήσωμεν καὶ νὰ ἐξουδετερώσουμε.

Σ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν σᾶς διέγραψα, αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ κυττάξετε καὶ τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἀπόφασιν νὰ περιφρουρήσωμεν μὲ κάθε τρόπον, μὲ κάθε θυσίαν, μὲ αὐστηρότητα ποὺ νὰ φθάνῃ μέχρι σκληρότητος, εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ ἀγωνιστικὸ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀθλητικόν. Θὰ τὸ περιφρουρήσουμε τὸ γνήσιο αὐτὸ ἀθλητικὸ πνεῦμα μὲ δλες μας τὶς δυνάμεις ἀπὸ κάθε διαφθορά, ἀπὸ κάθε ἴχνος συναλλαγῆς ἢ ἐπαγγελματισμοῦ, ἀπὸ κάθε ὑπόνοια παραποιητικὴ τῶν πραγματικῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, τῶν ὁποίων ὁ φαλαγγιτισμὸς εἶναι τὸ δημιούργημα ἀλλὰ καὶ ὁ φρουρός. Μὲ ἄλλα λόγια τὴν δλην προσπάθειαν θὰ ἐμπνέῃ παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φαλαγγιτισμοῦ. Αὐτὸ θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε τὸ ἀπαρασάλευτο θεμέλιο, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προχωρήσωμεν, σὲ κάθε μας προσπάθεια, ἔτσι καὶ στὴν ἀθλητική. Τελειώνοντας τοὺς Β΄ Πανελληνίους ἀγῶνας θέλω νὰ ξεύρετε δτι ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ φέρουν ἀποτελέσματα λαμπρά. Αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι τὰ ἔφεραν, δὲν τὰ ἔφεραν μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν τους οὔτε διὰ τὴν Διοίκησιν τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύουν. Τὰ ἔφεραν δι' ὁλόκληρον τὴν Ὀργάνωσιν. Καὶ αὐτοὶ ποὺ δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα, ποὺ δὲν ἀνεδείχθησαν δηλ. νικηταί, καὶ αὐτοὶ ἔφεραν μεγάλα ἀποτελέσματα διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, τὸ ἀκαταγώνιστο ἠθικὸ ἀποτέλεσμα ποὺ φέρνει κάθε ἀγωνιστής, ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται τὸν ἀγῶνα του τίμια καὶ ἕως τὸ τέλος. Καὶ ἔτσι μὲ τὸ τέλος τῶν ἀγώνων δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἡττημένοι ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀτομικὰ νικηταί, ἀλλὰ ὑπάρχει ἕνας καὶ μόνος καὶ μεγάλος νικητής, καὶ αὐτὸς ὁ νικητὴς εἶναι ἡ Ε. Ο. Ν. Καὶ θέλω νὰ ἔχετε τὴν πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν δτι ὁ νικητὴς αὐτὸς βασιζόμενος εἰς τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποὺ ἐνέπνευσε εἰς τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος ἡ πνοὴ τοῦ Ι. Μεταξᾶ, βασιζόμενος, λέγω, ἐπάνω εἰς αὐτά, θέλω νὰ ἔχετε τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν νὰ μεταδώσετε παντοῦ, δτι θὰ εἶναι νικητὴς εἰς κάθε προσπάθειαν καὶ δτι ἡ νίκη τῆς Ὀργανώσεως θὰ εἶναι ἡ λαμπροτέρα νίκη τῆς Ἑλλάδος, διότι ἐξασφαλίζει μιὰ γιὰ πάντα τὸ μέλλον τῆς Χώρας μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς 4ης Αὐγούστου, δπως τὸ ἐχάραξεν ὑπὸ τὴν Βασιλικὴν αἰγίδα ὁ Ι. Μεταξᾶς, δπως ἀκριβῶς τὸ ἠθέλησε, τὸ ἐπόθησε καὶ τὸ ὠνειρεύτηκε ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, δπως τὸ ἐπέβαλεν ἡ παράδοσις, ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τόπου μας.

Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ διαφυλάξετε καὶ νὰ καλλιεργήσετε τὸ πνεῦμα αὐτό, τὸ πνεῦμα τοῦ Φαλαγγιτισμοῦ, διότι αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ὠθεῖ εἰς τὸν ἀγῶνα, εἰς τὴν θυσίαν γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν, γιὰ τὴ νίκη στὴν ὁποία ὁδηγεῖ ὁ Ι. Μεταξᾶς, πρῶτος αὐτὸς ἀγωνιστής. Βασιζόμενοι ἐπάνω εἰς αὐτὸ καὶ ἐπάνω σὲ σᾶς θὰ βαδίσωμεν ἀδιάσπαστα ἑνωμένοι τὸν μεγάλο δρόμο τῆς Ε. Ο. Ν., αὐτὸ τὸν ἀνηφορικὸ ποὺ αιὰ γιὰ πάντα, μὲ ἀπόλυτον σταθερότητα, μὲ ἀπόλυτον βεβαιότητα καὶ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν μᾶς χάραξε ὁ Ι. Μεταξᾶς. Αὐτὰ συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες, μὲ λίγα λόγια, εἶναι τὰ συμπεράσματα τὰ γενικά, τὰ ὁποῖα μποροῦμε νὰ βγάλουμε μέσα ἀπὸ τὴν τέλεσιν τῶν Β΄ Πανελληνίων ἀγώνων. Εἶναι δὲ τὰ συμπεράσματα αὐτὰ γιὰ δλους μας ἐξόχως πολύτιμα· φθάνει νὰ τὰ ἔχωμεν κάθε στιγμὴν μπροστά μας, σὲ κάθε στιγμήν, δχι μόνον

«Δὲν πρέπει, καὶ νομίζω ὅτι δὲν θὰ παραξενοφαίνεται σὲ κανένα ὅτι μέσα εἰς τὴν πυρκαϊὰν ἡ ὁποία παραδέρνει τὴν ἀνθρωπότητα, εὑρίσκομεν ἡμεῖς καὶ καιρόν, καὶ μέσα, καὶ ἀπόφασιν, νὰ μὴ σταματήσωμεν καθόλου τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ ἠθικῆς, καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως. Αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ δύο αἰτίας: πρῶτον μὲν διότι κανένας πόλεμος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ σταματᾷ τὴν πρόοδον ἑνὸς ἔθνους, ὅταν τὸ ἔθνος αὐτὸ μέσα του αἰσθάνεται τὴν ζωτικότητά του πλήρη, τοὐναντίον μάλιστα ἕνας πόλεμος κεντρίζει καὶ ἐρεθίζει τὴν ζωτικότητα τοῦ ἔθνους αὐτοῦ πρὸς πρόοδον. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἕνας λόγος. Ὁ δεύτερος εἶναι ὅτι ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ κάθε ὥραν καὶ κάθε στιγμὴν δὲν ἔχομεν παύσει νὰ ἔχωμεν συγκεντρωμένην τὴν προσοχήν μας εἰς τὰ μεγάλα γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐξελίσσονται πέριξ μας καὶ νὰ λαμβάνωμεν διαρκῶς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἐσωτερικῶς, καὶ ἀπὸ διπλωματικῆς ἀπόψεως, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πολεμικῆς παρασκευῆς πᾶσαν φροντίδα, οὕτως ὥστε, ἂν ποτὲ ἤθελε παραστῇ ἀνάγκη, τὸ ὁποῖον εὔχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ συμβῇ, ἡ Ἑλλὰς νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὡς εἷς ἄνθρωπος ἑνωμένη ὅλη νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν της».

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῶν ἔργων τοῦ Πειραιῶς).

ὅταν εἴμαστε μέσα εἰς τὸν στίβον, ἀλλὰ καὶ ὅταν εἴμαστε μέσα εἰς τὸν μεγάλον στίβον, ἐκεῖ ποὺ ἐθελονταὶ ταχθήκαμε κάτω ἀπὸ τὴν Σημαία τοῦ διπλοπέλεκυ, ἐκεῖ ὅπου δίδομεν τὴν μεγάλην μάχην ἐναντίον τῆς παρακμῆς καὶ τῆς καταπτώσεως, τὴ μάχη ἐναντίον κάθε πράγματος τὸ ὁποῖον στρέφεται ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τὴ μάχη τῆς 4ης Αὐγούστου. Πρέπει μπροστὰ στὰ μάτια μας νὰ ἔχωμεν τὰ συμπεράσματα αὐτά, καὶ ἀκόμη νὰ τὰ ἔχωμεν εἰς κάθε ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς μας εἴτε μέσα εἴτε ἔξω ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσιν, διότι παντοῦ καὶ πάντοτε εἴμεθα πρὸ παντὸς Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσες.

Καὶ γι' αὐτὸ ζητῶ ἀπὸ σᾶς, ὅταν γυρίσετε πίσω, νὰ εἰπῆτε ὅτι τὸ σπουδαιότερον τὸ ὁποῖον διδάσκει ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς ὅλα τὰ μέλη της εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε, εἰς κάθε περίστασιν, νὰ εἶναι πραγματικοὶ ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριες καὶ νὰ εἶναι πραγματικοὶ ἀγωνισταὶ καὶ ἀγωνίστριες. Σᾶς εὔχομαι στοὺς Γ' Πανελληνίους ἀγῶνας νὰ κατέλθωμεν μὲ μίαν προσπάθειαν ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀπὸ τὴν ἐφετεινήν, μὲ μίαν προσπάθειαν ποὺ νὰ δείξῃ ὅλον τὸ μέγεθος τῆς ἐργασίας ποὺ θὰ συντελεσθῇ ἐν τῷ μεταξύ, καὶ σᾶς εὔχομαι τὰ συμπεράσματα τοῦ ἐρχομένου ἔτους νὰ εἶναι ἀκόμη καλλίτερα καὶ ἀκόμη πιὸ θριαμβευτικὰ διὰ τὴν Ὀργάνωσιν μας. Καὶ μὲ τὴν εὐχὴν αὐτὴν σᾶς εὔχομαι καλὸ ταξεῖδι καὶ καλὴν ἀντάμωσι. Ζήτω τὸ Ἔθνος! Ζήτω ὁ Βασιλεύς! Ζήτω ὁ Διάδοχος! Ζήτω ὁ Ἀρχηγός! Ζήτω ἡ Ε. Ο. Ν.! Ζήτω ὁ ἀθλητισμὸς τῆς Ε. Ο. Ν.

Γράμματα στοὺς νέους

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Στὴν εἴσοδο τοῦ Ἱπποκρατείου Νοσοκομείου εἶδα τὶς προάλλες μιὰ μικρὴ κόρη, ποὺ περίμενε νὰ πάρῃ σειρά, γιὰ νὰ μπῇ μέσα. Δίπλα της στεκόταν μιὰ συμπαθητικὴ γριά, ποὺ ἄκουσα νὰ τὴν ἀποκαλῇ «γιαγιά», καὶ στὸ χέρι κρατοῦσε ἕναν στενόμακρο φάκελλο. Ἦταν ἕνα λεπτὸ κορίτσι, μὲ χλωμὸ πρόσωπο, ἀλλὰ μὲ μάτια φωτεινὰ καὶ ζωηρά. Ρωτοῦσε γιὰ τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἐπιτρεπόταν ἡ εἴσοδος. Τῆς ἔδωσα τὴν πληροφορία καὶ τὴ ρώτησα:

— Γιὰ τὴ γιαγιά σου ρωτᾶς ἢ γιὰ σένα;

— Γιὰ μένα. Θὰ κάμω ἐγχείρησι στὶς ἀμυγδαλές.

Μιλοῦσε μὲ θάρρος καὶ σταθερότητα. Κι' ὅταν σὲ λίγο τὴν ρώτησα ἀπὸ ποῦ εἶναι, μοῦ ἀπήντησε:

— Ἀπ' ἐδῶ. Εἶμαι φαλαγγίτισσα. Νὰ καὶ τὸ ἔγγραφο τῆς Ὀργανώσεώς μας.

Καὶ μὲ κύτταξε μὲ χαμόγελο περηφάνειας κι' αὐτοπεποιθήσεως.

Σκέφτηκα νὰ τῆς φανῶ χρήσιμος, μὰ δὲν ἐχρειάστηκα σὲ τίποτε. Ἔδειξε τὸ ἔγγραφο στὸν θυρωρό, πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὴ γιαγιά της καὶ μπῆκε μαζί της μέσα.

Σὲ λίγο συναντηθήκαμε πάλι σ' ἕναν ἄλλο διάδρομο. Ἔλεγε στὴ γιαγιά της νὰ καθήσῃ σὲ μιὰ καρέκλα ποὺ ἦταν ἐκεῖ, ὅσο νὰ γυρίσῃ ἐκείνη.

— Νὰ μὴν κουραστῇς, γιαγιά. Μιὰ στιγμὴ νὰ κανονίσω τὰ πράματα, κι' ἔφτασα.

Καὶ χάθηκε στὸ βάθος γρήγορη καὶ σβέλτη. Στάθηκα καὶ τὴν καμάρωνα. Θαρραλέα χωρὶς ἀγένεια, εὐφυὴς χωρὶς αὐθάδεια, ἀξιοπρεπὴς χωρὶς ἐγωπάθεια, ἱκανὴ κι' ἄξια χωρὶς ταπεινὴν ἐπιτηδειότητα. Ἡ γιαγιά της, ταραγμένη, τρομαγμένη, χαμένη μέσα στοὺς μεγάλους ἐκείνους διαδρόμους, φαινόταν πὼς δὲν ὡδηγοῦσε αὐτὴ τὴ μικρή της ἐγγονούλα, ἀλλὰ ἡ ἐγγονούλα ὡδηγοῦσε αὐτήν, κι' ἡ ἐγγονούλα ἔδινε σ' αὐτὴν θάρρος καὶ δύναμι!

Πάλι χωρίσαμε. Ὅταν ὅμως ἀργότερα ἐπρόκειτο νὰ φύγω, τὴν εἶδα ξανὰ στὸ διάδρομο, ντυμένη τώρα μ' ἕνα μακρὺ νυχτικό, μὲ μιὰ νοσοκόμο καὶ τὴ γριὰ γιαγιά της δίπλα, νὰ προχωρῇ σ' ἕναν μεγάλο θάλαμο ἐκεῖ κοντά! Ἔτρεξα καὶ τὴν πρόλαβα.

— Πῶς; Θὰ μπῇς κι' ὅλας στὸ θάλαμο;

— Ναί, αὔριο θὰ μοῦ κάμουν τὴν ἐγχείρησι.

— Σοῦ εὔχομαι περαστικά, παιδί μου. Μήπως θέλεις τίποτε, νὰ σὲ βοηθήσω;

— Εὐχαριστῶ πολύ. Ὅλα εἶναι ἐν τάξει.

Μοῦ χαμογέλασε καὶ μοῦ ξανάπε: «Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ». Καὶ μπῆκε στὸν θάλαμο μὲ τὸ ἴδιο σταθερὸ καὶ θεληματικὸ βῆμα...

Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη, ἀγαπητοί μου Φίλοι, νὰ σᾶς σχολιάσω αὐτὴν τὴ σκηνή! Τὰ σχόλια καὶ τὰ συμπεράσματα ἀναδίνονται αὐτομάτως ἀπ' αὐτήν, ὅπως τὸ φῶς ἀπὸ ἕνα φωτεινὸ σῶμα.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ δὲν ἦταν ἄρρωστη, κι' ἂς ἔμπαινε στὸ Νοσοκομεῖο. Εἶχε τὴ βαθύτερη, τὴ σταθερώτερη καὶ πολυτιμότερη ὑγεία: τὴν ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, τὴν ὑγεία τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν αἰσθημάτων, ποὺ τῆς τὴν εἶχε ἤδη δώσει ἡ Ὀργάνωσίς της. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ Ὀργάνωσις ἐφρόντισε καὶ γιὰ τὴ σωματική της ὑγεία, σὰν συμπλήρωμα, σὰν συνέχεια τῆς πρώτης. Τί θὰ ὠφελοῦσε νὰ εἶχε τὴν πιὸ ἀπόλυτη σωματικὴ ὑγεία, ἂν ἡ ψυχή της ἦταν ἄρρωστη; Οἱ ἀμυγδαλές της θὰ βγοῦν, ἡ σωματική της ὑγεία θ' ἀποκατασταθῇ — ἡ ψυχική της ὑγεία θὰ βοηθήσῃ σ' αὐτὸ κατὰ πολὺ — καὶ ἡ γνωστή μας συναγωνίστρια, βγαίνοντας αὐτὲς τὶς μέρες ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖο, θ' ἀποτελῇ ἕνα ζωντανὸ κι' ὡραῖο ὑπόδειγμα τῆς μόνης ἀληθινῆς ὑγείας, ποὺ εἶναι ἡ συνδυασμένη ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Μελῆς Νικολαΐδης

Στὸ περιθώριον

Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ἐὰν τὸ ποσὸν καὶ ἡ διάθεσις τῆς προσφορᾶς εἶναι, ὅπως πρέπει νὰ εἶναι, τὰ μόνα κριτήρια τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς ἀγῶνας, εἰς τοὺς Ὑψηλάντας καὶ κατὰ ἀξιολογικὴν τάξιν εἰς τὸν Ἀλέξ. Ὑψηλάντην ἀνήκει ἡ κορυφαία θέσις εἰς τὸ πάνθεον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως. Αἱ περιπέτειαι τοῦ ἀγῶνος του εἰς τὰς ἡγεμονίας καὶ ἡ ἀτυχὴς ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου, ἡ ἐγκάθειρξις καὶ τὸ μαρτύριόν του εἰς τὴν Αὐστρίαν δὲν ἐλαττώνουν καθόλου ἀλλὰ τοὐναντίον κάμνουν ἀκόμη περισσότερον συγκινητικὴν καὶ ἀκόμη συμπαθεστέραν τὴν μορφὴν τοῦ ἁγνοτάτου τῶν ἀγωνιστῶν τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς. Τὸ ὅτι ἐπὶ ἕνα αἰῶνα ἔχουν καθυστερήσει αἱ τιμαὶ ποὺ τὸ Ἔθνος ὤφειλεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα οὔτε παρανοήσεως τῆς ἀξίας τῆς συμβολῆς του εἰς τὸν ἀγῶνα, οὔτε ὑποτιμήσεως τῆς μεγάλης μορφῆς του ἀπὸ μέρους τοῦ Ἔθνους. Θὰ ἦτο πεπλανημένη καὶ ἄδικος κάθε τοιαύτη ὑπόνοια. Ἡ μνήμη τοῦ Ὑψηλάντου παρημελήθη ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ Ἔθνος καὶ περισσότερον ἀπὸ τὸ Κράτος. Ὁ Ὑψηλάντης ἦτο μορφὴ πανελλήνιος, ἀλλὰ δὲν ἦτο τοπικὸς ἥρως καμμιᾶς ἀπὸ τὰς ἀπελευθερωθείσας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἴσως δὲν εἶναι καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἄσχετος μὲ τὴν παραμέλησιν τῆς μνήμης του. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς σύμπτωμα ὡριμότητος τῆς ἐθνικῆς κρίσεως τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὸν ἥρωα τοῦ Προύθου, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀπόφασις περὶ μετακομιδῆς τῶν λειψάνων του καὶ ἀποδόσεώς των εἰς τὴν ἑλληνικὴν γῆν. Καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ ἀμφιβάλλων ὅτι εἰς τὰς τελετὰς ποὺ θὰ συνοδεύσουν τὴν μετακομιδὴν θὰ προσδοθῇ ἐπισημότατος καὶ πανελλήνιος χαρακτήρ, ἀντάξιος τῆς μεγίστης σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐξόρμησις τοῦ Ὑψηλάντου εἰς τὴν ἐθνικήν μας ἀνάστασιν.

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Τὴν περασμένη Κυριακή, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Β΄ Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν. Τὴν ἔναρξιν ἐκήρυξεν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ὀργανώσεως, προσφωνῶν τοὺς συνέδρους, ἐχάραξεν εἰς ὀλίγας ἀλλὰ σαφεῖς γραμμὰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ συνεδρίου. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῶν γραμμῶν αὐτῶν ἀκριβῶς ἐπροχώρησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἀπ' ἀρχῆς. Αἱ συζητήσεις τοῦ συνεδρίου διετηρήθησαν αὐστηρῶς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀνταλλαγῆς παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς γενομένης κατὰ τόπους ἐργασίας καὶ τῆς ἀποδόσεώς της καὶ σκέψεων καὶ συμπερασμάτων ὅσον ἀφορᾷ τὸν καλλίτερον τρόπον συνεχείας τοῦ ἔργου. Ὅ,τι ἐπιβάλλεται νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως εἶναι ὅτι, παρ' ὅλον τὸν φόρτον τῆς πολυμερίμνου προσπαθείας, τὸν ὁποῖον συνεπάγεται ἡ ὑπεύθυνος διοίκησις μεγάλων τμημάτων τῆς Ὀργανώσεως, αἱ προϊστάμεναι καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων διατηροῦν ἀμείωτον τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν πρώτων ἡμερῶν. Τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι καὶ τὸ ἔργον καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡγεσία του ἐμπνέουν. Ἠμπορεῖ μάλιστα νὰ προσθέσῃ κανεὶς ἀδιστάκτως ὅτι ἡ προσκτωμένη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πεῖρα, χωρὶς νὰ ἐλαττώνῃ, ὅπως θ' ἀνέμενε κανείς, τὴν πηγαίαν δύναμιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸν σφυρηλατεῖ, τὸν χαλιναγωγεῖ καὶ τὸν δαμάζει, διὰ νὰ τὸν κάμῃ γονιμώτερον.

Ἄλλη παρατήρησις, ἰδιαιτέρως ἀξία ἐξάρσεως, ἐκ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου εἶναι ἡ ὁλονὲν ἐμβαθυνομένη μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τῆς Ὀργανώσεως συναίσθησις τῶν μεγάλων εὐθυνῶν μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ταῦτα δεσμευμένα ἀπέναντι τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας, ἡ ὁποία ἐμπιστευθεῖσα εἰς αὐτοὺς τὴν νέαν γενεὰν τῶν Ἑλλήνων, ἐναπέθεσεν εἰς χεῖράς των αὐτὰς ταύτας τὰς προσδοκίας καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Χωρὶς ἐξαίρεσιν ὅλαι καὶ ὅλοι οἱ ἀπαρτίσαντες τὸ συνέδριον ἔδειξαν ὅτι δὲν παύουν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ συναισθάνωνται τὸ βάρος καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ρόλου των καὶ νὰ προσπαθοῦν, ὥστε αἱ ἀποφάσεις, αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ πράξεις των ν' ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ὑπηρετοῦν. Κρίνοντες ἐκ τῆς ὅλης πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ αἴσθημα τῆς ἡγετικῆς εὐθύνης εἶναι ζωηρὸν καὶ ἄγρυπνον καὶ μεταξὺ τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως καὶ μεταξὺ ὅλων τῶν στελεχῶν καὶ ὅτι ἂν σημειοῦνται ἀρρυθμίαι — ὅπως εἰς κάθε ἀνθρώπινον ἔργον — αὗται ὀφείλονται περισσότερον εἰς τὰς ἀντικειμενικὰς δυσχερείας, ὀλιγώτερον εἰς ἀκούσια καὶ ἀνθρώπινα λάθη, οὐδαμῶς ὅμως εἰς χαλάρωσιν τῆς ἡγετικῆς ἀγρυπνίας τῶν στελεχῶν. Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὰ λάθη καὶ αἱ δυσχέρειαι θὰ ὑπερνικῶνται καὶ θὰ ἐλαττοῦνται σὺν τῷ χρόνῳ, ἐφόσον θὰ διατηρῆται τεταμένον καὶ ἄγρυπνον τὸ αἴσθημα αὐτὸ τῆς εὐθύνης.

Στὸ περιθώριον

Η ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ὑπάρχει κάτι τὸ μεγαλειωδῶς ὑποβλητικὸν εἰς τὴν λακωνικήν, ἀπηλλαγμένην ἀπὸ κάθε περιττὴν φιλολογίαν, θὰ ἐλέγαμε κλασσικὴν κατὰ τὴν διατύπωσιν, διαμαρτυρίαν τῶν ἡνωμένων ἐν τῇ παναμερικανικῇ διασκέψει Κρατῶν τοῦ Δυτικοῦ ἡμισφαιρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητος τῶν τριῶν μικρῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τῆς Ὁλλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ τοῦ Λουξεμβούργου. Εἰς στιγμὰς καθ' ἃς φαίνεται νὰ ἔχῃ παραλύσει εἰς τὴν Εὐρώπην, πρὸ τῆς ἀσκουμένης ἰσχύος τῆς ὑλικῆς βίας, κάθε ἠθικὴ ἀντίδρασις, εἰς στιγμὰς καθ' ἃς ἀποτολμᾶται ἡ διατύπωσις θεωριῶν ἀρνουμένων εἰς τὰ ἀριθμητικῶς μικρὰ ἔθνη τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοτελοῦς κρατικῆς ὑπάρξεως, εἶναι ἰδιαιτέρως παρήγορον ὅτι οἱ λαοὶ μιᾶς ἄλλης Ἠπείρου, πολλαπλασίως μεγαλειτέρας τῆς Εὐρώπης, πολυανθρώπου καὶ ἰσχυρᾶς εἰς πλοῦτον καὶ πολιτισμόν, ὑψώνουν τὴν φωνήν των διὰ νὰ προβάλουν τὴν ἀποφασιστικήν των ἀντίρρησιν, νὰ κατακρίνουν τὴν ἀστήρικτον αὐτὴν θεωρίαν καὶ νὰ καταδικάσουν τὰς μεθόδους ποὺ στηρίζονται ἐπ' αὐτῆς.

ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ

Εἰς τὴν ἡμικρατικὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη παίζεται ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχισυντάκτου τῆς «Νεολαίας» κ. Ν. Τσεκούρα, «Ἄνθρωπος εἶμαι κι' ἐγώ...». Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τοῦ ἔργου ὑπῆρξεν ἀρίστη τόσον εἰς τοὺς θεατρικοὺς ὅσον καὶ εἰς τοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους καὶ εἰς τὸ μεγάλο ἄλλο κοινόν.

Ὁ νέος συγγραφεὺς τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, εἰς τὸ φουαγιὲ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ παραλάβῃ καὶ τὸ ἀπονεμηθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας βραβεῖον, ὅπερ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ἐνεχείρισε διὰ τὸ σχολικὸν θεατρικὸν ἔργον του «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν».

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Π. Δ.

ΚΑΙ ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

Ἡ παρελθοῦσα Κυριακή, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς Β΄ Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, εἶχε λάβει ἑορταστικὸν τόνον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

Ἡ χορῳδία τῆς Π.Δ.Λ.Π. κατὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

Ἡ πανηγυρικὴ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἡ σεμνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ τελετὴ τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην, ἡ συμβολικὴ καὶ κατανυκτικὴ στέψις τῶν κενοταφίων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἡ παρουσίασις εἰς τὸν Ἀρχηγόν, ὁ καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τὸ φιλικὸν γεῦμα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Ἀκροπόλ» πῆραν πραγματικὰ ὅλη ἐκείνη τὴν ἐνθουσιαστικὴ μορφή, ποὺ ἀξίζει στὴ Νεολαία καὶ στοὺς ἀνωτάτους ἡγήτοράς της.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς διαλυθείσης Βουλῆς, ποὺ χρησίμευε ἐδῶ καὶ λίγα ἀκόμη χρόνια γιὰ νὰ καταδειχθῇ πὼς Ἐθνικὴ ἑνότης δὲν ὑπῆρχε, καὶ ποὺ ἐντατικὰ καὶ συστηματικὰ καλλιεργόταν ἐκεῖ τὸ σπέρμα τοῦ διχασμοῦ καὶ τῆς κατατμήσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, δέχθηκε τοὺς ἐκπροσώπους, ἂς τοὺς ποῦμε ἔτσι, ὅλου τοῦ Ἔθνους ἑνωμένους ψυχικὰ καὶ πνευματικά, ἀδελφωμένους καὶ νοιώθοντας πὼς εἶναι, ὅλοι μαζί, μιὰ καρδιά, ποὺ σὲ ἐναρμονισμένους παλμοὺς κτυπάει γιὰ τὴν μιὰ καὶ ἀδιαίρετη Ἑλλάδα, ποὺ σήμερα τὴν ὁδηγεῖ στὰ μεγάλα της πεπρωμένα ἡ σύνεσι τοῦ Βασιλέως μας καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, ἡ δεξιοτεχνία, τὸ γερὸ καὶ στιβαρὸ χέρι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Ὅλοι ἔλαβον μέρος στὴ Διάσκεψι... Ὁ Διάδοχος, σὰν Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἀλλὰ καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀρχηγός, σὰν Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς μὰ καὶ σὰν Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις σὰν ἐκπρόσωπος ὅλης τῆς Νεολαίας καὶ οἱ Περιφερειακοί, ἐκπρόσωποι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καὶ ὅλοι αὐτοὶ μὲ τὴν παρουσία τους. Μὰ μετεῖχον νοερὰ καὶ τὸ ἕνα ἑκατομμύριον τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔστειλε ἐκπροσώπους του τρεῖς διλοχίες γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴν τιμητικὴ φρουρὰ τοῦ συνεδρίου...

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ γίνῃ περιγραφὴ τοῦ ἑορτασμοῦ, γιὰ δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ τονισθῇ ἰδιαίτερα ὅτι οἱ παταγώδεις ζητωκραυγές, οἱ ἐπευφημίες, τὰ χειροκροτήματα, ποὺ ἔσεισαν χθὲς τὸ παληὸ βουλευτήριο, στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ, δὲν ἀνῆκαν μόνο στοὺς 200 ἢ 300 ποὺ γέμισαν τὴν αἴθουσα. Ἦταν τὰ χειροκροτήματα τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος καὶ δίπλα σ' αὐτοὺς τῶν ἄλλων ἑπτὰ ἑκατομμυρίων πατέρων καὶ συγγενῶν, ποὺ τοὺς παρακολουθοῦν μὲ στοργὴ στὸ γρήγορο ἀνέβασμα τῆς στάθμης στὸ ἠθικό, ἐθνικὸ καὶ πνευματικό τους ἐπίπεδο. Δὲν ἐπευφήμησαν οἱ τριακόσιοι τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων. Μίλησε μὲ τὸ στόμα τους καὶ κινήθηκε μὲ τὰ χέρια τους ἡ ἰδία ἡ Ἐθνική, ἡ ἀθάνατη Ἐθνικὴ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀρχηγός, ὅταν ἠθέλησε νὰ πῇ τὰ λιγοστά, μὰ τόσο σοφά, τόσο ζουμερὰ λόγια του, ποὺ θ' ἀποτελέσουν ὄχι μονάχα γιὰ σήμερα, ὄχι μονάχα γιὰ τὶς ἡμέρες ποὺ θὰ διαρκέσῃ τὸ συνέδριο, ἀλλὰ γιὰ πάντα ὑποθῆκες γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Νεολαία, ἀναγκάσθηκε μὲ μιὰ χειρονομία, ἀπὸ τὶς χειρονομίες ἐκεῖνες ποὺ κατευθύνουν τὰ πλήθη, νὰ δώσῃ τέρμα στὶς ἐκδηλώσεις, γιατὶ θὰ ἦταν ἴσως-ἴσως δυνατὸ νὰ πάρουν διαστάσεις ἀτελείωτες. Κήρυγμα ἔκαμεν ὁ Ἀρχηγός, κήρυγμα κατὰ τῆς πολυλογίας, τῶν κενῶν φράσεων, τῶν ἀγορεύσεων χωρὶς περιεχόμενο, ποὺ τὶς ξέρουν πολὺ καλὰ ἀπὸ τὸ παρελθὸν οἱ τοῖχοι τοῦ Βουλευτηρίου. Κι' ἐκάλεσεν ὅλους, δίνοντας αὐτὸς πρῶτο τὸ παράδειγμα, νὰ συμμορφωθοῦν στὴ διατύπωσι ὀλίγων λέξεων μὰ συγκεκριμένων νοημάτων...

Γιὰ τὸ συνέδριο δὲν πρόκειται σήμερα νὰ προσθέσουμε περισσότερα. Τὸ προσεχὲς τεῦχος θὰ τοῦ ἀφιερώσῃ πολλὲς ἀπὸ τὶς στῆλές του.

Θὰ παρακολουθήσουμε ὅμως ἀπὸ δῶ ὅλη τὴν ἑορταστικὴ κίνησι μὲ τὴ σειρά της... Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου στὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη πῆρε τὸν προσήκοντα εὐλαβικὸ τόνο... Ὅλοι μαζὶ ἔφεραν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος, στὸ δάφνινο στέφανο, τὸ αἰώνιο «δόξα» στοὺς ἀθάνατους νεκροὺς τοῦ Ἐθνικοῦ μας ἡρώου, στοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει τὴν ἐλευθερία της καὶ τὴν ἐθνική της τιμή. Αἱ δύο Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀχαΐας εἶχαν τὴν τιμὴ — τιμὴ ποὺ θὰ τὴν ἔχουν ἐκ παραδόσεως πλέον, σὰν οἱ πρῶτες Περιφερειακὲς Διοικήσεις ποὺ εἶναι — νὰ καταθέσουν τὸν στέφανο... Καὶ τὸν κατέθεσαν μὲ ρίγη συγκινήσεως καὶ ἡ ὅλη αὐτὴ τελετουργία γίνηκε μυσταγωγία συγκινήσεως καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν.

Ἐπηκολούθησε σὲ λίγο ἄλλη μυσταγωγικὴ ἑορτὴ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς ὁποίας ὑπάρχουν δύο κενοτάφια: τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των πεσόντων Φαλαγγιτῶν. Ἦταν συγκινητικὴ καὶ ἀξία ἐξάρσεως ἡ ἰδέα ποὺ εἶχεν ἡ Κ. Διοίκησις, νὰ ἀναθέσῃ εἰς τοὺς Περιφερειακοὺς τῶν ἀκριτικῶν ἐπαρχιῶν νὰ καταθέσουν τὸν στέφανον εἰς τοὺς ἐν πολέμοις πεσόντας. Δὲν ἦταν μιὰ ἀπότισις τιμῆς, ἀλλὰ καὶ μιὰ ὑπόσχεσις... Ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία ὑπὸ τὴν δημιουργὸν πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐθνικῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου θὰ δύναται πάντοτε μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ νὰ διακηρύξῃ ὅτι τὸ αἷμα τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν δὲν ἐχύθη ἐπὶ ματαίῳ... Καὶ ὅτι τὰ καθαγιασθέντα χώματα μὲ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων πολεμιστῶν δὲν θὰ βεβηλωθοῦν...

Καὶ ἡ κατάθεσις στεφάνου εἰς τοὺς πεσόντας Φαλαγγίτας ὑπῆρξεν ἐπίσης ἄκρως συγκινητική...

* * *

Ἡ ἐπαφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μὲ τοὺς Περιφερειακοὺς Διοικητὰς διήρκεσε πάνω ἀπὸ δυὸ ὧρες. Ὁ Ἀρχηγὸς δέχτηκε ἕνα-ἕνα. Καὶ μαζὶ μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς λατρείας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ εἶπαν μὲ λίγα λόγια τὰ ζητήματά τους. Δὲν κουράστηκαν ὅμως νὰ τοῦ τὰ ἀναπτύξουν. Ἡ ἐνημερότης τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς ὅλα τὰ θέματα, καὶ τὰ πλέον ἐπουσιώδη, ἦταν καταπληκτική! Ὅλοι ἔμειναν κατάπληκτοι... Ὅλα τὰ ἤξερε, σὲ ὅλα εἶχε ἕτοιμη τὴν ἀπάντησι...

* * *

Τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ ἑορταστικοῦ μεγαλείου ἦταν οἱ καλλιτεχνικοὶ ἀγῶνες εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ποὺ ἦταν μία εὔγλωττος, μὲ τῶν πραγμάτων τὴν ἀκαταμάχητη λογική, ἀπόδειξις τί μπορεῖ ν' ἀποδώσῃ ἡ νεολαία ὅταν καθοδηγῆται, ὅταν δὲν ἀφίνεται ἕρμαιο στὴν τύχη της... Δὲν ἦταν καλλιτεχνικαὶ ἐπιδείξεις μαθητουδιῶν... Ἦταν πραγματικὴ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις, καλλιτεχνικὸ θαῦμα, ποὺ ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὴν καλλιέργεια τῶν ταλέντων ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Αὐτὴ βρῆκε τὰ ταλέντα, αὐτὴ τὰ καλλιέργησε, αὐτὴ τὰ δημιούργησε, αὐτὴ ἡ ἴδια τὰ παρουσίασε χθὲς σὲ ἀρτιότητα ποὺ ἀξίζει κάθε ἔπαινο... Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ κάμουμε κριτική. Ἄλλος εἰς τὸ προσεχὲς φύλλο θὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ἔργο... Καὶ ἡ σχετικὴ περιγραφὴ δίδεται σὲ ἄλλη σελίδα. Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ χωρὶς ἔξαρσι τὸ γεγονὸς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν παιδιῶν στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Ἰ. Μεταξᾶ. Δὲν εἶναι αὐτὲς ἁπλὲς ἐκδηλώσεις. Δὲν εἶναι οὔτε κἂν ἐκδηλώσεις. Εἶναι πανζουρλισμός! Εἶναι τὸ ξεχείλισμα τῆς παιδικῆς ψυχῆς, ποὺ ὅταν δίδεται δὲν ἀγαπᾷ λατρεύει. Καὶ ὅταν λατρεύῃ, θυσιάζεται... Δὲν ἦταν μονότονος ὁ τρόπος τῶν ἐκδηλώσεων. Κάθε παιδὶ ἢ κάθε ὁμὰς εὕρισκε τὸ δικό της μέσον, τὰ ἰδικά της λόγια νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀφοσίωσί της στὸν Ἀρχηγό. «Πατέρα μας», «σὲ λατρεύουμε» καὶ τόσες ἄλλες φράσεις, εἰπωμένες μὲ τὴν πίστι ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ ἠχηρὴ φωνὴ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ κατάβαθα τοῦ εἶναι τους, ἦταν οἱ λέξεις μὲ τὶς ὁποῖες τὰ παιδιὰ ἔδειχναν τὸν ἐνθουσιασμό τους γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ αὐτὸν ποὺ τὰ κατευθύνει τόσον ὡραῖα καὶ τὰ χειραγωγεῖ ἀπὸ τὴν κατάπτωσι στὴν ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐξύψωσι...

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Εἴσοδος τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ Κυβερν. Ἐπιτρόπου εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

6. (Συνέχεια)

Τὸ ἴδιο ἡ Κασσάντρα μπροστὰ στὴ στέγη τούτη τῶν Ἀτρειδῶν τὴν αἱματόβρεχτη.

Τὸ κάστρο σηκώνεται σκοτεινὸ στὴν κορφὴ τοῦ λόφου... Σιωπηλό, ὅλο μυστήριο. Οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὴν πεδιάδα τὸ βλέπουν κι' ἀνατριχιάζουν. Πόσα δὲ λέγονται καὶ δὲν ψιθυρίζονται γι' αὐτό. Τὰ χορταριασμένα κατώφλια του, οἱ πελώριες πέτρες ποὺ στέκουν σωριασμένες ἡ μία πάνω στὴν ἄλλη ἔχουν πιτσιλιστῆ ἀπὸ αἷμα. Ἐδῶ ὁ Ἀτρέας ἔσφαξε τὰ παιδιὰ τοῦ Θυέστη τοῦ ἀδερφοῦ του κι' ἔκαμε τὸ δυστυχισμένο πατέρα νὰ γευτῇ τὴ σάρκα τους.

Σωστὸ ἀνθρώπινο σφαγεῖο καταραμένο ἀπὸ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Ἡ Κασσάντρα δραματίζεται τώρα ὅλες τὶς φοβερὲς τοῦτες σκηνές.

Βρέφη ποὺ στὸ μαχαίρι βόγγουν καὶ σπαρά-
[ζουν
σάρκες ζεστὲς κι' ἀπ' τὸν πατέρα φαγωμένες.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ μαντικό σου τ' ὄνομα τὸ εἴχαμε ἀκούσει,
ὅμως γιὰ τοῦτα δὲ γυρέψαμε προφῆτες.

Μὰ ἡ σκλάβα δὲν δραματίζεται μονάχα τὰ περασμένα. Τὸ προφητικὸ χάρισμα ποὺ ἔχει τὴν κάνει νὰ βλέπῃ μέσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τὸ τί γίνεται αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ στὶς ἐσωτερικὲς αἴθουσες τοῦ παλατιοῦ καὶ στὸ λουτρό, ὅπου ἀνυποψίαστος ὁ Ἀγαμέμνονας πῆγε νὰ πλύνῃ τὸ κορμί του ἀπὸ τὸν ἱδρῶτα τῆς πορείας. Παρακολουθεῖ τὸ δρᾶμα τοῦ φόνου σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες καὶ παρασυρμένη ἀπὸ τὴ φρίκη ποὺ τῆς γεννᾷ ἀφίνει μισὲς φράσεις καὶ ὑστερικὲς κραυγὲς ἀνάμεσα, ἔτσι ποὺ ὁ χορὸς δὲν καταλαβαίνει καθαρὰ τί λέει κι' ὅλο τὴ ρωτᾷ μὲ ἀγωνία καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ μιλήσῃ καθαρώτερα.

Ἀνατριχιάζει κανεὶς παρακολουθῶντας αὐτὴ τὴ σκηνή. Τὸ εὕρημα τοῦ Αἰσχύλου νὰ δώσῃ μὲ τέτοιο τρόπο τὴν περιγραφὴ τοῦ φόνου ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς τραγωδίας αὐτῆς εἶναι μοναδικὸ θαρρῶ στὸ παγκόσμιο θέατρο.

Μὰ ἀκοῦστε την καὶ σεῖς.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Στὸ νοῦ της, τρισαλλοίμονο, τί μελετᾷ;
Μεγάλο, ὤ τί μεγάλο μελετᾷ κακό!
Ἀνήκουστο γιὰ φίλους, δίχως γιατρεμὸ
καὶ νὰ μὴ βρίσκεται βοήθεια πουθενά.

ΧΟΡΟΣ

Τὶς προφητεῖες τοῦτες δὲν καταλαβαίνω·
τὶς ἄλλες ὅλη ἡ πολιτεία τὶς διαλαλεῖ.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Δυστυχισμένη, ἀλλοίμονό σου!
Τί πᾷς νὰ κάνῃς
στὸν ἄντρα ποὺ κοιμόταν στὸ πλευρό σου;
Ἀφοῦ μέσ' στὸ λουτρὸ τὸν ἔχεις φέρει
καὶ τὸν ξεκούρασες, στερνά, πῶς νὰ τὸ πῶ,
ποὺ κιόλας καταπιάστηκες τὸ ἔργο τὸ φριχτὸ
καὶ τὄνα σπρώχνει ἀχόρταγο τ' ἄλλο σου
[χέρι;

ΧΟΡΟΣ

Δὲ νοιώθω· μὰ τὰ σκοτεινά σου λόγια τώρα
καὶ τὰ μαντέματά σου ἀκούγοντας τρομάζω.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἄχ! ἄχ! ἀλλοίμονο! τί βλέπω;
Δὲν εἶναι τοῦτα βρόχια τοῦ Ἅδη;
Εἶναι ἡ γυναῖκα του τὰ βρόχια
τὸ φόνο ποὺ ἀποφάσισεν ὁμάδι.
Μὰ τῆς γενιᾶς ὁ ἀχόρταγος χορὸς
τὸ θῦμα νὰ μοιρολογήσῃ εἶναι καιρός.

ΧΟΡΟΣ

Ποιὸς πρέπει ἐδῶ στὸ σπίτι νὰ μοιρολογήσῃ;
Τὰ λόγια σου καθόλου δὲ μ' εὐχαριστοῦνε.

Ὀραματίζεται τὴ Κλυταιμήστρα μὲ τὸ μαχαίρι στὸ χέρι.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὁ ταῦρος ἀπ' τὴν ἀγελάδα ἂς πάῃ μακριά.
Στὰ βρόχια ἀνάμεσα περιπλεμένο
τὸ μαῦρο δὲς πῶς τὸν χτυπᾷ ἄ! ἄ!
νάτον στὴ γούρνα ἐκεῖ πεσμένο.

Οἱ κυνηγοὶ γιὰ νὰ πιάσουν τ' ἀγρίμια πολλὲς φορὲς μεταχειρίζονται κάτι δίχτυα γερὰ καὶ μεγάλα· τ' ἁπλώνουν πάνω στὸ θηρίο κι' ἔτσι καταφέρνουν νὰ τοῦ ἀτονήσουν κάθε κίνηση γι' ἀντίσταση. Ὅσο πολεμᾷ νὰ ξεφύγῃ μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια καὶ παλεύει καὶ κυλιέται, ὅσο μανίζει, τόσο περιπλέκεται μέσα σ' αὐτό.

Μιὰ τέτοια δολερὴ παγίδα ἔπιασαν κι' ἔκαμαν ἡ Κλυταιμήστρα καὶ ὁ φίλος της γιὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. Δὲν μποροῦσαν βλέπεις διαφορετικὰ νὰ εἶναι βέβαιοι μιὰ γυναῖκα κι' ἕνας δειλός, σὰν τὸν Αἴγισθο, πὼς θὰ καταφέρουν νὰ δαμάσουν τὸ λιοντάρι τῶν Ἀχαιῶν.

Γιὰ τὸ δίχτυ τοῦτο τοῦ θανάτου μιλάει ἡ Κασσάντρα. Μὰ ὁ Χορὸς δὲν καταλαβαίνει.

ΧΟΡΟΣ

Γιὰ ἐξηγητὴς στὶς προφητεῖες δὲν καυκιέμαι.
Ὅμως θαρρῶ τὰ λόγια σου κακὰ μηνοῦνε.

Ἡ Προφήτισσα ὕστερα γυρίζει στὸν ἑαυτό της. Ὅμοια τύχη, σὰν τοῦ Ἀγαμέμνονα τὴν προσμένει καὶ κείνη.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὤ, ὤ, μαύρη καὶ μένα ἡ τύχη μου!
Τὴν ἑαυτή μου τώρα θὰ μοιρολογήσω.
Σὲ ποιὸ μ' ἔφερες τόπο τὴ βαρυόμοιρη!
Ἄλλο δὲ μένει πιὰ παρὰ μαζί σου
ν' ἀδικοθανατήσω!

ΧΟΡΟΣ

Τάχα γιατὶ ἡ θεοσταλμένη αὐτὴ μανία
σ' ἔχει κυριέψει
καὶ μὲ στριγγιὰ φωνὴ μοιρολογᾶς
τὴ φοβερή σου προφητεία;
Τὴ στράτα τούτη ποιὸς σοὔχει ὁρμηνέψει
καὶ κακομελετᾶς;

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Γάμοι τοῦ Πάρη, ἐσεῖς, καταραμένοι!
Ὠιμὲ σὲ μαύρη συμφορὰ
πέσαν γιὰ σᾶς οἱ ἀγαπημένοι.
Κι' ὤ τοῦ Σκαμάντρου πατρικὰ νερὰ
ὅπου ἔζησα στὸν ὄχτο σας καὶ τράνεψα,
στοῦ Ἅδη, θαρρῶ, γοργὰ τὸν Κωκυτὸ
τὶς προφητεῖες μου θὰ τραγουδῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ὢ τί εἶναι τοῦτος ὁ ξεκάθαρος χρησμὸς
ποὺ ἀκόμα καὶ μωρὸ παιδὶ καταλαβαίνει!
Πῶς μοῦ σπαράζεται ἡ καρδιὰ
ν' ἀκούω τὴ μοῖρα σου, καϋμένη.

Ἡ Κασσάντρα λέγοντας τοῦτο ἦταν σὰν ξέφρενη. Οἱ κόρες τῶν ματιῶν της στριφογυρίζαν δῶθε κεῖθε ἄγρια... Τὸ κορμί της ἔτρεμε ὁλόκληρο σὰν νὰ ἔβραζε μέσα του μιὰ δύναμη ξένη ποὺ ἡ ἀνθρώπινη σάρκα δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ. Ἀκόμα καὶ τὰ χείλη της ἄνοιγαν καὶ πρόφεραν τὰ λόγια σὰν ἀ-

θέλητα, θαρρεῖς, ἀναγκασμένα ἀπὸ τὴ δαιμονικὴ τούτη δύναμη.

Ξαφνικὰ ὅμως δὲς την ποὺ γαληνεύει. Δὲς ποὺ οἱ σκέψεις της παίρνουν μιὰ σειρά, γίνονται πιὸ λογικὲς καὶ δὲν εἶναι πιὰ εἰκόνες στὴν τύχη ριγμένες, θαμπὲς κι' ἀνακατωμένες μὲ μοιρολόγια κι' ὑστερικὲς κραυγές.

— Θὰ σᾶς τὰ πῶ, λέει, ἐπὶ τέλους μὲ λόγια ξέσκεπα. Οἱ Ἐριννύες, οἱ θεὲς τῆς ἐκδίκησης καὶ τῆς τιμωρίας, ποτὲ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦτο. Θρονιασμένες στὸ κατῶϊ καταριοῦνται τὸν πρῶτο πρῶτο ποὺ ἔγινε ἀφορμὴ κι' ἀκολούθησαν οἱ ἄλλες συμφορές.

Ἐδῶ ἡ τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου παίρνει καὶ δείχνει τὸ μεγάλο της ἠθικὸ περιεχόμενο. Δὲν ἔχει σκοπὸ ὁ ποιητὴς νὰ δείξη μπροστὰ στὰ μάτια μας ἕνα φοβερὸ κακούργημα καὶ νὰ μᾶς γεννήση ἔτσι ἁπλᾶ τὸν τρόμο.

Τὴ μιὰ ἄνομη πράξη τὴν ἀκολουθεῖ ἄλλη. Τὶς ἁμαρτίες τῶν γονιῶν τὶς πληρώνουν τὰ παιδιά, τὰ ἐγγόνια. Σὰ νᾆναι τὸ κρῖμα μέσα στὸ αἷμα καὶ κυκλοφορεῖ καὶ μεταδίνεται ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ καὶ ζητᾶ ἐξιλέωση. Τίποτα δὲ γίνεται χωρὶς λόγο καὶ κάθε πρᾶμα ἔχει τὴν ἀφορμή του. Ἡ μυστικὴ ἀκατανόητη μοῖρα κινεῖ τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ξέρεις πιὰ νὰ ξεχωρίσης ποιὸς τιμωρεῖ, ποιὸς τιμωρεῖται, ποιὸς εἶναι ὄργανο τῆς θείας δικαιοσύνης, ποιὸς ἀθῶος καὶ ποιὸς ἔνοχος.

Ἡ Κασσάντρα ποὺ βλέπει ὅλο τὸ φριχτὸ σύμπλεγμα τῶν φόνων καὶ τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων, ποὺ βαρύνουνε τὴ γενιὰ τοῦ Ἀγαμέμνονα ἀπὸ τὸν παπποῦ του Πέλοπα ἢ καὶ τὸν ἀρχαιότερο ἀκόμα πρόγονό του τὸν Τάνταλο, τ' ἀναφέρει μὲ εἰκόνες ποὺ κάνουνε κανένα ἀλήθεια ν' ἀνατριχιάση.

Ὁ Ἀτρέας π. χ. ὁ πατέρας τοῦ Ἀγεμέμνονα, καθὼς εἴπαμε καὶ παραπάνω, εἶχε σκοτώσει τὰ παιδιὰ τοῦ ἀδερφοῦ του, τοῦ Θυέστη, ἀπὸ ἐκδίκηση. Τὴ μοιραία τούτη μέρα οἱ νέοι ἐκεῖνοι ἢ καλύτερα οἱ σκιὲς τῶν νέων ἐκείνων περιπλανιοῦνται μέσα στὸ παλάτι καί... Μὰ ἀκοῦστε καλύτερα τὴν εἰκόνα αὐτὴ ὅπως ἡ προφήτισσα τὴν δραματίζεται.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Θωρεῖτε αὐτοὺς τοὺς νέους τοὺς θρονιασμένους
μέσ' στὸ παλάτι ποὺ σὰν ὄνειρο φαντάζουν
παιδιὰ ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους των σφαγμένα.
Τὶς σάρκες τους κρατοῦνε ξέχειλες στὰ χέρια
ἄντερα, σπλάχνα ποὺ γιομάτισε ὁ πατέρας.

Ὁ Ἀγαμέμνονας, «ὁ ναύαρχος καὶ ὁ νικητὴς τῆς Τροίας», ὅπως τὸν λέει ἡ Κασσάντρα, θὰ πληρώση σήμερα γιὰ τὴν πράξη ἐκείνη τοῦ πατέρα του.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Καὶ κάποιος μελετᾶ νὰ πάρῃ πίσω τὸ αἷμα
λιοντάρι ἀνάξιο στὸ στρῶμα ποὺ λοχεύει
μέσα στὸ σπίτι. Ἄλλοι στὸ ἀφεντικό μου ποὺ [ἦρθε·
καὶ λέω στ' ἀφεντικὸ μιὰ καὶ δουλεύω σκλά-[βα.
Κι' ὁ ναύαρχος καὶ νικητὴς τῆς Τροίας δὲ [νοιώθει
μὲ γλῶσσα ἐπίβουλη ἡ σκύλα ἡ κρυφο-[δάγκωτη,
μὲ πρόσχαρα καμώματα πῶς τοῦ ἑτοιμάζει
μοῖρα κακιὰ σὰ συμφορὰ ποὺ εἶναι γραφτή [του!

ΧΟΡΟΣ

Κατάλαβα κι' ἀνατριχιάζω· γιὰ τὸ Θυέστη
μιλεῖ ποὺ γεύτηκε τὴ σάρκα τῶν παιδιῶν του
καὶ τρέμω ἀπὸ τὸ φόβο μου γιατὶ εἶναι ἀλή-[θεια.
Μὰ ὅσο γιὰ τ' ἄλλα βρίσκομαι πολὺ μακριά.

(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

Σκέψεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων

Ο ΝΑΥΤΙΛΟΣ

Θὰ ἤθελα νὰ ξέρω ἂν μπορῆ νὰ ὑπάρχη ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μὴ βάζη στὸ νοῦ του, ὅταν διαβάζη ὅσα γράφονται γιὰ τὸ ρόλο ποὺ παίζει ἡ ἀεροπορία σήμερα στὸν πόλεμο, τὸν ἀρχικὸ ἑλληνικὸ θρῦλο, γιὰ τὸν Ἴκαρο, καὶ ἀκόμη τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀεροπορίας στὸν πόλεμο. Εἶναι βέβαια γνωστό, ἀλλὰ ὄχι ὅσο πρέπει, ὅτι τὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα ἔγιναν ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς, μὰ περισσότερο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Οἱ Ἰταλοὶ ἐχρησιμοποίησαν τὰ ἀεροπλάνα τους γιὰ ἀναγνωρίσεις στὸ Λιβυκὸ πόλεμο στὰ 1911, καὶ οἱ Ἕλληνες γιὰ καθαροὺς πολεμικοὺς σκοποὺς στὸν πόλεμο τοῦ 1912. Οἱ λίγοι Ἕλληνες ἀεροπόροι πετοῦσαν μὲ τὴν αὐτοθυσία, ποὺ ἀπαιτοῦσαν τότε οἱ πτήσεις, ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι καὶ ἔρριχναν μὲ τὸ χέρι τὶς μπόμπες ἐπάνω στὰ ἐχθρικὰ ὀχυρά.

Ἐνήργησαν ὅμως καὶ μερικὲς κατοπτεύσεις σὲ ἄλλους τομεῖς, ποὺ ἴσως νὰ μὴν εἶναι γνωστές, ἀξίζει ὅμως ν' ἀναγραφοῦν στὶς σελίδες τῆς Ἱστορίας.

Οἱ κατοπτεύσεις ἔγιναν ἀπὸ τὸ ὑδροπλάνο τοῦ στόλου «Ναυτίλος» στὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1913 καὶ συγκεκριμένως στὶς 24 Ἰανουαρίου. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ναύαρχος Κουντουριώτης, ἤθελε νὰ ξέρη ποιὰ ἦταν ἡ πραγματικὴ κατάστασις τοῦ τουρκικοῦ στόλου μετὰ τὴν πρώτη ναυμαχία τῶν δύο στόλων καὶ τότε γιὰ πρώτη φορὰ ἐχρησιμοποιήθη ὁ «Ναυτίλος» ποὺ εἶχε φθάσει πρὶν λίγες ἡμέρες στὸ Μοῦδρο. Θἆταν ἡ πρώτη χρησιμοποίησις ὑδροπλάνου σ' ὅλο τὸν κόσμο γιὰ πολεμικὸ σκοπό.

Τ' ἦταν ὅμως ὁ «Ναυτίλος»; Ἕνα πρωτόγονον, κυριολεκτικῶς, μηχάνημα, τύπου «Φαρμάν», ποὺ ἀγοράσθηκε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ Νοέμβριο τοῦ 1912, μὲ κινητῆρα 70 ἵππων καὶ ταχύτητα 70 χιλιομέτρων τὴν ὥρα, ποὺ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ φέρη τὸ μειδίαμα, ὅταν σκεφθοῦμε πῶς σήμερα τὰ πτητικὰ μηχανήματα διανύουν 700 χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Πιλότος τοῦ ὑδροπλάνου ἦταν ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ, Μουτούσης, ποὺ εἶχε πρὶν λίγες ἡμέρες ἐκτελέσει ἐπιτυχῆ πτῆσι πάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι μὲ ἀεροπλάνο καὶ ποὺ στὴν πτῆσι του πάνω ἀπὸ τὰ Στενὰ ἔχει συνεπιβάτη στὸ ὑδροπλάνο τὸν σημαιοφόρο καὶ ὕπαρχο τοῦ τορπιλλοβόλου «15» Μωραΐτίνη.

Οἱ πληροφορίες τῆς ἐποχῆς μᾶς δίνουν χαρακτηριστικὲς καὶ συγκινητικὲς λεπτομέρειες. Στὶς 9 τὸ πρωῒ τῆς 24ης Ἰανουαρίου, ὁ Μουτούσης καὶ ὁ παρατηρητής του ἐπῆραν 115 λίτρες βενζίνης, τέσσαρες χειροβομβίδες καὶ ἀπὸ ἕνα πιστόλι γιὰ ν' αὐτοκτονήσουν ἂν ἔπεφταν στὸ ἐχθρικὸ ἔδαφος, γιατὶ τότε ἀκόμη δὲν εἶχε ξεκαθαρισθῆ ἂν ὁ ἀεροπόρος, ποὺ θἄπεφτε στὸ ἐχθρικὸ ἔδαφος θἆταν αἰχμάλωτος, ἢ θὰ τυφεκιζόταν ὡς κοινὸς κατάσκοπος. Ἔτσι, τὸ ἡλιόλουστο πρωῒ ὑψώθησαν ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ πῆραν κατεύθυνσι πρὸς τὰ Δαρδανέλλια.

Οἱ δυὸ ἀεροπόροι βρῆκαν ἰσχυρὸ ρεῦμα πάνω ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ ἔτσι ἀναγκάσθηκαν νὰ πάρουν κατεύθυνσι πρὸς τὴν Σαμοθράκη, τῆς ὁποίας τὰ βουνὰ ἐλεύκαζαν στὸ βάθος. Στράφηκαν κατόπιν δεξιά, ἐπέρασαν σὲ ὕψος χιλίων μέτρων πάνω ἀπὸ τὴν Ἴμβρο, ἀκολούθησαν γραμμὴ πρὸς τὸ Κοὺμ-Καλὲ τῶν Δαρδανελλίων καὶ ἐπέρασαν ἀριστερά, πάνω ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Σούβλας καὶ τοὺς λόφους τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως. Πάνω ἀπὸ τὴν Μάδυτο διέγραψαν τρεῖς κύκλους, προσανατολίσθηκαν καὶ κατηυθύνθησαν στὸν Ναγαρᾶ, ὅπου ἦταν ἠγκυροβολημένος ὁ τουρκικὸς στόλος. Ἐκεῖ μπόρεσαν νὰ διαπιστώσουν ὅτι στὸν ἐχθρικὸ ναύσταθμο ἦσαν τὰ τουρκικὰ πολεμικὰ «Μπαρμπαρὸς Χαϊρεντίν», τρία τορπιλλοβόλα καὶ ἑπτὰ ἀντιτορπιλλικά. Οἱ ἀεροπόροι μας ἔρριψαν τὶς τέσσαρες χειροβομβίδες καὶ ἀφοῦ κατώπτευσαν ἐπιμελῶς τὴ ζώνη τοῦ Ναγαρᾶ, ἐπῆραν τὸν ἐναέριο δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Ἐνῷ ὅμως ἐπλησίαζαν στὸ Μοῦδρο, ἀναγκάσθηκαν νὰ προσθαλασσωθοῦν, διότι τὸ ὑδροπλάνο των ἔπαθε βλάβη. Εὐτυχῶς, ἐκεῖ κοντὰ ἐπερίμενε τὸ ἀντιτορπιλλικὸ «Βέλος», ποὺ τοὺς περισυνέλεξε καὶ ἐρρυμούλκησε τὸ ὑδροπλάνο στὴ βάσι τοῦ Μούδρου.

Ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης διεβίβασε στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν τὴν ἔκθεσί του γιὰ τὴν πρώτη αὐτὴ πτῆσι ὑδροπλάνου σὲ πεδίο πολέμου, καὶ οἱ ἐφημερίδες ὅλου τοῦ κόσμου ἐπὶ πολλὲς ἡμέρες μιλοῦσαν γι' αὐτὸν τὸν ἆθλο τῶν Ἑλλήνων ἀεροπόρων, ποὺ ἄνοιγε εὐρυτάτους ὁρίζοντας στὴν παγκόσμιο ἀεροπορία.

Τὴν ἴδια ἐντύπωσι ἔκαμε ἡ πτῆσις καὶ στὴν Τουρκία, εἶναι δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ τουρκικοῦ Τύπου ὅτι δὲν ἐδίστασε νὰ ὁμολογήση ὅτι στὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἕνα μικρὸ κράτος, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἐσημείωσε προόδους ποὺ δὲν ἐσημείωσαν Μεγάλες Δυνάμεις.

Ἀπὸ τότε ἐμεσολάβησαν εἰκοσιοκτὼ χρόνια, ἦλθε ὁ πόλεμος τοῦ 1914 μὲ ὅλες τὶς φρικαλεότητες, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀφάνταστο πρόοδο σὲ πλείστους τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος. Ἰδία ὅμως στὴν ἀεροπορία ἐσημειώθη πρόοδος καταπληκτική, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐσημειώνετο, σὲ τέτοιο τοὐλάχιστον βαθμό, ἂν δὲν τὸ ἐπέβαλλαν οἱ ἀνάγκες τοῦ πολέμου. Οἱ ὀλίγες δεκάδες χιλιομέτρων, ποὺ διήνυαν πρὸ τοῦ 1914 τὰ ἀεροπλάνα, ἔγιναν ἑκατοντάδες κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ ἤδη οἱ ταχύτητες τῶν ἀεροπλάνων ἔφθασαν ὅρια, τὰ ὁποῖα ἀναλογίζεται κανεὶς καὶ ἰλιγγιᾶ.

Ἕνα ἐν τοσούτῳ ἀπομένει γεγονός: ὅτι ἡ τόλμη, ποὺ ἐχρειάσθη στὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀεροπορίας καὶ στὴν πρώτη χρησιμοποίησι τοῦ ἀεροπλάνου ὡς πολεμικοῦ μέσου, ἀποτελοῦσε ἀληθινὴ τρέλλα, πρὸς τὴν ὁποία μόνον ὁ μεγαλύτερος ἡρωϊσμὸς θὰ ἠμποροῦσε νὰ συγκριθῆ. Καὶ ἐρωτῶ: δὲν πρέπει νὰ καυχώμεθα ποὺ στὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα κατέχει τὴν τιμητικώτερη θέσι ἡ Ἑλλάς;

Χρ. Μ. Ἀγγελομάτης

16. (Συνέχεια)

Σὲ λίγο σηκώθηκε.

— Θὰ πάω νὰ δῶ καὶ τὴν Ἄλκα, εἶπε. Θὰ περιμένη.

— Πήγαινε, παιδί μου, ἔκαμε ἡ μητέρα. Καὶ σοῦ ἔχει ἑτοιμάσει κι' ἕνα δῶρο...

— Τὸ ξέρω, εἶπε ὁ Στέφανος. Τὸ ξέρω. Μοῦ τὄγραψε: ἕνα κέντημα.

Ὁ Στέφανος μὲ δυὸ πηδήματα βρέθηκε στὸ σπίτι τῆς Ἄλκας. Χτύπησε. Καὶ μονομιᾶς, σὰ νἆταν πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τὸν περίμενε, ἡ Ἄλκα ἄνοιξε καὶ βρέθηκε μπροστά του.

— Στέφανε, ψιθύρισε κι' ἡ φωνή της ἔτρεμε λίγο.

— Ἄλκα! φώναξε ὁ Στέφανος.

Ὥρα πολλὴ μιλοῦσαν στὴν αὐλή. Ἔλεγαν, ἔλεγαν, δὲ χόρταιναν. Ἐμοιαζαν σὰ δυὸ πουλάκια ποὺ κάθουνται τὴν ἄνοιξι σ' ἕνα ἀνθισμένο δέντρο καὶ κελαηδοῦν καὶ δὲ χορταίνουν.

— Νὰ μοῦ τὰ πῆς ὅλα. Ὅλα! ἔλεγε ἡ Ἄλκα.

Κι' ὁ Στέφανος διηγῶταν τί εἶδε, τί χῶρες πέρασε, τί δάση, τί ποταμοὺς καὶ τί χαρὰ ὅταν εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὴ θάλασσα.

Τὴν ἴδια ὥρα κι' ὁ Ἀλέξανδρος καθόταν στὰ πόδια τῆς μητέρας του καὶ τῆς διηγῶταν μὲ λίγα λόγια τὴν ἐκστρατεία τους.

— Αὐτὸ δὲν ἦταν τίποτα, εἶπε τελειώνοντας. Ἕνας μικρὸς περίπατος.

— Σωστά, εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα. Ἕνας μικρὸς περίπατος. Μὰ θἄρθη ἡ μέρα ποὺ θὰ κινήσῃς νὰ κυριέψῃς τὸν κόσμο.

— Πότε; Πότε;

— Βιάζεσαι; βιάζουμαι κι' ἐγώ. Μὰ οἱ θεοὶ ὁρίζουν· αὐτοὶ ξέρουν. Ἂς εἴμαστε ἕτοιμοι.

— Εἶμαι κάθε στιγμὴ ἕτοιμος, μητέρα. Δὲν μπορῶ πιὰ νὰ κοιμηθῶ. Δὲν μπορῶ νὰ χαρῶ. Στέκουμαι πάντα ὄρθιος καὶ περιμένω.

Σηκώθηκε ἀπάνω, πήγαινε κι' ἐρχόταν μέσα στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας του, σὰ λιοντάρι στὸ κλουβί. Κοίταζε πάλι τὶς τοιχογραφίες, τὸ θεὸ Διόνυσο, ποὺ ἔπλεε στὴ γαλάζια θάλασσα καὶ κρέμουνταν τὰ μαῦρα σταφύλια ἀποπάνω του κι' ἡ καρδιά του χτυποῦσε.

Κάτω στοὺς βασιλικοὺς σταύλους ἄκουσε πάλι τὸ Βουκεφάλα του νὰ χλιμιντρίζῃ, σὰ νὰ βιάζουνταν κι' αὐτός. Ἕνα χελιδόνι ξαφνικὰ μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο, πέρασε σὰ σαγίτα καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ παράθυρο.

— Καλὸ σημάδι! εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα.

— Εἶναι τὸ πρῶτο χελιδόνι ποὺ βλέπω φέτο. Ἔφτασε κιόλας ἡ ἄνοιξι.

Κι' ὕστερα σὲ λίγο πρόσθεσε:

— Πῶς περνᾷ ὁ καιρός, πῶς περνᾷ ὁ καιρός. Θεέ μου, καὶ δὲν κάνω τίποτα!

Φίλησε τὸ χέρι τῆς μητέρας του, βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Κατέβηκε γρήγορα στοὺς σταύλους, ὁ Βουκεφάλας τὸν εἶδε, σήκωσε τὸ χοντρὸ κεφάλι του μὲ τὴν ἄσπρη βοῦλλα στὸ μέτωπο καὶ χλιμίντρισε.

Ὁ Ἀλέξανδρος πήδηξε ἀπάνω του καὶ βγῆκε ἔξω, πέρασε τὴν πόλι καὶ μπῆκε στὰ χωράφια.

Ἔτρεχε, ἔτρεχε μέσα στὰ χωράφια.

Ἡ ἀδερφή του ἡ Κλεοπάτρα, ποὺ τὸν εἶδε ὅταν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ παλάτι, τρόμαξε. Ἦταν χλωμὸς καὶ φαίνουνταν κουρασμένος.

— Τί ἔχεις, Ἀλέξανδρε; τὸν ρώτησε.

— Τίποτα, τίποτα, Κλεοπάτρα. Θα κάμω ἕναν περίπατο.

Ἔτρεχε, ἔτρεχε τώρα μέσα στὰ χωράφια, μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά του στὸν ἄνεμο κι' ὁ Ἀριστοτέλης, ποὺ ἔκανε κι' αὐτὸς μὲ δύο μαθητές του τὸν συνηθισμένο του περίπατο καὶ τοὺς μιλοῦσε γιὰ τοὺς ἑφτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος, στάθηκε ὡς τὸν εἶδε καὶ ψιθύρισε:

— Ὁ Ἀχιλλέας!

Ὁ Ἀλέξανδρος πέρασε γρήγορα χωρὶς νὰ τὸν δῆ. Κοίταζε μπροστά του, πέρα, μακριά. Ὁ Ἀριστοτέλης στράφηκε στοὺς δυὸ μαθητές κι' εἶπε:

— Μεγάλη, τρισεύγενη εἶναι ἡ φυλὴ τῶν Ἑλλήνων. Πρὶν ἀπὸ αἰῶνες κατώρθωσε νὰ γεννήσῃ τὸν Ἀχιλλέα, τὸν τέλειο ἔφηβο. Τώρα, κοιτάχτε! Γέννησε πάλι τὸν ἔφηβο τοῦτον, τέλειο στὴν ὀμορφιά, στὴ δύναμι καὶ στὴν εὐγένεια. Τίποτα δὲν τοῦ λείπει.

— Ἕνα μονάχα, τόλμησε κι' εἶπε ὁ μαθητὴς ποὺ στεκόταν δεξιὰ τοῦ μεγάλου διδασκάλου, ἕνας νέος μελαχροινὸς μὲ φλογερὰ μάτια. Ἕνα μονάχα!

— Τί; ρώτησε ὁ Ἀριστοτέλης. Τί τοῦ λείπει;

— Ἕνας Ὅμηρος. Ἕνας μεγάλος ποιητὴς νὰ τὸν ὑμνήσῃ καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ νὰ πεθάνῃ.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἔσκυψε τὸ κεφάλι.

— Ἔχεις δίκιο, Θεόφραστε, εἶπε μὲ σιγανὴ φωνή.

Κεφ. 26.

Ἦρθαν τὰ χελιδόνια, ἔχτισαν τὶς φωλιές τους, ἄνθισαν οἱ μυγδαλιές, ἔβγαλαν τὰ νέα φύλλα τους, ἔδεσαν τοὺς πρώτους καρπούς. Ἡ γῆ σκεπάστηκε πάλι μὲ πράσινη χλόη, βγῆκαν πάλι οἱ ἀνεμῶνες, οἱ παπαροῦνες κι' οἱ κίτρινες μαργαρῖτες.

Ἀπὸ τὸν ἐξώστη τοῦ παλατιοῦ ἔβλεπε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ μπαίνουν στὴ μεγάλη λίμνη, ποὺ ἁπλώνουνταν μπροστὰ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα, καράβια ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας. Κουβαλοῦσαν κρασί, λάδι, σιτάρι, μαλλί, φροῦτα· κι' ἔπαιρναν ἀπὸ τὴ Μακεδονία ξυλεία, δέρματα, πρόβατα καὶ βόδια.

Ἔβλεπε ὁ Ἀλέξανδρος ν' ἀνοίγουν τὰ πανιά τους τὰ καράβια καὶ νὰ φεύγουν, νὰ χάνουνται σὰν ἄσπρα θαλασσοπούλια στὸν ὁρίζοντα. Ἔμπαιναν στὴ θάλασσα, ἄλλα τραβοῦσαν νοτιοδυτικὰ πρὸς τ' ἀκρογιάλια τῆς Ἑλλάδας, ἄλλα νοτιοανατολικά, πρὸς τὴ Μικρὰν Ἀσία.

«Πότε θὰ ξεχειλίσῃ ἡ λίμνη τοῦτη πολεμικὰ καράβια, συλλογίζουνταν, γεμᾶτα στρατὸ καὶ θὰ κινήσουμε πέρα κατὰ τὴν Ἀσία;».

Τέλειωνε πιὰ ἡ ἄνοιξι ὅταν ἔφτασε ἕνα μεγάλο καράβι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Γρήγορα πήδηξαν στὴ στεριὰ τρεῖς ἄντρες καὶ τράβηξαν αμέσως, βιαστικά, πρὸς τὸ παλάτι.

Ὁ Φίλιππος τοὺς περίμενε.

— Βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας, τοῦ εἶπαν, μεγάλε μας σύμμαχε, μᾶς στέλ-

νει τό Πανελλήνιο συνέδριο καί ζητᾶ τή συνδρομή σου.

Τό πονηρό μάτι τοῦ Φιλίππου ἔλαμψε.

— Εἶμαι πρόθυμος νά κάμω ὅ,τι μπορῶ, εἶπε. Σᾶς ἀκούω.

Ὁ γεροντότερος ἀπό τούς τρεῖς ἄρχισε:

— Οἱ κάτοικοι τῆς Ἄμφισσας, εἶπε, καταπάτησαν πάλι τά ἱερά χωράφια τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν. Τό συνέδριο τούς καταδίκασε νά ἐπιστρέψουν τά χωράφια καί ν' ἀποζημιώσουν τό μαντεῖο. Αὐτοί ὅμως ἀρνοῦνται. Ἔχουν μέ τό μέρος τους καί τούς Θηβαίους. Οἱ Ἀθηναῖοι κι' οἱ ἄλλες πολιτεῖες δέν τολμοῦν νά τούς κινήσουν πόλεμο, γιατί φοβοῦνται τούς Θηβαίους. Ποιός λοιπόν θ' ἀναλάβη τήν τιμωρία τους; Ἐσύ μονάχα, ὦ βασιλιᾶ τῶν Μακεδόνων, ἔχεις τή δύναμι νά κινήσης πόλεμο καί νά φέρης τή δικαιοσύνη. Γι' αὐτό ἤρθαμε νά σέ παρακαλέσουμε. Δέχεσαι;

Ἄλλο πού δέν ἤθελε ὁ πονηρός καί φιλόδοξος Φίλιππος. Μά κράτησε τή χαρά του νά μή φανερωθῆ. Ἔσκυψε τό κεφάλι, ἔκανε πώς συλλογίζουνταν πολύ. Οἱ ἀπεσταλμένοι τόν κοίταζαν μέ ἀγωνία.

Τέλος σήκωσε τό κεφάλι:

— Δέν εἶναι εὔκολο, εἶπε. Πρέπει νά σηκώσω ὅλο τό στρατό μου, κόπος πολύς, πολλά ἔξοδα. Κι' ἐγώ ἔχω ἐδῶ μεγάλες δυσκολίες ἀπό τίς βάρβαρες φυλές πού κατοικοῦν στό βορρᾶ.

Σώπασε πάλι κι' ἔκανε πώς συλλογίζουνταν. Ὁ δεύτερος ἀποσταλμένος μίλησε:

— Ξέρεις, ὦ βασιλιᾶ, πώς ἡ διχόνοια καταστρέφει τήν Ἑλλάδα. Ἡ μιά πόλι πολεμάει διαρκῶς μέ τήν ἄλλη. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος μᾶς ἔφαγε. Μιά μονάχα σωτηρία ὑπάρχει γιά τήν Ἑλλάδα· ἐσύ.

Ὁ Φίλιππος ἀναστέναξε. Σηκώθηκε, σά νά πῆρε ἀπόφασι.

— Καλά, εἶπε. Θά κάμω κι' αὐτή τή θυσία γιά τήν ἀγαπημένη πατρίδα. Δέχουμαι.

Οἱ ἀποσταλμένοι ἄνοιξαν τήν ἀγκάλη:

— Εὐχαριστοῦμε, φώναξαν, εὐχαριστοῦμε!

— Πηγαίνετε νά πῆτε πώς ἔρχουμαι. Θά τιμωρήσω τούς ἱερόσυλους. Θά βάλω τάξι. Θά πάψω τή διχόνοια. Θα γίνουμε πάλι ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἕνα καί θά πολεμήσουμε ὅλοι μαζί τούς κοινούς ἐχθρούς — τούς βαρβάρους.

Προσκύνησαν οἱ πρέσβεις εὐχαριστημένοι, μπῆκαν ἀμέσως στό καράβι κι' ἔφυγαν νά φέρουν στήν Ἑλλάδα τήν καλήν ἀγγελία.

Ὅταν ἔμεινε μόνος ὁ Φίλιππος ἔτριβε τά χέρια ἀπό τή χαρά.

— Αὐτό ἤθελα! Αὐτό ἤθελα! ἔλεγε καί ξανάλεγε καί περπατοῦσε, κουτσαίνοντας ἀκόμα, μέσα στή μεγάλην αἴθουσα τοῦ θρόνου. Νά βρῶ εὐκαιρία νά μπῶ στήν Ἑλλάδα, ν' ἀναγκάσω ὅλες τίς πολιτεῖες νά ὁμονοήσουν, νά μήν ἀλληλοτρώγουνται καί νά χάνουνται γιά τά μικρά ταπεινά τους συμφέροντα.

Κοίταζε πέρα κατά τήν Ἑλλάδα καί χαμογελοῦσε.

— Καί θά τούς ἀναγκάσω νά μέ ἀνακηρύξουν ἀρχιστράτηγο... Νά βάλω πιά σ' ἐφαρμογή τό μεγάλο σκοπό μου.

Χτύπησε τά παλαμάκια, ὁ ἀρχηγός τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς ἄνοιξε τό βαρύ παραπέτασμα καί πρόβαλε.

— Ἀμύντα, τοῦ εἶπε ὁ βασιλιᾶς, πήγαινε ἀμέσως νά φωνάξης νά ἔρθουν ἐδῶ ὁ Παρμενίων κι' ὁ Ἀντίπατρος!

Οἱ δυό πιστοί συνεργάτες τοῦ Φιλίππου ἔτρεξαν.

— Ἔφτασε ἡ ἅγια στιγμή, ἀγαπητοί μου φίλοι! τούς εἶπε χαρούμενος. Οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες μέ καλοῦν νά κατεβῶ μέ τό στρατό μου στήν Ἑλλάδα καί νά βάλω τάξι. Ἑτοιμάσετε τίς πιό ἐκλεκτές φάλαγγες, διαλέξετε τούς πιό καλούς πολεμιστές καββαλάρηδες καί πρίν τελειώση ὁ μήνας νά ξεκινήσουμε! Εἶναι καιρός ἀκόμα να σωθῆ ἡ Ἑλλάδα ἀπό τήν ἀναρχία!

Κεφ. 27.

Πρίν τελειώση ὁ μήνας τριάντα χιλιάδες στρατός ἦταν ἕτοιμος καί δυό χιλιάδες καβαλλάρηδες.

Ἦταν φθινόπωρο· οἱ μηλιές, οἱ ἀχλαδιές, οἱ συκιές ἦταν φορτωμένες καρπούς, εἶχαν ἀρχίσει νά τρυγοῦν τ' ἀμπέλια. Ὁ Ἀλέξανδρος γύριζε ἀπό τόν περίπατό του στήν ἐξοχή μαζί μέ τό δάσκαλό του, τόν Ἀριστοτέλη.

— Ἀλέξανδρε, τοῦ ἔλεγε ὁ σοφός δάσκαλος, ἡ αὐριανή μέρα θά εἶναι κρίσιμη στήν ἱστορία τῆς Ἑλλάδας. Φεύγει ὁ πατέρας σου νά φέρη τήν ὁμόνοια καί τήν εἰρήνη στίς ἑλληνικές πολιτεῖες, πού τόσα χρόνια τώρα ἀλληλοσπαράζουνται.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μία πρό καιροῦ περιοδεία ἀνά τήν Πελοπόννησον μᾶς ἔδωκε τήν εὐκαιρίαν νά ἀντιληφθῶμεν καί ἐκ τοῦ πλησίον τό μέγεθος καί τήν ἀξίαν τοῦ συντελουμένου, μερίμνῃ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν., δημιουργικοῦ ἔργου εἰς ὅλους τούς τομεῖς τῆς δράσεώς των. Διότι, ὡς γνωστόν, ἡ δρᾶσις τῆς Ε.Ο.Ν. δέν περιορίζεται μόνον εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν καί σωματικῶν δυνάμεων τῶν μελῶν της, οὔτε εἰς τόν στίβον τῶν ὡραίων ἰδεολογικῶν ἀγώνων, ἀλλ' ἐκτείνεται καί εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Εἰς τό μεγάλο ἐθνικόν οἰκοδόμημα, πού τόσον στερεά καί μελετημένα ἐθεμελίωσεν ὁ Μεγάλος μας Ἀρχηγός, ἡ Ε.Ο.Ν. ἐφιλοδόξησε, καί δικαίως, νά προσφέρῃ καί τήν ἰδικήν της καρποφόρον συνεργασίαν. Ἔτσι, ὅταν τό σύνθημα τῆς μεγάλης ἐξορμήσεως ἐδόθη ἀπό τόν Ἰωάννην Μεταξᾶν, οἱ Φαλαγγῖται, αἱ Φαλαγγίτισσαι, οἱ Σκαπανεῖς καί αἱ Σκαπάνισσαι τῶν Διοικήσεων, Ὑποδιοικήσεων καί Σχηματισμῶν τῆς Πελοποννήσου, συντεταγμένοι, πειθαρχικοί καί ἐνθουσιώδεις, ἔγιναν οἱ πρωτοπόροι κάθε ἐκπολιτιστικῆς προσπαθείας, κάθε φιλοπροόδου κινήσεως.

Ἡ ἐκτέλεσις ἔργων κοινῆς ὠφελείας, ἡ ἀγάπη πρός τό πράσινον, ἡ ἐφαρμογή τῶν νέων συστημάτων καλλιεργείας καί γενικώτερα ἡ στροφή τοῦ Ἕλληνος ἀγρότου πρός τήν γῆν, ἀποτελοῦν τήν συνισταμένην τῶν προσπαθειῶν τῶν ἀποτελούντων τήν Ὀργάνωσιν. Καί ἡ συμβολή τῶν τμημάτων τῆς Πελοποννήσου εἰς ἔργα εἰρήνης καί προόδου εἶναι ἀξιόλογος. Δρόμοι πολλῶν χιλιομετρων διηνοίχθησαν καί ἐπεσκευάσθησαν, μεγάλαι ἐκτάσεις ἐδενδροφυτεύθησαν, πολλαί χιλιάδες ἀγρίων δένδρων ἐξημερώθησαν, διάφοροι κοινόχρηστοι χῶροι διεμορφώθησαν καί ἐκαλλωπίσθησαν, νοσογόνοι ἑστίαι ἐξυγιάνθησαν καί, ἐνί λόγῳ, ὅπου ἐζητήθη ἡ συνδρομή των, πρός ἐκτέλεσιν ἔργων πολιτισμοῦ, τά τμήματα τῆς περιφερείας ἔσπευσαν καί σπεύδουν μέ χαρακτηριστικήν προθυμίαν.

Παντοῦ φροντίζουν νά δημιουργοῦν ὑποδειγματικά χωράφια, μέ βελτιωμένους σπόρους καί μέ τελειοποιημένα συστήματα καλλιεργείας. Ἕνας τέτοιος ἀγρός, δέκα στρεμμάτων, τοῦ τμήματος Ἐρυμανθίας τῆς Ἀχαΐας, θά ἔχῃ καταπληκτικήν ἀπόδοσιν ἐφέτος εἰς ποσότητα καί εἰς ποιότητα σίτου, κατά γενικήν δέ ὁμολογίαν εἶναι ὁ καλύτερος τῆς περιφερείας. Καί ἡ ἐπιτυχία τῶν ὑποδειγματικῶν ἀγρῶν τῶν τμημάτων τῆς Πελοποννήσου ἀποτελεῖ ἐνθαρρυντικόν στοιχεῖον διά τήν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Ἡ Περιφερειακή Διοίκησις Ἀρκαδίας, ἐν συνεργασίᾳ μετά τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καί τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καί Λιπασμάτων, κατήρτισε συνεργεῖα διά τήν ἐξημέρωσιν διαφόρων ἀγρίων δένδρων, ἀπό τά ὁποῖα βρίθει ἡ περιφέρεια. Συγχρόνως προεκήρυξε διάφορα χρηματικά ἔπαθλα δι' ἐκείνους πού θά κατορθώσουν, ἐντός τοῦ ἔτους, νά φυτεύσουν τά περισσότερα δενδρύλλια. Ἔτσι, ἐντός ὀλίγων μηνῶν, ὁ ἕνας μετά τόν ἄλλον, οἱ Σχηματισμοί τῆς Ἀρκαδίας εἶχαν δημιουργήσει τά ὡραῖα ἀλσύλλια πού βλέπομεν σήμερον εἰς τό Ἄστρος, τό Λεωνίδιον, τήν Βλαχέρναν, τά Τρόπαια, τήν Βυτίναν, τήν Ζάτουναν καί ἀλλαχοῦ, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ἐκήρυξαν ἀπηνῆ πόλεμον κατά τῆς κάμπης, τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἐχθροῦ τῆς πεύκης.

Εἰς τό ἔργον τῆς ἀναδασώσεως, καθώς καί τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἀγρίων δένδρων οὐδόλως ὑστέρησαν καί αἱ λοιπαί Περιεφερειακαί Διοικήσεις, ἡ δρᾶσις τῶν ὁποίων εἶναι ζηλευτή. Ἰδού μερικοί χαρακτηριστικοί ἀριθμοί ἐξημερωθέντων δένδρων: Δάφνη Καλαβρύτων 650, Χιόνα 1.300, Δουμενά Καλαβρύτων 450, περιφέρεια Μεσσηνίας 2.000, Λακωνίας 2.500, Ἠλείας 2.000, Ἀργολιδοκορινθίας 1.800. Ἐξ ἄλλου εἰς πολλάς περιοχάς ἡ ἀναδάσωσις ἔλαβε χαρακτῆρα ἀληθοῦς συναγερμοῦ. Οὕτω εἰς τήν Χαλανδρίτσαν, τήν Κλειτορίαν, τό Νέον Εἰρηναῖον, τό Λαγοβοῦνι, τό Πριόλιθον (εἰς τά δύο τελευταῖα χωριά ἐδενδροφυτεύθη ἔκτασις χιλίων στρεμμάτων), τήν Ἀμαλιάδα, τό Πελόπιον, τόν Πύργον, τήν Σπάρτην, τό Γύθειον, εἰς τάς περιφερείας τῶν τέως Δήμων Σελασίας Μελιτίνης, Μαλευρίου καί Βοιῶν, εἰς τό Ναύπλιον, εἰς τάς Καλάμας, τήν Μεσσήνην καί τήν περιφέρειαν τῆς Τριφυλίας ἔγιναν δενδροφυτεύσεις εἰς εὐρεῖαν κλίμακα.

Τά μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., τά ὁποῖα, ὑπό τήν ὁδηγίαν τῶν δασικῶν ἀρχῶν καί τῶν βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως, ἔλαβον μέρος εἰς τόν ἀγῶνα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πρασίνου, δέν συνετέλεσαν μόνον εἰς τήν καλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ τῆς αὐξήσεως τοῦ δασικοῦ πλούτου τῆς χώρας, ἀλλ' ἀπεκόμισαν πολύτιμα διδάγματα ἀγάπης καί στοργῆς πρός τά δένδρα. Δέν ὑπάρχει δέ ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὡραία αὐτή ἐνασχόλησις θά αὐξήσῃ σύν τῷ χρόνῳ καί τό αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρός τό πράσινον, τό ὁποῖον αἴσθημα τόσον μεθοδικά προσπαθεῖ νά μεταδώσῃ ἡ Ὀργάνωσις. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον ὄχι μόνον θά προστατευθοῦν ἐπαρκῶς τά ὑπάρχοντα δάση, ἀλλά καί ἡ προσπάθεια τῆς δημιουργίας νέων δρυμῶν θά τελεσφορήσῃ.

Ἀλλά μήπως τά ἐκτελεσθέντα ἔργα ὁδοποιΐας εἶναι μικροτέρας ἐκτάσεως καί σημασίας; Κοινοτικοί δρόμοι πολλῶν δεκάδων χιλιομέτρων, πού ἐξυπηρετοῦν ἤδη τά συμφέροντα ὁλοκλήρων περιφερειῶν, διά τῶν χειρῶν τῶν τμημάτων τῆς Πελοποννήσου κατεσκευάσθησαν. Εἰς τήν Ἀραβωνίτσαν, τήν Νεάπολιν, τήν Ἀεταρράχην, τήν Ζώνην, τήν Βλαχέρναν, τήν Νεστάνην, τόν Ἅγιον Νικόλαον καί εἰς πλείστας ἄλλας κοινότητας τά τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. κατεσκεύασαν πλῆρες ὁδικόν δίκτυον, εἰς δέ τήν Ἠλείαν, τήν Μεσσηνίαν καί τήν Ἀργολιδοκορινθίαν πολλοί κοινοτικοί δρόμοι ἐπεσκευάσθησαν καί ἐπιδιωρθώθησαν ὑπό Σκαπανέων καί Φαλαγγιτῶν.

Τό ἔργον ἑπομένως τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς ὅλους τούς τομεῖς τῆς κοινωφελοῦς δράσεώς της εἶναι γονιμώτατον καί παρέχει τήν μεγαλυτέραν ἐνθάρρυνσιν διά τό μέλλον, πρός τό συμφέρον τῆς Ὀργανώσεως καί τοῦ τόπου.

Ν. Σ. Κ.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Τρεῖς τεράστιοι γῦπες, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ μόνο σὰν μετέωρα ἢ σὰν ἀεροπλάνα εἶχα ἰδῆ ὡς τότε ν' ἀρμενίζουν γαλήνια στὰ ὕψη τῶν οὐρανῶν, κάθονταν τώρα σὲ κάτι βράχους στὸ μικρὸ ἐκεῖνο ἀραίωμα τῶν δέντρων μπροστά μου, ἄσειστοι καὶ ἐπιβλητικοί, ἄλλος ψηλότερα, ἄλλος χαμηλότερα, ἕνα-δυὸ μέτρα ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλονε. Σοβαροὶ καὶ κατσουφιασμένοι, ἄφιναν μόλις νὰ παίζη ἐδῶ ἢ ἐκεῖ τὸ μάτι τους, σὰν βυθισμένοι σὲ συλλογὴ ἢ καλύτερα σὰν νὰ παραστέκονταν σὲ κηδεία.

Τώρα πρέπει νὰ βάλη κανεὶς καλὰ μὲ τὸ νοῦ του τί μεγαλοπρέπεια μποροῦν νὰ τὴν ἔχουν, καθισμένα δεκαπέντε - εἴκοσι βήματα μπροστά σου τὰ θεριεμένα αὐτὰ φτερωτὰ ἀγρίμια, ποὺ εἶναι ἀπάνω ἀπὸ ἕνα μέτρο ὁλόρθα στὸ μπόϊ κι' ἀπάνω ἀπὸ δυόμιση μέτρα στὸ ἄνοιγμα, ἅμα τανύσουνε τὶς γιγάντειες φτεροῦγές τους. Ἕνα ἀσπρειδερὸ φαλακρὸ κεφάλι, ὄχι μικρότερο ἀπὸ κεφάλι σκυλιοῦ λαγωνικοῦ, κι' ἕνας τὸ ἴδιο γυμνός, στιβαρὸς λαιμός, ξεπροβέλνουν πάνω ἀπὸ τὸν φουντωτὸ σὰν ἀπὸ γούνα γιακᾶ, ἐνῶ ὅλη ἡ ἄλλη βαρειὰ φτερωσιὰ εἶναι πυρρόξανθη, βουτηγμένη στὰ κράσπεδά της σὲ μαῦρο πένθος.

Τὴν ἴδια στιγμή, ποὺ, ἔχοντας παραμερίσει λίγο τὰ κλαδιὰ μπροστά μου, κοίταζα καρφωμένος τὸ ἐπιβλητικὸ θέαμα, ἄκουσα ἀπὸ πάνω μου ἕνα σφυριχτὸ σκίσιμο τοῦ ἀέρα ὅπως σιφουνικὸ κι' ἀμέσως εἶδα νὰ προσγειώνεται μπροστὰ στοὺς ἄλλους τρεῖς ἕνας τέταρτος γύπας, νὰ ἀναστηλώνη τὰ φτερά του καὶ νὰ κάνη πεντέξη γοργὰ βήματα. Εἶναι ἀπίστευτο μὲ τί ἀσφάλεια καὶ μὲ τί ἀλαφράδα κινιοῦνται στοὺς αἰθέρες τὰ βαρύτατα αὐτὰ πουλιά. Ἅμα εἶναι νὰ κατέβουν κάπου, κλώθουν ἀπὸ μεσούρανα μὲ πλάγιες πτήσεις ὅπως ἀεροπλάνα καὶ προσγειώνονται ἀνάλαφρα - ἀνάλαφρα, σὰν νἆναι ἀέρενια καὶ τὰ ἴδια, καὶ δὲν πέφτουν ὅπως πέτρες, καθὼς πέφτουν ἄλλα ὄρνια.

Ἕνα δυνατὸ φύσημα ἀπ' τὶς τεράστιες ἐκεῖνες φτεροῦγες ἔφτασε ὡς τὸ πρόσωπό μου μὲ τὴν προσγείωσι τοῦ τέταρτου τῆς συντροφιᾶς κι' ἕνα διπλὸ κρᾶ - κρᾶ, ποὺ ἀμέσως ἀντήχησε ξαφνισμένο, ἐπεβεβαίωσε τὴν ὑποψία μου ὅτι δὲν εἶχα ἰδῆ ἀκόμη τὸ σύνολο τῆς σκηνῆς κι' ὅτι ἐκεῖ κάπου βρισκόταν κι' ὁ τόσο βιαστικὸς λίγο πρὶν γείτονάς μας μὲ τὴν παρέα του.

Μετατοπίστηκα κάπως πιὸ ψηλὰ στὸ παρατηρητήριό μου, ἀνασήκωσα τὸ κεφάλι καὶ κοίταξα κατὰ τὸ μέρος τῆς ξαφνιασμένης κραξιᾶς. Ναί, ἐκεῖ ἤτανε. Ἀνάμεσα σὲ κάτι πέτρες, σ' ἕνα μικρὸ ἐπίπεδο λίγο πιὸ δῶθε, κοιτόταν μισοκατασπαραγμένη μιὰ ψόφια γίδα, κι' ἕνας πέμπτος γύπας ἀποπάνω της ἔχωνε διαδοχικὰ τὸ κεφάλι του στὸ ἀνοιχτὸ κουφάρι, τραβοῦσε μὲ δύναμι λουρίδες ξεσκλίδια κρέας καὶ τὰ κατάπινε. Ἴσαμε ποὺ νὰ κατεβάση τὴ μιὰ μπουκιά, τὸ μάτι του καρατάριζε στὸ κουφάρι τὸ μέρος ποὺ θἄσερνε τὴν ἑπόμενη.

Τέσσαρα κοράκια, ἀνάμεσα σχεδὸν στὰ πόδια του, τσιμπολόγαγαν ἀποδῶ κι' ἀποκεῖ καὶ κλέβανε μπουκιές, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ τοὺς δίνη καὶ τόση σημασία. Ὁ γείτονάς μας ἤτανε πρῶτος καὶ καλύτερος, — δὲ δυσκολεύτηκα διόλου νὰ τὸν ἀναγνωρίσω. Μὲ τὰ πόδια ἀνοιχτὰ-ἀνοιχτά, ὅπως τὰ συνηθίζουνε οἱ ναυτικοὶ στὶς φουρτοῦνες, τέντωνε τὸ κορμὶ του πλάϊ, τέντωνε τὸ λαιμό του, κι' ἔκλεβε μπουκιὲς κι' ἀποκόμματα.

Ὁ νεοφερμένος, αὐτὸς ποὺ μόλις τώρα εἶχε προσγειωθῆ μὲ φανερὴ καθυστέρησι στὸ ὅλο τσιμπούσι, σίμωσε κοντὰ ἀπαιτητικός, μὲ μισανοιγμένες λιγάκι τὶς φτεροῦγες, ὅπως πανωφόρι ἀνάρριχτο στοὺς ὤμους του. Περίμενα κανέναν καυγᾶ. Ἀλλὰ μπᾶ. Μὲ ἕναν ἀλτρουϊσμὸ καὶ μὲ μιὰ διακριτικότητα ποὺ δὲν εἶναι συνηθισμένη καθόλου στὸν κόσμο ζώων καὶ ἀνθρώπων, ὁ πρωτητερινὸς ἀποτραβήχτηκε στὴ στιγμή, παραχωρῶντας, χωρὶς καμμιὰ φανερὴ δυσφορία, τὴ θέσι του. Δὲν ξέρω, ἴσως νἆχε χορτάσει κιόλας καὶ νὰ μὴν πολύθελε ἄλλο, ἂν κι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται δύσκολο γιὰ ἕνα ὄρνιο, ποὺ ὀκάδες κι' ὀκάδες σάρκας στὴν καθησιά του εἶναι συνηθισμένη ὑπόθεσι.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ κάθουνται ἄσειστοι ἐκεῖ στὶς θέσεις τους, καὶ ἡ συνοφρύωσί τους ἤτανε φανερὸ πιὰ ὅτι δὲν ὠφειλόταν σὲ καμμιὰ ἐνοχλητικὴ σκέψι, ὠφειλόταν χωρὶς ἄλλο στὶς ἀνάγκες μιᾶς καλῆς χώνεψης. Καὶ μιὰ γίδα εἶναι μιὰ γίδα πάντα. Δὲν εἶναι κανένας βούβαλος γιὰ νὰ παραχορτάση ὁ τέταρτος τοῦ τραπεζιοῦ. Ὥστε ὑπάρχει χωρὶς ἄλλο ἀλληλεγγύη καὶ ἀλτρουϊσμὸς σὲ τούτη τὴν περίστασι.

Γῦπες τῆς Νοτίου Εὐρώπης.

Ὁ γειτονάς μας ὅμως καὶ ἡ παρέα του δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεσι γιὰ τέτοιες εὐγένειες. Ὄχι μόνο ν' ἀφήση τὸ τραπέζι στὸ νεοφερμένο συνδαιτημόνα δὲ σκέφτηκε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντίθετο μάλιστα, ἔγινε πιὸ ἀποφασιστικὸς καὶ πιὸ θρασύς. Ἴσως εἶπε μὲ τὸ νοῦ του πώς: ἄντε, ὅ,τι κάμομε τώρα κάμαμε, εἰδεμὴ μὲ τοῦτον τὸν λιμασμένο ποὺ μᾶς ξεφύτρωσε δὲ θ' ἀπομείνη τίποτα σὲ λιγάκι.

Ὁ ἄλλος φουρκίστηκε τέλος μὲ τὴν τόση ἀδιαντροπιά. Φούσκωσε ἀκόμη περισσότερο τὰ φτερά του, ἀναπάτησε μιὰ - δυὸ φορὲς τὰ χοντροκάμωτα ποδάρια του, φοβέρισε θυμωμένα. Ἀλλὰ τῶν κοράκων δὲν ἱδρώνει τὸ αὐτί τους μὲ κάτι τέτοια. Αὐτὰ καὶ παμπόνηρη ἀλεποῦ νἄχη βάλει χέρι σὲ κανένα ζουλάπι καὶ νὰ τὸ λιχουδεύεται πουθενὰ ἔξω, μπαίνουνε ἀναγκαστικοὶ μουσαφιρέοι καὶ δὲν τρομάζουν οὔτε μὲ τοὺς ὑστερικοὺς θυμούς της, οὔτε μὲ τὰ φουρκισμένα δόντια ποὺ τοὺς γρινιάζει. Ὄχι νὰ φοβηθοῦνε ἕνα κουτσόρνιο τώρα, ποὺ οὔτε τσιγκελωτὰ κἂν νύχια δὲν ἔχει νὰ τοὺς φοβερίση. Τὸ πολὺ - πολὺ παραμερίζουνε κάνα δυὸ πηδηχτὰ βήματα ἴσα-πέρα σὲ κάθε νέο ξέσπασμα θυμοῦ, καὶ μόλις ὁ ἄλλος κάμη πὼς συνεχίζει τὸ φαΐ του, νά σοῦ τα πάλι στὴ στιγμὴ μέσα στὰ πόδια του, νὰ κλεφτολογοῦνε μπουκιές. Ἐξ ἄλλου, γιὰ νὰ πῆ κανεὶς καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, δὲν πρόκειται καὶ τόσο γιὰ κλεψιά. Τὰ ζουλάπια, ψοφισμένα ἢ ζωντανά, ποὺ προσφέρνει ἀπὸ τοὺς κόλπους της ἡ φύσι, δὲν εἶναι ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία οὔτε τῶν ὄρνιων, οὔτε κανενός. Εἶναι κτῆμα κοινό. Καὶ τὰ κοράκια ξέρουνε πολὺ καλὰ τὰ δικαιώματά τους καὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ τὰ παρατοῦνε στὸν ἕνα καὶ στὸν ἄλλο οὔτε μὲ φοβέρες οὔτε μὲ τίποτα. Μιὰ φορὰ εἶδα ἕναν τσίφτη, ἕνα μεγάλο γεράκι, ποὺ εἶχε ἀδράξει κάποιο λαγὸ καὶ τὸν ἔτρωγε στὴν ἄκρη σὲ κάποιο γκρεμό. Ἕνα-δυὸ ζευγάρια κοράκια τοῦ εἴχανε παραμπῆ φαίνεται στὸ ρουθοῦνι μὲ τὴν ξετσιπωσιά τους, εἶδε κι' ἀπόειδε κι' αὐτός, σήκωσε τὸ ἀπομεινάρι τοῦ λαγοῦ στὰ νύχια του καὶ τοὔδωσε φτερό. Ἀλλὰ ποῦ; Ἀπ' τὸ κοντὸ τὸν πήρανε κι' αὐτά, φτεροκοπῶντας πίσω του μὲ φωνὲς καὶ μὲ διαμαρτυρίες,— ρὲ ποῦ τὸν πᾶς τὸ λαγό, ἄστονε κάτω νὰ φᾶμε ὅλοι — σωστὴ διαδήλωσι.

* * *

Ἕνα κοπάδι γίδια ἀκούστηκε μὲ τὸν τσοπάνο του καὶ μὲ τὰ σκυλιά του νὰ φτάνη δῶθε ἀπὸ τὸ ξάγναντο, κι' ἡ ταραχὴ αὐτὴ ἔδωκε τέλος στὴ σκηνὴ ποὺ ἔβλεπα. Βαριὰ - βαριὰ ἀπ' τὸ πολὺ φαΐ τὰ πέντε ὄρνια ἀπογειώθηκαν μὲ δύσκολα καὶ κάπως σπασμωδικὰ φτεροκοπήματα, ὅλο ἀγῶνα, κερδίσανε τέλος ὕψος, κι' ἀρχίσανε καὶ πάλι τὰ κλωσίματά τους στὸν οὐρανό.

Ὅμως τί εἶναι ποὺ τοὺς μαρτυράει στὰ πέρατα τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου βουνοῦ πὼς κάπου ὑπάρχει φαΐ καὶ ψοφίμι; Ἡ μυρουδιά, ἡ ὄσφρησι, θὰ εἰπῆ ἀμέσως κανείς. Μὲ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα μας κρίνουμε καὶ ἔτσι λέμε. Ἀλλὰ τί ὄσφρησι εἶναι αὐτὴ ποὺ βρίσκει μὲ ἀσφάλεια πυξίδας πὼς ἕνα χτεσινὸ ἀκόμη ψοφίμι ὑπάρχει κάπου σὲ δέκα, σὲ εἴκοσι καὶ σὲ περισσότερα ἀκόμη χιλιόμετρα ἀπόστασι. Ἄλλες φορές, σὲ περίστασι ἀνάλογη, παρακολουθῶντας μὲ τὰ κυάλια στὰ μάτια, εἶδα νὰ καταφθάνουν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα, ἀπὸ τὴ μεριὰ τῆς θάλασσας, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλονε οἱ γῦπες. Δὲν μποροῦσαν νἄρχωνται παρὰ μόνο ἀπὸ νησιά, καὶ τὸ πιὸ κοντινὸ νησὶ ἤτανε τὸ λιγώτερο δέκα μίλλια μακριά. Τί εἴδους μυρουδιὰ λοιπὸν εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶχε φτάσει σὲ τέτοιαν ἀπόστασι, ἐνῷ ἐγώ, μὲ τὶς ἀνθρώπινες αἰσθήσεις μου, δὲν τὴν ἔνοιωθα οὔτε δέκα μέτρα κοντὰ κι' ἐνῷ τὰ διαρκῶς πεινασμένα τσακάλια τοῦ βουνοῦ ἢ οἱ ἀλεποῦδες δὲν τὴν εἴχανε πάρει ἀκόμη χαμπάρι καὶ δὲν εἴχανε καταφθάσει τὴ νύχτα νὰ κάμουν ἐπίσκεψι; Ἕνα σωρὸ θεωρίες ἔχουνε βγῆ ἀπὸ διάφορους σοφοὺς καὶ γιὰ τὸ θέμα τοῦτο, — ἡ μιὰ ἀναιρεῖ τὴν ἄλλη καὶ καμμιὰ δὲ φτάνει νὰ ξεδιαλύνη ἱκανοποιητικὰ τὸ αἴνιγμα. Ἕνα ἀπὸ τὰ πάμπολλα αἰνίγματα τῆς ζωῆς, ποὺ ἡ ἀνθρώπινη κρίσι μας δὲν καταφέρνει νὰ ἐξηγήση καὶ νὰ φωτίση.

Στὸ μεταξὺ τὰ ὄρνια, μάλιστα τὰ κόκκινα ὄρνια (γὺψ ὁ πυρρὸς ἢ λευκοκέφαλος, — σκανίτης ἢ βιτσίλα), ποὺ ἰδιαίτερη πατρίδα τους καὶ ἰδιαίτερα ἀγαπημένος τους τόπος εἶναι ἡ Ἑλλάδα καὶ τὰ νησιά μας, ἐξακολουθοῦνε τὴ ζωή τους καὶ τὴν ἀποστολή τους, ποὺ εἶναι νὰ ἐξαφανίζουν ἀπὸ τὴν ὕπαιθρο κάθε μόλυσμα ψοφημιοῦ.

Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (2ας Ἰουνίου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ραββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε αὐτὸς ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· οὐκ οἶδα.

Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν, ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἔθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέ σοι; Πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύει εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

Ὅλη βέβαια ἡ περικοπὴ τοῦ ἀπέναντι Εὐαγγελίου εἶναι διὰ τοὺς Χριστιανοὺς πολὺ διδακτική, πρὸ παντὸς ὅμως ἡ φράσις τοῦ Θεανθρώπου: «Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν» μᾶς λέγει καθαρώτατα ποῖον σκοπὸν εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ στὸν κόσμο ποὺ ἦρθε καὶ ποῖα ἔργα ἔπρεπε νὰ πραγματοποιήσῃ. Ἀπὸ ὅταν ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ἕως τὴ στιγμὴ ποὺ σταυρώθηκε στὸ Γολγοθᾶ ἐθεράπευε ἀσθενεῖς, ἔδινε τὸ φῶς στοὺς τυφλούς, ἐγιάτρευε παραλύτους, νεκροὺς ἀνάστανε καὶ μαζὶ μ' ὅλα αὐτὰ ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν, ἐλευθέρωνε τὰς ψυχὰς ἀπ' τὴν ἁμαρτία καὶ ἀδιάκοπα ἔργο του εἶχε νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐβασανιζόταν ἀπ' τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου. Κι' ἔπειτα ὅμως ἀπ' τὸ μαρτυρικό του θάνατο τὸ ἀξιοθαύμαστο ἔργο του συνεχίστηκε ἀπ' τοὺς μαθητάς του καὶ ὡς τὰ σήμερα συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχισθῇ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του.

Μὲ τὸν σταυρικόν του θάνατον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐπεσφράγισε τὸ ἔργο του. Ἐπέφερε τὴ συμφιλίωσι τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό. Προσέφερε τὸν ἑαυτό του θυσία γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο. Μὲ τὸ ἔργο του δὲ κατήργησε τὴν ἐξουσία τοῦ Διαβόλου. Τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας διαλύεται. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ μέγιστο αὐτὸ ἔργο πῶς ἐργάσθηκε; Εἰς τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ κολοσσιαῖο ἀφωσιώθηκε μὲ πίστι καὶ ἀφοσίωσι ἀφάνταστη. Μέρα καὶ νύχτα, ὅσο ἦταν στὸν Κόσμο, τὸν ἀπασχολοῦσε ἡ φροντίδα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Πολλὲς φορὲς λησμονοῦσε ἀκόμα καὶ νὰ φάγῃ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς κάποτε εἶπε στοὺς μαθητάς του ὅτι ἡ πιὸ γλυκειὰ τροφὴ σ' αὐτὸν ἦτο νὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός του. Ὅ,τι κι' ἂν ἔκανε, τὸ ἔκανε γιατὶ αἰσθανόταν μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὑπέβαλλε τὸν ἑαυτό του σὲ κόπους καὶ στερήσεις ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης του ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς. Βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξουσιάζωνται ἀπ' τὴν ἁμαρτία, τοὺς λυπῶταν καὶ προσπάθησε καὶ τέλος πέτυχε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπ' τὸ βαρύ της φορτίο.

Πιὸ πάνω εἴπαμε ὅτι τὸ ἔργο τοῦ Θεανθρώπου συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχίζεται γιὰ πάντα ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἐκεῖνος τὸ εἶχε ἐκτελέσει, γιατὶ νὰ συνεχισθῇ; Τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ σώσῃ μονάχα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἦταν ἔργο προωρισμένο νὰ σώσῃ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ ζοῦσαν κατόπιν καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἦταν ἔργο νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὁποιασδήποτε ἐποχῆς. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἔργο αὐτὸ συνεχίζεται ἀπ' τὴ χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Σ' αὐτὴ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεάνθρωπος τὴ συνέχισι τοῦ ἔργου του. Σὲ κάθε ἐποχὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀκούῃ τὴ θεία διδασκαλία. Ὁ κόσμος γιὰ πάντα θἆχῃ ἀνάγκη ἀπ' τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Πρέπει νὰ σωθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ζητήσουν μὲ εἰλικρίνεια καὶ πίστι τὴ σωτηρία τους. Τὸ Εὐαγγέλιον γιὰ πάντα θὰ εἶναι ὁ ὁδηγός μας. Δίχως αὐτό, θὰ μποροῦσε ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονται στὴν πλάνη καὶ τὴν ἄγνοια, μ' ὅλο ποὺ θἄθελαν νὰ σωθοῦν, νὰ μὴ μπορέσουν νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει προορισμὸ κάθε μέρα νὰ κάνῃ καὶ νέους Χριστιανούς, κάθε μέρα καὶ κάθε στιγμὴ νὰ φροντίζῃ γιὰ τὴ σωτηρία μας. Ἔχει τὸν ὕψιστο προορισμὸ μιὰ μέρα νὰ στεγάσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸν τὸ προορισμὸ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς φωτίζει καὶ ἑτοιμάζει τὴν ψυχὴν κάθε ἀνθρώπου, καὶ προσκαλεῖ μὲ τὴν φωνὴν τοῦ Εὐαγγελίου ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν. Ἀλλὰ καὶ ὅταν πιστεύσουν πάλιν αὐτὸ δὲν φθάνει. Πρέπει μ' ὅλη τους τὴν ψυχὴ νὰ φροντίζουν νὰ κάνουν ἔργα σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε μόνον θὰ σωθοῦν πραγματικά. Τότε μόνον θὰ γίνουν γνήσιοι χριστιανοί. Τότε μόνον θἆναι ἄξιοι ν' ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ ποὺ προσφέρει ἄφθονα ὁ Θεὸς στὰ πραγματικὰ παιδιά του.

Λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἔχοντες στὸ νοῦ μας πάντα ποιὸ προορισμὸ ἔχουμε νὰ ἐκτελέσουμε, ἂς φροντίζουμε νὰ ἀφοσιωθοῦμε στὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου μ' ὅλη τὴν ψυχή, καὶ μ' ὅλη μας τὴν καρδιὰ ἂς δείχνωμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας στὸ σωτῆρα τῆς Ἀνθρωπότητος, γιὰ νὰ ἀξιωθοῦμε νὰ ζήσωμε κοντά του ἀπολαμβάνοντες τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς ἐπουρανίου του βασιλείας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

ΤΟ ΑΤΤΙΚΟΝ ΦΩΣ

ΚΑΙ "Ο ΘΕΙΟΣ ΑΙΘΗΡ„ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΥ Κ. Φ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ὦ θεῖε αἰθέρα καὶ γοργόφτερες σεῖς αὖρες, καὶ ποταμῶν πηγὲς κι' ἀμέτρητο σὺ γέλιο τῶν κυμάτων τοῦ πόντου καὶ σὺ Γῆ μητέρα...

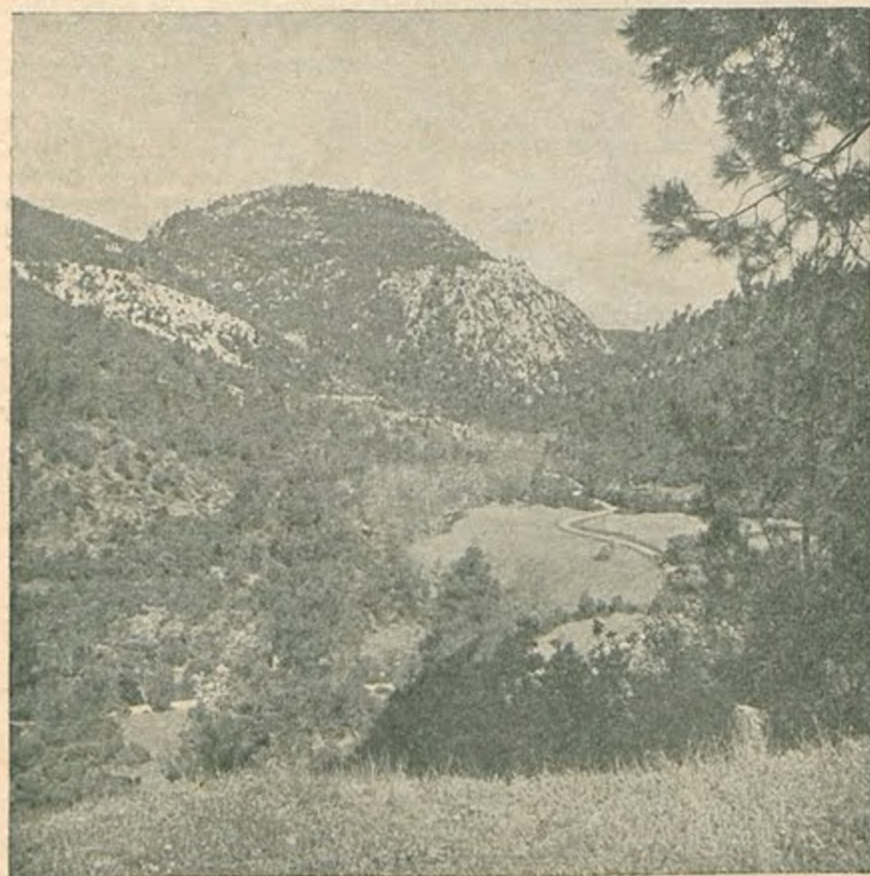
Αἰσχύλου: ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ὅσο κι' ἂν τὸ ὑπαίθριο τοπίο τῆς Ἀττικῆς, ὅσο κι' ἂν τὰ βουνά της γοητεύουν τὴν ὅρασι μὲ τὶς ὑπέροχες γραμμές τους καὶ τὴν ἰδιορρυθμία τους καὶ μᾶς δίνουν τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμία τῆς Ἀττικῆς, ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἐμψυχώνει τὰ πάντα, ποὺ τὰ δείχνει σὰν ὀπτασία ὀνείρου εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα, ὁ θεῖος αἰθέρας, τ' ἀσύγκριτο φῶς ποὺ διαχύνεται ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς κι' ἀγκαλιάζει καὶ περιλούζει τὰ πάντα μ' ἀσύλληπτους χρωματισμούς. Εἶναι ἀναμφισβήτητο πὼς ὁ αἰθέρας τῆς Ἀττικῆς, «ὁ Θεῖος Αἰθὴρ» τοῦ Αἰσχύλου, προκαλεῖ τὸ λεγόμενο ἀττικὸ θαῦμα, τὴν ἀέναη κι' ἀεικίνητη μεταλλαγὴ τῶν ἀποχρώσεων, ποὺ μοιάζει σὰν τὴ στροφὴ τῶν ἀηδονιῶν, ποὺ δὲν ἐπαναλαμβάνεται ποτὲ ἡ ἴδια. Καμμιὰ περιοχὴ τῆς γῆς δὲν παρουσιάζει αὐτὴ τὴν ποικιλία κι' αὐτὸ τὸν πλοῦτο τῶν χρωματισμῶν, ποὺ σπέρνει πάνω στὶς γραμμὲς ἢ στὶς χαράδρες τῶν βουνῶν, πάνω στὴ χλόη ἢ στὰ πεῦκα, πάνω στὶς ἐλιὲς καὶ τὰ κυπαρίσσια ἡ φωτοπλημμύρα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ. Νομίζει κανεὶς πὼς ἄπειροι μικροὶ ἥλιοι ἀόρατοι αἰωροῦνται μέσα στ' ἄπειρο καὶ γιομίζουν αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στέλνουν τὶς ἀχτῖδες τους πάνω στὰ βουνὰ ἢ κάτω στὶς κοιλάδες καὶ τὰ βάφουν κάθε στιγμὴ καὶ μ' ἄλλο χρωματισμὸ πιὸ ζωηρὸ ἢ πιὸ ἀνοιχτό, πιὸ βαθὺ ἢ πιὸ γλυκόθωρο. Ἡ διαφάνεια κι' ἡ στιλπνότητα τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς εἶναι κάτι μοναδικὸ στὸν κόσμο, κάτι ποὺ φέρνει τὸν παρατηρητὴ στὴν ἔκπληξι ἢ στὸ θαυμασμό, στὴν ἔκστασι ἢ τὸ θάμπος. Τὰ μάτια σαστίζουν, ὅταν μάλιστα γιὰ πρώτη φορὰ βλέπουν αὐτὴ τὴν αἰθριότητα, αὐτὲς τὶς ἐναλλαγές, αὐτὲς τὶς ἀποχρώσεις, αὐτὴ τέλος τὴν ἀέναη ποικιλία τῶν χρωματικῶν τόνων.

Κι' ἡ διαύγεια αὐτή, αὐτὴ ἡ καθαρότητα συνεχίζεται καὶ τὴ νύχτα, τὴ νύχτα τὴ γιομάτη ἀχνόφως εἴτε μὲ τὴ λάμψι τῆς σελήνης εἴτε μὲ μόνα τ' ἀστέρια, εἴτε μὲ τὸ φῶς τ' Ἀποσπερίτη — τῆς Ἀφροδίτης τῶν Ἀρχαίων — ποὺ λάμπει σὰν ἀτίμητο διαμάντι μέσα στὸ στερέωμα τ' οὐρανοῦ πρὸς τὴ δύσι. Εἶναι νύχτες τόσο φωτεινὲς στὴν Ἀθήνα καὶ στὰ περίχωρα, τόσο διάφανες, ποὺ νομίζει κανεὶς πὼς τ' ἀστέρια χαμηλώνουν κι' ἀστράφτουν σὰν πολύτιμα πετράδια πάνω σ' ἕνα βαθυγάλαζο λεπτοκεντημένο πέπλο. Ἀλλὰ πῶς νὰ παραστήση κανεὶς τὶς νύχτες τῆς Πανσελήνου στὴν Ἀθήνα; Δὲν ξεχωρίζεις καλά, ἂν ἡ αἰθριότητα κι' ἡ γαλαζένια διαφάνεια, ποὺ πλανιέται ἀνάμεσα γῆς κι' οὐρανοῦ, εἶναι μέρα ἢ φωτεινὰ ξημερώματα. Ὑπάρχουν φεγγαρόλουστες νύχτες, τὸν Αὔγουστο ἢ τὸ Γενάρη, ποὺ φέρνουν τὴν ὅρασι καὶ ἔκστασι, ποὺ μεταφέρουν τὴν ὕπαρξι σὲ κόσμους ἄγνωστους μιᾶς παραδεισένιας περιοχῆς. Ἰδίως μέσα στὰ πυκνόφυλλα δάση τῆς Ἀττικῆς ἡ νύχτα εἶναι μυστικώτατη καὶ καταπληκτικὴ καὶ περιδιαβάζοντας κανεὶς αἰσθάνεται πὼς βρίσκεται μέσα σ' ἕνα καινούργιο κόσμο φωτοσκιάσεων. Κι' ὅταν ἡ σελήνη πάη νὰ δύση πρὸς τὰ ξημερώματα, τότε λάμπει σὰν ἀσημένιος κι' ὁλοπόρφυρος δίσκος, ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἥλιος ποὺ ξεπροβάλλει στὴν ἀνατολή. Εἶναι νύχτες τῆς Πανσελήνου, ποὺ στέκεται ἀδύνατο στὸν ἄνθρωπο νὰ γύρη καὶ τὸν κυριεύει μιὰ τέτοια ἐγρήγορσι, ὥστε ξεχνιέται εὐχάριστα, χωρὶς νὰ τὸ νοιώθη, χωρὶς ὁ ὕπνος νἄρχεται νὰ τοῦ κλείση τὰ βλέφαρα. Καὶ τὸ συναίσθημα τοῦτο εἶναι τόσον ἀλλόκοτο καὶ ζωϊκό, ὥστε αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του σὰν ἠλεκτρισμένο, σὰν μαγνητισμένο ἀπὸ ἀόρατα μαγικὰ φίλτρα. Σὲ κανένα μέρος δὲν θὰ ταίριαζαν τόσο οἱ περίφημοι σολωμικοὶ στίχοι, ὅσο στὴν ἀττικὴ νύχτα:

Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρ-
[μένη μάγια!
Μάγεμα ἡ Φύσι κι' ὄνειρο στὴν ὀμορ-
[φιὰ καὶ χάρι!

Δὲν ὑπάρχει ἐποχὴ τοῦ χρόνου ποὺ νὰ μὴν παρουσιάζη κι' ἕνα ἐξαιρετικὸ καὶ μοναδικὸ θέλγητρο ἡ ἀττικὴ ἀτμόσφαιρα κι' ὁ φωτεινὸς οὐρανός της. Τὸ πανόραμα τῶν ἐναλλαγῶν καὶ τῶν ἀποτόμων ἀλλοιώσεων τοῦ φωτὸς χαρακτηρίζει κάθε περίοδο, μὰ φθάνει στὴν ἐντονώτερη ἀπόδοσι κατὰ τὶς λίγες μέρες τῆς ἀνοίξεως κι' ἰδίως κατὰ τὸ φθινόπωρο, ποὺ βαστάει ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τὸ Δεκέμβριο. Οἱ αὐγές, τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ φθινόπωρο, ποὺ μοιάζουν καταπληκτικά, χαράζουν μὲ τοὺς πιὸ βαθυκυάνους χρωματισμοὺς κι' ὁ ἥλιος προβάλλει ἀπότομα κατάχρυσος, ἐνῷ τ' ἀπέναντι βουνὰ — Κορυδαλλὸς καὶ Πάρνηθα — βάφονται μενεξεδένια. Ἀλλ' οἱ χρωματισμοὶ αὐτοὶ δὲν διατηροῦνται. Σὲ λίγες στιγμὲς ἔχουν πάρει τὶς πιὸ ἀλλόκοτες ἀλλοιώσεις. Ὁ οὐρανὸς στὴ δύσι γίνεται καταγάλανος, ζαφείρινος, ἐνῷ ἡ ἀνατολὴ χρυσίζει κι' οἱ γραμμὲς τῶν βουνῶν ξεχωρίζουν, παίρνοντας τὴ φυσική τους ἔκφρασι. Τότε τὰ πεῦκα, τὰ κυπαρίσσια κι' οἱ ἐλιὲς φωτίζονται ἀπὸ μιὰ ἐσωτερικό-

Ἕνα μαγευτικὸ τοπίο τῆς Εὐβοίας πλησίον τοῦ Προκοπίου (Ἀχμὲτ-Ἀγᾶ).

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνουν σήμερα τὰ διάφορα κράτη γιὰ νὰ προστατεύσουν τὸ ἐμπόριόν των, οἱ περιορισμοὶ εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν, τὰ ἐπιμελητήρια, ὁ ἔλεγχος τοῦ συναλλάγματος καὶ ἡ δίωξις τῆς αἰσχροκερδείας, τὸ ἅπαν δηλαδὴ τῶν σκοπῶν τῶν ὑπουργείων τῆς Ἀγορανομίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν θὰ ἀπετέλουν διὰ τὸν τυχὸν ἐπανερχόμενον στὴ ζωὴ μιὰ ἡμέρα ἀρχαῖον Ἀθηναῖον τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν ἀντιγραφὴν τῶν ὅσων αὐτὸς πρὸ δύο χιλιάδων καὶ πλέον ἐτῶν ἐσκέφθη καὶ ἐφήρμοσε, διὰ τὴν ἐπάρκειαν τῶν τροφίμων, εἰδικῶς τοῦ σίτου, εἰς τὰς Ἀθήνας.

Αἱ Ἀθῆναι δὲν ἦσαν αὐτάρκεις εἰς τὸ σιτάρι καὶ οἱ ἄρχοντες μὲ διάφορα μέτρα ἐπεδίωκαν νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν ἀναγκαιοῦσαν ποσότητα διὰ τὴν πόλιν. Τὴν φροντίδα αὐτὴν εἶχεν εἰδικῶς ἡ Ἀγορανομία, ἡ ὁποία ἐφήρμοζεν αὐστηροὺς νόμους ποὺ ἀποσκοποῦσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξασφαλίσουν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρας ποσότητας σίτου καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀπαγορεύσουν τὴν ἐξαγωγὴν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν διαφόρων τροφίμων, ποὺ ἦσαν ἐπίσης σχετικῶς ὀλίγα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Ἀθηναίων. Ἀκόμη ἡ τιμὴ τοῦ σιταριοῦ καθωρίζετο ἀπὸ τὴν Ἀγορανομίαν, ἡ ὁποία ἐπίσης ὥριζε καὶ τὸ κέρδος τῶν εἰσαγωγέων. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπεβάλλετο εἰς ἐκείνους ποὺ κερδοσκοποῦσαν εἰς τὸ σιτάρι.

Ἡ ἰδία ποινὴ ἐπεβάλλετο καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἐξήγαγον σιτάρι ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀκόμη εἰς τοὺς Ἀθηναίους ποὺ μετέφεραν ἔστω καὶ ἀπὸ ἄλλον τόπον σιτάρι εἰς ἄλλην πόλιν καὶ ὄχι εἰς τὰς Ἀθήνας («σιταγωγεῖν ἄλλοσε ἢ Ἀθήναζε).

Τὸ σιτάρι τῶν Ἀθηναίων προήρχετο κυρίως ἀπὸ τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Ρόδον, τὴν Κύπρον, τὴν Σικελίαν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν.

Διὰ νὰ παροτρύνῃ ἡ πολιτεία τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ σίτου εἰς τὰς Ἀθήνας ἔκαμνε διαφόρους διευκολύνσεις εἰς τοὺς εἰσαγωγεῖς. Ἔτσι, ἐκτὸς τῶν φορολογικῶν διευκολύνσεων, ἐδίδοντο καὶ δάνεια εἰς τοὺς ναυτιλλομένους ὑπὸ τὸν αὐστηρὸν ὅρον κατὰ τὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς ἕνα μέρος τοὐλάχιστον ἀπὸ τὸ φορτίον νὰ εἶναι σιτάρι. Ἐὰν ναυτιλλόμενος ἐλάμβανε δάνειον καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του δὲν ἔφερνε σιτάρι, ὑπεχρεοῦτο ν' ἀποδώσῃ ἀμέσως τὸ δάνειον, τὸ ὁποῖον εἰσεπράττετο ἀμέσως ὁπωσδήποτε, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ κατασχέσεως τοῦ πλοίου του.

Τὸ σιτάρι ποὺ ἔφθανεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς διῃρεῖτο ἀπὸ ἕνα τοπικὸ ἐπιμελητήριο, ποὺ ὑπῆρχε ἐκεῖ, σὲ τρία μέρη. Δύο μέρη ἀπὸ αὐτὸ ἀνέβαινεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸ ἕνα ἔμενεν εἰς τὸν Πειραιᾶ γιὰ τὶς ἀνάγκες του. Ἄλλως τε αὐτὴ ἦταν ἡ δικαία κατανομὴ ἂν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῶν δύο πόλεων.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης τὰ πάντα ἦσαν σχετικῶς εὔκολα. Οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ἐξετελοῦντο ὅπως καθωρίζοντο. Ἀλλὰ εἰς τοὺς πολέμους, καὶ δὲν ἦσαν σπάνιοι, τὰ πράγματα διέφεραν. Αἱ μεταφοραὶ ἦσαν πολὺ δύσκολοι. Πολεμικὰ πλοῖα — τριήρεις — τοῦ ἐχθροῦ περιπολοῦσαν γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ἐχθρικῶν πόλεων. Πλοῖα φέροντα φορτία κυρίως σίτου συνελαμβάνοντο καὶ ὡδηγοῦντο εἰς ἄλλους λιμένας. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς τὸ ἐμπόριον κατὰ τὰς περιόδους τοῦ πολέμου δὲν ἔμενεν εἰς χεῖρας τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλ' ἐνηργεῖτο ἀπὸ τὴν πολιτείαν. Τότε ἐμπορικὰ σκάφη, ἐπιτασσόμενα, κατέπλεον εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀφοῦ ἐφόρτωναν ἐπέστρεφαν εἰς τὸν Πειραιᾶ συνοδευόμενα καὶ ἀπὸ πολεμικὰς τριήρεις. Ὅ,τι γίνεται δηλαδὴ σήμερα μὲ τὰς νηοπομπάς. Αἱ ναυμαχίαι κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲν ἦσαν σπάνιαι. Καὶ τὸ φορτίον τοῦ σίτου γιὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Πειαριᾶ ἐστοίχιζε πολλάκις τὴν ζωὴν πολλῶν ἀνδρῶν καὶ ἀκόμη πολεμικῶν σκαφῶν, τὰ ὁποῖα ἐβυθίζοντο.

Τὴν ὅλην αὐτὴν φροντίδα εἶχε τότε ἡ Ἀγορανομία, ἡ ὁποία ἀπετέλει ἕνα μέρος τῆς Ἀστυνομίας. Ἡ Ἀγορανομία πάλιν εἶχε πέντε κλάδους ἀρχόντων: τοὺς ἀγορανόμους, τοὺς μετρονόμους, τοὺς σιτοφύλακας, τοὺς ἐμπορίου ἐπιμελητὰς καὶ τοὺς σιτώνας.

Φροντίδας γενικῶς εἶχαν τὰς ἑξῆς:

1) Οἱ πωληταὶ σίτου νὰ μὴ κερδίζουν πλέον τοῦ ἑνὸς ὀβολοῦ κατὰ μέδιμνον, εἰς τοὺς παραβάτας δὲ ἐπεβάλλετο ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. 2) Νὰ μὴ ἀγοράζουν οἱ ἰδιῶται ποσότητα πέραν τῶν πεντήκοντα φορμῶν ἑκάστοτε. 3) Νὰ μὴ ἐξάγωνται ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν τρόφιμα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ λάδι. 4) Νὰ μὴ ἐξάγωνται ἀπὸ τὰς Ἀθήνας σῦκα (συκοφάνται δ' ἐκαλοῦντο ὅσοι ἐφανέρωναν τοὺς παραβάτας τῆς διατάξεως ταύτης) καὶ 5) Νὰ μὴ ἐξάγεται ξυλεία, πίσσα καὶ λίνον.

Τὰς θέσεις αὐτὰς κατελάμβανον ἑκάστοτε προσωπικότητες γνωσταὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν γενικὴν των δρᾶσιν. Αἴφνης ὁ μέγας ῥήτωρ Δημοσθένης ὑπῆρξεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν σιτώνης. Καθήκοντα δὲ τοῦ σιτώνου ἦσαν νὰ διαχειρίζεται τὸ σιτάρι κατὰ τὰς ἐποχὰς σιτοδειῶν. Τότε μεγάλαι ποσότητες σίτου συνεκεντροῦντο εἰς ἀποθήκας καὶ ἐπωλοῦντο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ σιτώνου εἰς τὴν συνήθη ἢ καὶ μικροτέραν τιμήν.

Ἀστυνομικοὶ ἄρχοντες ἦσαν ἐπίσης ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγὸς Ἐπαμεινώνδας καὶ ἄλλοι κατέχοντες τότε ἐξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὴν ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν. Διότι τῶν ἀστυνομικῶν ἐν γένει ἀρχόντων ἐξητάζοντο ἰδιαιτέρως τὰ ἠθικὰ προσόντα, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτῶν τῶν συγγενῶν των.

Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλαμβάνοντο τότε ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀντεγράφησαν καὶ ἀπὸ ἄλλας πολιτείας, ἠκολουθήθησαν δὲ μετέπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἱ ὁποῖοι εἶχον καθορίσει μεταξὺ τῶν μελημάτων τῆς ἀστυνομίας καὶ τὴν μέριμναν διὰ τὸν σῖτον, ὅπως καὶ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινούς, διὰ νὰ φθάσουν μέχρι σήμερον, χωρὶς καμμιὰ ἀπολύτως βασικὴ μετατροπή.

Κ. ΑΓΓ.

τητα σὰν νἆναι ζωντανὲς ὑπάρξεις καὶ φαίνονται σὰ ν' ἀναπνέουν τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἀνοίξεως ἢ τοῦ φθινοπώρου. Τὰ μεσημέρια πρὸς τὶς δύο, κι' ὅταν ὁ ἥλιος λάμπῃ καταμεσὶς τ' οὐρανοῦ, τότε ἡ ἀνατολὴ κι' ἡ δύσι χρωματίζονται μὲ τὰ πιὸ βαθειὰ χρώματα ποὺ φθάνουν στὸ λουλακί.

Ἀλλὰ τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὶς ὁλοπόρφυρες δύσεις τῆς Ἀττικῆς; Τότε τ' ἀπέναντι βουνὰ κι' ἰδίως ὁ Ὑμηττὸς μεταμορφώνονται χρωματικῶς ἀπὸ τὶς συνεχεῖς ἐναλλαγὲς τοῦ φωτός. Νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι κατάσπαρτος ἀπὸ μενεξέδες κι' ἄλλοτε ἀπὸ ὁλόχρυσες ἀνταύγειες ποὺ τὸν δείχνουν σὰν πυρπολούμενο. Ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ κανεὶς αὐτὸ τὸ ἐξαίσιο θέαμα τῆς αὐγῆς ἢ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου ἢ τῆς δύσης καὶ νὰ τὸ χαρῇ σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες. Ὑπάρχουν συγκινήσεις, ὑπάρχουν μεταπτώσεις καὶ συναισθήματα, ποὺ ποτὲ δὲν φθάνουμε νὰ διατυπώσουμε, ὄχι ὅπως θέλουμε, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ πλησιάσουμε μὲ τὴ σκέψι ἢ φαντασία μας καὶ τέτοια εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ θέα τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς μὲ τὶς ἀσύλληπτες φωτεινότητες ποὺ τὸν πλημμυρίζουν. Ἴσως μὲ πῆτε ὑπερβολικό. Ἀλλὰ θ' ἀρκεσθῶ ν' ἀναφέρω τὴ γνώμη τοῦ μεγαλειτέρου γεωγράφου κι' ἀστρονόμου τοῦ περασμένου αἰῶνα, τοῦ Reclus, γιὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀνωτερότητα τ' οὐρανοῦ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς.

«Ὁ οὐρανὸς τῆς Ἰταλίας ποὺ τόσο φημίζεται, ὁ οὐρανὸς τῆς ὡραίας Ἰωνίας ποὺ τόσο τραγουδήθηκε, δὲν δύνανται νὰ παραβληθοῦν μὲ τοὺς ζαφειρένιους οὐρανοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Ἂν ὑπάρχῃ ἕνα κεφάλαιο στὸ ὁποῖο οἱ ποιητὲς δὲν εἶπαν ψέματα, αὐτὸ ἀναμφιβόλως ἀφορᾷ τὸν οὐρανὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἔλλειψις μεγάλης ποσότητος ὑγρασίας, ἡ ἀπουσία τῶν νεφῶν ἀπὸ τὸ στερέωμα, ἑνωμένες μ' ἄλλους φυσικοὺς λόγους, δίνουν στὸν οὐρανὸ αὐτὸ τὸ λαμπρὸ χρῶμα, στὴν ἀτμόσφαιρα τὴν ἐξαίσια διαφάνεια, στὸν ὁρίζοντα τὴν ἀπέραντη ἔκτασι, ὥστε ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ἀγάλλεται βλέποντας τὸ ὡραῖο τοῦτο θέαμα. Ὁ ὁρίζοντας εἶναι τόσο καθαρός, ὥστε σὲ ἀπόστασι δύο καὶ τριῶν ὡρῶν τὸ μάτι διακρίνει καὶ τὶς λεπτότερες γραμμές. Ἀνάμεσα μιᾶς τέτοιας διαυγέστατης ἀτμόσφαιρας περνῶντας οἱ φωτιστικὲς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ ἐλάχιστα διαχυνόμενες, ἔρχονται ὅλες στὴ γῆ καὶ φωτίζουν αὐτὴν μὲ τέτοιο φῶς, ποὺ δύσκολα θὰ δεχόταν ὁ ὀφθαλμὸς ἂν δὲν ὑπῆρχαν τὰ γύρω βουνά. Καὶ δὲν εἶναι μόνο τὸ ἡλιακὸ φῶς τόσο μεγάλο καὶ λαμπρὸ μὰ καὶ κεῖνο τῆς σελήνης. Ὅταν ὁ δορυφόρος αὐτὸς τῆς γῆς περάσῃ τὸ πρῶτο τέταρτο, ἡ Ἀθῆνα φωτίζεται ὅπως ἐλάχιστες πόλεις στὸν κόσμο. Ὁ οὐρανὸς ντύνεται τὴν ὡραιότερη στολὴ καὶ ὁ ὁρίζοντας διαγράφεται καθαρώτατος. Ὅταν τέλος ἡ πανσέληνος λάμπῃ τὸ φῶς εἶναι τόσο πολὺ τὴν ἄνοιξι ἢ τὸ Γενάρη, ὥστε μὲ εὐκολία διαβάζει κανεὶς καὶ τὸ δυσκολώτερο χειρόγραφο. Κι' αὐτὰ τἄστρα ἀφήνουν φῶς καὶ τ' ἀντικείμενα τῆς γῆς σχηματίζουν σκιὰ πάνω στὸ λευκὸ χρῶμα. Τοῦτο δὲν συμβαίνει παρὰ μόνο στὸ Βιντίλι τῆς Ἰταλίας». Καὶ συμπεραίνει: «Παρόμοιος οὐρανὸς καὶ παρόμοιο φῶς, ἑνούμενα μὲ τὴ φύσι τοῦ ἐδάφους καὶ τὴ γεωλογικὴ μορφὴ τῆς χώρας, δίνουν στὸν ὁρίζοντα τῶν Ἀθηνῶν κάτι ποὺ δὲν δύναται νὰ τὸ συναντήσῃ κανεὶς σ' ἄλλη πόλι τοῦ κόσμου». Σημειώνουμε πὼς τὸ φυτόμετρο δείχνει στὴν Ἀθῆνα τοὺς ἀνώτερους βαθμοὺς καὶ τὸ κυανόμετρο φθάνει πολλὲς φορὲς στὰ 11, πρᾶγμα ποὺ δὲν συμβαίνει σὲ καμμιὰ περιοχὴ τῆς γῆς.

Ὅλες αὐτὲς τὶς αἰσθητικὲς κι' ἐπιστημονικὲς ἀπόψεις, ὅλη αὐτὴ τὴ συμφωνία τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν γύρω βουνῶν ἀντικρύζοντας κι' ἀποθαυμάζοντας ὁ ποιητής, ἔγραψε τοὺς ἑξῆς στίχους:

Ὦ φῶς περίχυτο κι' ἁγνὸ τῆς Ἀττικῆς ἡμέρας,
ὦ καταγάλανοι οὐρανοὶ καὶ σεῖς βουνὰ καὶ κάμποι,
ποὺ κάποιο χέρι ἀόρατο γιὰ μᾶς σᾶς ἔχει πλάσει,
πόσο βαθειὰ μου ἀντανακλᾷ τὸ μυστικό σας γέλιο!
Ὅ,τι μὲ ζώνει σὲ ρυθμὸ τριγύρω μεταλλάζει,
ὅ,τι φαντάζει γύρω μου, σὰ θαῦμα μὲ ξαφνιάζει.

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

11. (Συνέχεια)

Οἱ νέοι ποὺ ἔκαναν τὸ χρέος τους ἦσαν βέβαιοι πὼς θὰ προκόβανε μαζί του, κι᾽ οἱ γέροι ποὺ εἶχαν ἀποστάσει πιὰ πολεμῶντας ἔπαιρναν γιὰ ἀνταμοιβὴ τῆς ὑπηρεσίας ποὺ πρόσφεραν στὴν πατρίδα, χωράφια καρπερὰ στὴν Ἀσία γιὰ νὰ ζήσουν εἰρηνικὰ τὶς ὑπόλοιπες μέρες τῆς ζωῆς τους.

Ἔτσι πολέμησε τὸν Σεὶφ Ἐδδωλάχ, τὸν φοβερὸ Ἐμίρη τοῦ Χαλεπιοῦ, καὶ τοὺς Σαρακηνοὺς ἀρχόντους τῆς Ταρσοῦ καὶ τῆς Μοσούλης καὶ οἱ περίφημες νῖκες του ἐνάντια σ᾽ ὅλους τούτους δὲν εἶχον ἀφορμὴ μονάχα τὴ στρατηγική του μεγαλοφυΐα μὰ καὶ τὴν ἀφοσίωση τῶν στρατιωτῶν του.

Στὴν οἰκογένεια τῶν Φωκάδων ἡ στρατιωτικὴ τέχνη ἦταν μιὰ παράδοση πιά. Ὁ παπποῦς τοῦ Νικηφόρου, τὸν καιρὸ τοῦ Βασιλείου τοῦ Α΄, εἶχε λευτερώσει τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Σικελία ἀπὸ τοὺς μαύρους κατακτητές. Ὁ πατέρας του ὁ Βάρδας Φωκᾶς ἦταν Μέγας Δομέστικος τῆς Ἀνατολῆς ἄλλοτε, στρατηγὸς ἔνδοξος κι᾽ ἀγαπητὸς ἀπὸ τὸ λαό, ὁ θεῖος του Λέων πολέμησε τοὺς Βουλγάρους καὶ παρὰ λίγο μάλιστα νἀνεβῇ στὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου... Ὅλη ἡ γενιὰ κρατοῦσε στὸ αἷμα της θαρρεῖς τὶς ἀρετὲς τοῦ καλοῦ στρατιώτη, σὰν ἔνστιχτο.

Ἕνας ἄλλος θεῖος του, ὁ Μιχαὴλ Μαλεῖνος ἦταν ἀσκητής, ἅγιος ἄνθρωπος.

Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ πὼς ἀπὸ τοῦτον κληρονόμησε τὴ βαθειὰ θεοσέβεια ὁ Νικηφόρος· μὰ στὴν ἐποχὴ τούτη ὅλοι ἦσαν θεοφοβούμενοι ἢ τοὐλάχιστον ἔκαναν τοὺς θεοφοβούμενους.

Ἀπὸ τὰ δυτικὰ ὡς τὰ ἀνατολικὰ σύνορα τῆς αὐτοκρατορίας, ὅπου βρισκότανε ὄμορφο μέρος ξεμοναχεμένο, καλὸ γιὰ ν᾽ ἀποτραβηχτῇ κανείς, νὰ ξεχάσῃ τὰ ἐγκόσμια καὶ ν᾽ ἀφιερωθῇ στὸ θεό, ἔβλεπες νὰ ὑψώνεται κι᾽ ἕνα κοινόβιο ἢ μάντρα ἢ σκήτη. Χιλιάδες τέτοια «πολιτεῖαι ἰσάγγελοι», ἢ «παράδεισοι τῶν καλλικάρπων δένδρων τῶν ἀρετῶν», ὅπως τὰ ἔλεγαν, μὲ διαφορετικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ κανόνες ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ συντονίσουν τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἀπαιτήσεις της σ᾽ ἕνα δρόμο θεάρεστο... Μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸν πληθυσμὸ τῆς αὐτοκρατορίας ἦσαν καλόγεροι ἀπὸ κάθε τάξη, ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ καὶ ἄρχοντοι πλούσιοι, ποὺ κρατοῦσαν ἀπὸ βασιλικὲς γενιές, καὶ βασιλιάδες ἀκόμη. Μὰ κι᾽ ὅσοι δὲν εἶχαν «περιβληθῆ τὸ σχῆμα», σὰν νὰ εἶχαν κάποια τύψη, γι᾽ αὐτὸ λογάριαζαν πάντα νὰ ζήσουν τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς τους τραβηγμένοι ἀπὸ τὸν κόσμο μὲ προσευχὲς καὶ νηστεῖες καὶ νὰ ἐξιλεωθοῦν ἔτσι γιὰ κάθε τους ἁμάρτημα «ἑκούσιον ἢ ἀκούσιον».

Στὴν ψυχολογία τῶν ἀνθρώπων σπουδαῖο ρόλο παίζει ὁ φόβος τοῦ θανάτου, μὰ οἱ Βυζαντινοὶ δὲν σκέφτονταν τόσο τὸ θάνατο, ὅσο τὸ τί θ᾽ ἀκολουθοῦσε ὕστερα ἀπ᾽ αὐτόν, τὴν Κόλαση ἢ τὸν Παράδεισο...

Ὡς τόσο ἡ τάση αὐτὴ στὸν καλογερισμὸ παρουσίαζε πολλὰ κακά. Οἱ περισσότεροι, ἀπὸ παρεξήγηση βέβαια, περιώριζαν ὅλες τὶς ἔγνοιες καὶ τὴ δράση τους ἐγωϊστικὰ γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους καὶ ἔδειχναν μιὰ τέτοια ἀδιαφορία γιὰ κάθε τι ἄλλο, ποὺ ἡ αὐτοκρατορία γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀκεραιότητά της κατάφευγε σὲ μισθοφόρους, καθὼς εἴπαμε καὶ πιὸ πρίν, καὶ μ᾽ αὐτοὺς προσπαθοῦσε νὰ κρατήσῃ τὶς ἐχθρικὲς ἐπιδρομές. Ἐξ ἄλλου τὸ κῦρος τῶν καλογέρων ἦταν μεγάλο ἐπάνω στὸ λαὸ καὶ πολλὲς φορές, ἀπὸ ἀγραμματωσύνη καὶ φανατισμό, γίνονταν κακοὶ σύμβουλοί του καὶ τὸν παρακινοῦσαν σὲ ἔργα, ὄχι βέβαια θεάρεστα. Μεγάλοι ἱεράρχες, ὅπως π.χ. ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης, μ᾽ ὅλο ποὺ ἦταν θερμὸς ὀπαδὸς τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἀνάφερε καὶ κατηγόρησε τέτοια ἀνάξια καμώματα.

Ἰδιαίτερα στὸ τέλος τοῦ δέκατου αἰῶνα, βλέπουμε σ᾽ ὁλόκληρο τὸν Χριστιανικὸ κόσμο ἕνα παράξενο φαινόμενο ποὺ μοιάζει μὲ ὑστερικὸ φόβο. Πολλοὶ πιστεύανε πὼς χίλια χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ θἄρθῃ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Σωστὴ θρησκοληψία λοιπὸν ἔπιασε προπάντων τὸ λαό. Στὸ κάθε τι ἔβλεπε θεϊκὰ σημάδια κι᾽ ἄκουε πρόθυμα ἐκείνους ποὺ τὰ ἐξηγοῦσαν τάχα, μὰ ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτ᾽ ἄλλο παρὰ νὰ μεταχειρίζωνται τὴν κατάσταση τούτη κατὰ τὸ συμφέρο τους.

Ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς μ᾽ ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του, τὴ βαθειά του κρίση γιὰ τὰ πρόσωπα καὶ τὶς περιστάσεις, δὲν ἔμεινε ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Συχνὰ ἀντάμωνε μὲ καλογέρους κι᾽ ὁ πόθος του, ποὺ ἔμεινε ὅμως ὡς τὸ τέλος ἀνεκπλήρωτος, ἦταν νὰ χτίσῃ μοναστήρι καὶ ν᾽ ἀποτραβηχτῇ ἐκεῖ γιὰ νὰ ζήσῃ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του... Πολλὲς φορὲς σὲ στιγμὲς κρίσιμες εἶχε ἀποφασίσει νὰ τὰ παρατήσῃ ὅλα λυτὰ δεμένα, ἀξιώματα καὶ δόξες ἐγκόσμιες. Μὲ πολὺ κόπο ὁ ἀδερφός του ὁ Λέων κατάφερνε τότε νὰ τὸν συγκρατῇ.

«Τὸ χρέος ἐμᾶς τῶν στρατιωτικῶν εἶναι βαρύτερο, τοῦ ἔλεγε, καὶ ἡ ὑπηρεσία ποὺ προσφέρουμε στὸν Χριστιανισμὸ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ λογαριαστῇ μεθαύριο πρὸς ὄφελός μας. Ὁ Θεὸς σὲ προίκισε μὲ στρατιωτικὴ ἀξία, μὲ ἀνδρεία καὶ γνώση γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃς τὸ ποίμνιό του ἀπὸ τὸ δαίμονα τοῦ κακοῦ καὶ δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ παρατήσῃς τὴ θέση σου. Θυμᾶσαι τὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων καὶ πῶς τιμώρησε ὁ κύριος τὸ δοῦλο ποὺ ἀπὸ ἐγωϊστικὸ ὑπολογισμὸ ἔκρυψε ὅσα χρήματα τοῦ ἐμπιστεύτηκε βαθειὰ στὴ γῆ;».

Ἂν τὰ λόγια τοῦτα δὲν ἔπιαναν τόπο, ὁ Λέων κατάφευγε τότε σ᾽ ἄλλο μέσο πιὸ συντελεστικό. Τοῦ ἔφερνε τὸν Ἀθανάσιο τὸν Ἀθωνίτη, ἕναν ἅγιο ἄνθρωπο, ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον σεβότανε καὶ ἄκουε ὁ Νικηφόρος. Μὲ τοῦτον εἶχε γνωριστῇ ὅταν ἀκόμα ἦσαν παιδιὰ σὲ κάποιο μοναστήρι στὸν Ὄλυμπο τῆς Βιθυνίας, ὅπου ἡγούμενος ἦταν ὁ Μιχαὴλ Μαλεῖνος.

Μέσα στὸ ἥσυχο κεῖνο περιβάλλον, στὴ γαλήνη τοῦ τοπίου καὶ κάτω ἀπὸ τὶς ὁδηγίες καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν ἁγίων πατέρων, τὰ δυὸ παιδιὰ μεγάλωσαν μ᾽ ἕνα πόθο: ν᾽ ἀφιερώσουν γιὰ πάντα τὸν ἑαυτό τους στὸν Κύριο καὶ νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ἥσυχη, μακρυὰ ἀπὸ τὸν θόρυβο τοῦ κόσμου καὶ τοὺς πειρασμούς του. Ὠνειρευόταν ἀκόμα ν᾽ ἀναμορφώσουν τὴν κοινοβιακὴ ζωὴ μὲ κανονισμοὺς αὐστηροὺς κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μιχαὴλ Μαλεΐνου, ποὺ ἦταν «ἀνὴρ ἱερὸς καὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκριβέστατος διδάσκαλος» καὶ νὰ χτίσουν ἕνα μεγάλο μοναστήρι κι᾽ αὐτοί, ποὺ νὰ σταθῇ τὸ πρότυπο καὶ ὁ φωτεινὸς ὁδηγὸς γιὰ ὅλους τοὺς μοναχοὺς τῆς Χριστιανωσύνης.

Ἡ μοῖρα ὅμως τοὺς χώρισε. Ὁ Βάρδας Φωκᾶς, ὁ πατέρας τοῦ Νικηφόρου, τράβηξε κοντά του τὸ γυιό του καὶ τὸν ἀνάγκασε ν᾽ ἀκολουθήσῃ τὸ στρατιωτικὸ στάδιο. Ἔτσι μονάχα ὁ Ἀθανάσιος πῆρε τὸ χρίσμα. Ὡς τόσο οἱ δυὸ νέοι ἐξακολούθησαν νὰ εἶναι φίλοι, ν᾽ ἀλληλογραφοῦν καὶ ὅταν δίνονταν εὐκαιρία νὰ σμίγουν ἢ ν᾽ ἀναθυμοῦνται τὴν ὑπόσχεση ποὺ εἶχαν δώσει συναμεταξύ τους... Καὶ τώρα ἀκόμη, ποὺ ἦταν μεστωμένοι ἄντρες καὶ στὴν κορφὴ τῆς δράσης τους, τώρα ποὺ ὁ ἕνας ἦταν δομέστικος καὶ μάγιστρος τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὁ ἄλλος φημισμένος ἀσκητὴς γιὰ τὴν ἁγιότητά του, μ᾽ ὅλο ποὺ βρίσκονταν σὲ τόσο διαφορετικοὺς δρόμους, δὲν ἔπαψαν νὰ πιστεύουν στὸ παιδικό τους ὄνειρο... Νὰ χτίσουν τὸ μοναστήρι... Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ μέσο ποὺ θὰ ἕνωνε πάλι τὴ ζωή τους κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιο σκοπό.

Ὁ Ἀθανάσιος μάλιστα εἶχε βρῇ καὶ τὸν τόπο ποὺ τ᾽ ὄνειρό τους τοῦτο θἄπαιρνε σάρκα καὶ ὀστᾶ... Ὁ Ἄθωνας. Ἡ στενὴ χερσόνησο, ποὺ μπαίνει βαθειὰ στὴ θάλασσα καὶ προσπα-

θεῖ, θαρρεῖς, ν' ἀποχωριστῆ ὁλότελα ἀπὸ τὴν ἐπίλοιπη στεριὰ καὶ νὰ ἐξαγνιστῆ μέσα στοὺς ἄσπρους ἀφροὺς ποὺ τὴν περιβρέχουν... Τὰ ἰσκιερὰ σύδεντρα περιγιάλια... πέρα ὁ ἀνοιχτὸς ὁρίζοντας ποὺ ἀφήνει τὸ μάτι λεύτερο νὰ ὀνειροπολήση καὶ νὰ χαρῆ τὴν ἀπεραντοσύνη... καὶ κυρίαρχη, πάνω ἀπ' ὅλα τοῦτα, ἡ σκοτεινὴ ἐπιβλητικὴ κορφὴ τοῦ βουνοῦ, σκεπασμένη ὅλο τὸ χρόνο σχεδὸν ἀπὸ σύννεφα. Θαρρεῖς πὼς κεῖ πάνω τὸ αὐστηρὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ ἐπιβλέπει τὴ γῆ καὶ «π ο ι ε ῖ α ὐ τ ὴ ν τ ρ έ μ ε ι ν». Τὸ μέρος τοῦτο τὸ γύρισε ὁλόκληρο μὲ τὰ πόδια ὁ Ἀθανάσιος, βυθισμένος μέσα στὰ δάση, ποὺ θροῦν ἀκόμα καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ ἀπὸ δροσόπνοες αὖρες, ἀνέβηκε στὰ ξέφωτα, σκαρφάλωσε χέρια-πόδια στὶς βουνοπλαγιὲς καὶ στοὺς γκρεμνούς, σὰν ἀγρίμι ποὺ γυρεύει νὰ βρῆ τόπο νὰ κάνη τὴ μονιά του, κι' ἕνα ἀπομεσήμερο λαχανιασμένος, ξέπνοος, ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε κοντὰ σὲ μιὰ πηγή. Εἶδε τότε ὄνειρο...

Σὰ νἄτανε λέει κάποιος ἄλλος καὶ ἔστεκε ἐκεῖ στὸ ἴδιο μέρος κι' ἔβλεπε τὸν ἑαυτό του νὰ κοιμᾶται ξαπλωμένο... Καὶ σὰν νἄξερε πὼς κάτι θὰ γίνη, ποὺ δὲ χωρεῖ στὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἕνα θαῦμα λόγου χάρη, καὶ πὼς ὁλόκληρη ἡ φύση γύρω τὸ περίμενε τοῦτο τὸ θαῦμα κι' ἔτσι τὰ φύλλα ἔστεκαν ἀκίνητα καὶ τὸ νερὸ ἀκόμα σταμάτησε τὸ μουρμούρισμά του καὶ δὲν ἄκουες λάλημα πουλιοῦ κοντὰ ἢ ἀπόμακρα. Ξαφνικὰ μέσα στὴ γαλήνη ἔλαμψε κάτω ἀπὸ τὰ ἰσκιερὰ δέντρα ἕνα φῶς. Ἕνας ἄγγελος μὲ λευκὴ περιβολὴ καὶ μ' ἕνα θυμιατήρι στὸ χέρι ποὺ σκορποῦσε ὁλοῦθε θεϊκὴ εὐωδία ἀνέβαινε μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι, σὰν νὰ μετροῦσε θαρρεῖς τὰ βήματά του... Πλησίασε στὸν κοιμισμένο, τὸν σκούντηξε ἐλαφρὰ μὲ τὸ πόδι καὶ σὰν εἶδε πὼς δὲν ξυπνοῦσε ἄρχισε νὰ βαδίζη ὁλόγυρα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἢ σὰν ν' ἀκολουθοῦσε σημαδεμένα χνάρια κάτω στὸ χῶμα ποὺ μονάχα αὐτὸς ἔβλεπε. Ἔκαμε τὸ γῦρο σὲ μιὰ ὁλόκληρη περιοχὴ τρεῖς φορὲς θυμιατίζοντας κι' ὕστερα σκυφτός, σιωπηλὸς πάντα, τράβηξε ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἦρθε καὶ χάθηκε κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα.

Ὁ Ἀθανάσιος ξύπνησε μὲ μιὰ τέτοια λαχτάρα ποὺ ἡ καρδιά του χτυποῦσε σὰν τοῦ πουλιοῦ... Ἦταν ὄνειρο τάχα; Στὸν ἀέρα ἔνοιωθε ἀκόμα τὴ μυρουδιὰ ἀπὸ τὸ θυμίαμα. Ὁλοφάνερο πὼς ἐδῶ κατὰ τὴ βουλὴ τοῦ Κυρίου ἔπρεπε νὰ χτίση τὸ μοναστήρι.

Ἔπεσε γονατιστὸς κάτω στὸ χῶμα καὶ προσευχήθηκε μὲ τόση κατάνυξη, τόσο ἀπολησμόνησε τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν κόσμο τοῦτο καὶ τὶς ὧρες ποὺ περνοῦσαν πού, σὰν σηκώθηκε νὰ φύγη, ἔλαμπαν τ' ἀστέρια ψηλὰ στὸν οὐρανό...

Τὴν ἄλλη μέρα ἔγραψε γράμμα στὸ Νικηφόρο. Τοῦ ἱστοροῦσε καταλεπτῶς τὸ τί ἔτρεξε καὶ τοῦ ζητοῦσε χρήματα, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεση ποὺ τοῦ εἶχε δώσει.

(Ἀκολουθεῖ)

Μύκονος

ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Ἡ Μύκονος εἶναι κι' αὐτὴ ἕν' ἀπὸ τὰ πιὸ ἀνεμοδαρμένα νησιὰ τῶν Κυκλάδων. Ὅλ' οἱ ἀέρηδες ποὺ χτυποῦν τὴν Τῆνο, κι' ὅλ' οἱ βοριάδες ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Τσικνιᾶ, ξεμπουκάρουν μέσ' ἀπὸ τὸ στενὸ κανάλι ποὺ χωρίζει τὰ δυὸ νησιά, ἀπάνω στὴ Μύκονο. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ θάλασσά της εἶναι πάντα γεμάτη κύματα ἀλλὰ καὶ γεμάτη θαυμάσιες σκοῦρες ἀποχρώσεις, τόσο σκοῦρες, μπλέ, πράσινες, μώβ, ποὺ πολλὲς φορὲς λὲς καὶ ἀγγίζουν τὸ μελανὶ χρῶμα. Μέσα σὲ τέτοιο δυνατὸ σκοῦρο φόντο τὰ κάτασπρά της σπίτια κόβουν τόσο ἀπότομα τὴν ἐκτυφλωτικὴ λευκότητά τους, ὥστε νὰ νομίζη κανεὶς πὼς ἔχει μπρός του μιὰ χιονισμένη πολιτεία, ποὺ μοιάζει μὲ κάτι τὸ φανταστικό, τὸ ἀπίθανο. Ἡ ὁμοιομορφία τῶν σπιτιῶν ποὺ ἐδῶ κράτησαν ἀτόφιο τὸ ρυθμὸ τῆς κυκλαδίτικης ἀρχιτεκτονικῆς, οἱ χαμηλὲς ἐκκλησοῦλες, 360 τὸν ἀριθμό, μὲ παλαιότατες εἰκόνες καὶ ὁλοσκάλιστα βυζαντινὰ τέμπλα, τὰ στενὰ κάτασπρα δρομάκια μὲ τὶς ἀσβεστωμένες σκάλες, οἱ ἀνεμόμυλοι, ποὺ ὁλημερὶς στριφογυρίζουν τ' ἄσπρα τους πανιά, οἱ σκαλιστοὶ περιστεριῶνες ἐδῶ λιγώτεροι ἀπὸ τὴν Τῆνο, τὰ ξερὰ κι' ἐδῶ ὁλόγυρα βουνά, δίνουν ἕνα καθαρὸ προσωπικὸ χαρακτῆρα στὸ ὡραῖο αὐτὸ νησάκι ποὺ μοιάζει μὲ νησὶ μακρινοῦ παραμυθιοῦ.

Μόλις πατήσουμε τὴν προκυμαία τοῦ ἡμιστρόγγυλου λιμανιοῦ της καὶ προχωρήσουμε λίγα βήματα πέφτει τὸ μάτι μας σὲ μιὰ ψηλὴ μαρμάρινη στήλη ποὺ βαστάει μιὰ ὡραία καὶ περήφανη γυναικεία προτομή. Εἶναι ἡ προτομὴ τῆς μεγάλης ἡρωΐδος τοῦ Εἰκοσιένα, τῆς Μαντῶς Μαυρογένους. Ἡ ἐξαιρετικῆς ὀμορφιᾶς αὐτὴ κόρη, ποὺ ἡ καταγωγή της κρατοῦσε ἀπὸ μεγάλους ἄρχοντες καὶ τιτλούχους τῆς Μολδοβλαχίας, Ἕλληνες καὶ μάλιστα Κυκλαδῖτες τὴν καταγωγή, ἐβγῆκε

Ἡ Μαντὼ Μαυρογένους

στὸν ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα κι' ἔλαβε ἐνεργὸ μέρος σὲ φοβερὲς μάχες. Ἴσως σὲ καμμιὰ ἄλλη περίστασι μᾶς δοθῆ εὐκαιρία νὰ περιγράψωμε ἐκτενέστερα τὴ ζωή της καὶ τὴ δρᾶσι της. Ἀλλὰ ἐδῶ, μιὰ καὶ βρισκόμαστε στὴ Μύκονο, θὰ ἱστορήσωμε μέσ' ἀπὸ γενικὲς γραμμὲς τὸ πῶς αὐτὴ ἡ μεγάλη ἡρωΐδα ἔσωσε τὸ νησάκι αὐτὸ ἀπ' τὴν καταστροφή.

Ὅταν ἐξέσπασε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι, τὰ νησιὰ ξεσηκώθηκαν ἀμέσως καὶ βγήκανε στὸν ἀγῶνα, κυρίως οἱ Σπετσιῶτες, οἱ Ὑδραῖοι καὶ Ψαριανοί. Κανάρηδες, Τομπάζηδες, Μιαούληδες, Μπουμπουλίνα κι' ἄλλοι θαλασσομάχοι ἀτρόμητοι μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη θάρρος καὶ πίστι στὸν ἱερὸ ἀγῶνα. Τὴ Μύκονο, ποὺ ἦταν ἕν' ἀπὸ τὰ ναυτικώτερα νησιά, τὴν ξεσηκώνει ἡ Μαντὼ Μαυρογένους. Ἁρματώνει πολλὰ καράβια μὲ παλληκάρια καὶ μὲ δικά της χρήματα καὶ τὰ στέλνει νὰ ἑνωθοῦν μὲ τοὺς ἄλλους νησιῶτες στὸ πέλαγος. Μιὰ νύχτα τοῦ Ὀκτωβρίου 1822 ἐφάνηκαν τουρκικὰ καράβια ἀνάμεσα στὴν Τῆνο καὶ στὴ Μύκονο καὶ μιὰ ἀλγερινὴ γαλέρα βάζει πλώρη πρὸς τὴ Μύκονο. Ἡ Μαντὼ προβλέπει ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔρχονται μὲ πρόθεσι ἐπιθετική. Δὲ χάνει ὅμως τὴν ψυχραιμία της. Προσκαλεῖ ἀμέσως ὅσα παλληκάρια εἴχανε ἀπομείνει στὸ νησί, τ' ἁρματώνει καὶ περιμένει τὴ στιγμή. Ὅλοι κρέμονται ἀπὸ τὰ χείλη της, ἀπὸ τὸ βλέμμα της, ἀπ' τὴν παλληκαριά της. Οἱ Τουρκοαραπάδες πλησιάζουν στὴ στεριὰ κι' εἶν' ἕτοιμοι νὰ ὁρμήσουν ἀπάνω στοὺς Ἕλληνες. Ἡ Μαντὼ τότε μὲ τοὺς Μυκονιᾶτες ἀνοίγει ἀκράτητο ντουφέκι κατ' ἀπάνω τους. Βλέπει τὸν πόλεμο σὰν παιχνίδι ἡ ἀτρόμητη ψυχή της, γι' αὐτὸ καὶ τραγουδάει πολεμῶντας ὅπως κι' ὅλοι μαζί της. Καὶ τόσο οἱ Ἀφρικανοὶ λυσσοῦνε ἀπ' τὸ θυμό τους καὶ πέφτουν ἀκράτητοι στοὺς Ἕλληνες οὐρλιάζοντας «Θάνατος στοὺς Γκιαούρ». Ἡ Μαντὼ μὲ ὑψωμένο τὸ σπαθὶ ρίχνεται ἀνάμεσά τους, ἀψηφῶντας τὸ θάνατο. Μὲ τὴ φωνή της, μὲ τὴν ἀνδρεία της δίνει θάρρος στοὺς νέους, ποὺ τὴ βλέπουν μπρός τους σὰν πολεμικὸ Ἀρχάγγελο.

Τ' ἀφρικανικὰ κεφάλια πέφτουνε σωρηδὸν καὶ γεμίζουν τοὺς βράχους καὶ τὴ θάλασσα. Μὲ μιὰ γρήγορη σπαθιά της ἡ Μαντὼ κόβει τὸ κεφάλι τοῦ μαύρου ἀρχηγοῦ ἀνάμεσα σὲ 17 νεκροὺς καὶ 60 πληγωμένους, ἐνῷ ὁλόγυρά της εἶναι σκορπισμένα τὰ ἐχθρικὰ πυρομαχικά. Τότε ἡ Μαντώ, ὑψώνοντας τὴν Ἑλληνικὴ σημαία, φωνάζει θριαμβευτικά: «Νίκη στὸν Σταυρόν μας, τιμὴ καὶ δόξα στοὺς γενναίους μας». Ὅλοι μαζὶ τῆς ἀπαντοῦν: «Δόξα καὶ τιμὴ στὴν ἀρχηγό μας, δόξα στὴ Μαντὼ Μαυρογένους».

Ἀφοῦ ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς καὶ περισυνέλεξαν τοὺς πληγωμένους πῆγαν

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

4

5

6

9

1) Σχηματισμ
Ἄρτης. 2) Πα
λαγγιτισσῶν Γυ
μα Ε. Ο. Ν. Θηλ
πῆς Ρεθύμνης.
Ε. Ο. Ν. Θηλέω
ρινθίας. 5) Φ
καὶ Σκαπανεῖ
τσης Ἀχαΐας,
εἰς δενδροφύτευ
πανεῖς καὶ Σκα
λοκερίζης. 7)
Ε. Ο. Ν. Θηλέω
8) Φαλαγγίτισσ
πάνισσαι Ε. Ο.
Ἀργοστολίου. 9
νάτα τῆς Ε. Ο. Ν
10) Τμῆμα Ε. Ο.

ς Νεολαίας
ρέλασις Φα-
θείου. 3) Τμῆ-
ων Ἐπισκο-
4) Τμῆμα
Πίτσης Κο-
λαγγίτισσαι
Χαλανδρί-
ασχολούμενοι
σιν. 6) Σκα-
πάνισσαι Ξυ-
Ὑποδιοίκησις
ν Τυρνάβου.
αι καὶ Σκα-
Ν. Θηλέων
Ἡ μανδολι-
. Μεσσήνης.
Ν. Θεσπιῶν.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ναί, βέβαια, θὰ συνήθιζα γρήγορα. Δὲν ἦταν φυσικώτατο, ἀφοῦ ἤμουν στὴν οἰκογένειά μου κι' αὐτοί, ποὺ θὰ ζοῦσα τώρα μαζί τους, ἦταν ὁ πατέρας μου, ἡ μητέρα μου, ὁ παπποῦς μου, τ' ἀδέλφια μου;

Τὰ πλούσια σπάργανα δὲν εἶχαν βγῆ ἀληθινά... Γιὰ τὴ μάνα-Μπαρμπερίνα, γιὰ τὴ Λίζα, γιὰ τὸν κύρ-Πέτρο τὸν Ἀκκέν, γιὰ ὅσους μὲ εἶχαν βοηθήσει, αὐτὸ ἦταν κακό. Δὲν θὰ μποροῦσα νὰ κάμω γι' αὐτοὺς ὅ,τι ὠνειρευόμουν, γιατὶ οἱ γυρολόγοι ἔμποροι, ὅταν μάλιστα κατοικοῦν σὲ παράγκα, δὲν εἶναι βέβαια τόσο πλούσιοι... Ἀλλὰ γιὰ μένα, τί κακὸ ἦταν; Δὲν μοῦ ἔφθανε ποὺ εἶχα τώρα μιὰ οἰκογένεια; Ἂς ἦταν φτωχή. Ἡ ἀγάπη ἀξίζει καλύτερ' ἀπ' τὰ πλούτη' κι' ἐκεῖνο ποὺ χρειαζόμουν ἐγὼ δὲν ἦταν τόσο τὰ χρήματα, ὅσο ἡ ἀγάπη, ἡ στοργή...

Ἐνῶ ἄκουγα ἔτσι τὴ διήγησι τοῦ πατέρα μου, προσηλωμένος ὅλως διόλου σ' αὐτόν, ἔστρωσαν τὸ τραπέζι, ἔβαλαν κάτι πιάτα μὲ γαλάζια λουλούδια κι' ἔφεραν σὲ μιὰ μετάλλινη ἀπλάδα ἕνα μεγάλο κομμάτι βωδινό, ψητὸ στὸ φοῦρνο, μὲ πατάτες ὁλόγυρα.

— Πεινᾶτε, παιδιά; μᾶς ρώτησε ὁ πατέρας μου, τὸ Ματτία καὶ μένα.

Ὁ Ματτίας, μ' ἕνα χαμόγελο, ἔδειξε τἄσπρα του δόντια.

— Στὸ τραπέζι λοιπόν!

Ἀλλὰ πρὶν καθήσουμε, ὁ πατέρας ἔσπρωξε τὴν πολυθρόνα τοῦ παπποῦ ὣς τὸ τραπέζι. Ἔπειτα ἐκάθησε μὲ τὴ ράχη κατὰ τὴ φωτιὰ κι' ἄρχισε νὰ κόβη τὸ «ροσμπίφ» ἐκεῖνο καὶ νὰ μᾶς μοιράζη.

Μᾶς ἔδωσε ἀπὸ μιὰ καλὴ φέτα μὲ ἄφθονες πατάτες κι' ἀρχίσαμε ἀμέσως νὰ τρῶμε.

Ἂν καὶ δὲν ἤξερα πολὺ τὰ συστήματα τῶν καλῶν οἰκογενειῶν, γιατὶ ἡ ἀνατροφή μου ὣς τώρα ἦταν τοῦ δρόμου μᾶλλον παρὰ τοῦ σπιτιοῦ, μοῦ ἔκαμε ὅμως ἐντύπωσι ὅτι τ' ἀδέλφια μου ἔτρωγαν μὲ τὰ χέρια, βουτοῦσαν στὴ σάλτσα κι' ἔγλειφαν, χωρὶς νὰ τὰ προσέχουν καθόλου ὁ πατέρας μου κι' ἡ μητέρα μου. Ὅσο γιὰ τὸν παπποῦ, αὐτὸς δὲν κοίταζε παρὰ τὸ πιάτο του, καὶ τὸ ἕνα χέρι ποὺ μποροῦσε νὰ μεταχειρίζεται, ἀνεβοκατέβαινε διαρκῶς ἀπὸ τὸ πιάτο στὸ στόμα του. Ὅταν τοῦ ἔπεφτε ἀπὸ τὰ τρεμουλιαστά του δάκτυλα κανένα κομμάτι κρέας, τ' ἀδέλφια μου τὸν περιγελοῦσαν.

Ἀφοῦ ἀποφάγαμε, ἐνόμισα πὼς θὰ περνούσαμε τὴ βραδιά μας κοντὰ στὴ φωτιά. Ὁ πατέρας μου ὅμως μοῦ εἶπε πὼς περίμενε κάτι φίλους καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ πλαγιάσουμε. Ἔπειτα, παίρνοντας ἕνα κερί, μᾶς ὡδήγησε σὲ μιὰ ἀποθήκη, δίπλα στὴν κάμαρα ὅπου εἴχαμε φάει. Ἐκεῖ βρισκόνταν δυὸ ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἁμάξια, ποὺ χρησιμεύουν συνήθως στοὺς γυρολόγους. Ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ἑνὸς κι' εἴδαμε μέσα δυὸ κρεββάτια, τὸ ἕν' ἀπάνω ἀπ' τὸ ἄλλο.

— Νά τὰ κρεββάτια σας, μᾶς εἶπε. Καλὸν ὕπνο, παιδιά!

Ἔτσι μὲ ὑποδέχθηκε ἡ οἰκογένειά μου, — ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου..

Φεύγοντας, ὁ πατέρας μου μᾶς ἄφησε τὸ κερί' ἔκλεισε ὅμως ἀπέξω τὴν πόρτα τοῦ ἁμαξιοῦ μας. Δὲν εἴχαμε λοιπὸν παρὰ νὰ πλαγιάσουμε' κι' αὐτὸ κάναμε τὸ γρηγορώτερο, χωρὶς νὰ φλυαρήσουμε ὅπως συνηθίζαμε κάθε βράδυ καὶ χωρὶς ν' ἀνακοινώσουμε τὶς ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὴ μεστὴ μας ἐκείνη ἡμέρα.

— Καληνύχτα, Ρεμῆ, μοῦ εἶπε ὁ Ματτίας.

— Καληνύχτα, Ματτία.

Ὁ Ματτίας δὲν εἶχε ὄρεξι νὰ μιλήση, ὅπως δὲν εἶχα κι' ἐγώ' καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω. πὼς ἡ σιωπή του μ' εὐχαρίστησε.

Ἀλλὰ ὅταν δὲν ἔχη κανεὶς ὄρεξι νὰ μιλήση, δὲν θὰ πῆ πὼς ἔχει ὄρεξι νὰ κοιμηθῆ. Ἀδύνατο νὰ κλείσω μάτι! κι' ἀφοῦ σβήσαμε τὸ κερί, ἄρχισα νὰ συλλογιέμαι ὅλα τὰ συμβάντα, στριφογυρίζοντας ὁλοένα στὸ στενό μου στρῶμα...

Κάθε τόσο, ἄκουγα τὸ Ματτία, ποὺ ἦταν πλαγιασμένος στὸ ἀπὸ πάνω μου κρεββάτι, νὰ κουνιέται καὶ νὰ γυρίζη, ποὺ θὰ πῆ πὼς κι' αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ.

— Δὲν κοιμήθηκες; τὸν ρώτησα σιγά.

— Ἀκόμα.

— Μὴν εἶσαι ἄρρωστος;

— Εὐχαριστῶ, εἶμαι πολὺ καλά' μόνο ποὺ μοῦ φαίνεται ἀκόμα σὰ νὰ ταξιδεύω μὲ τὸ βαπόρι' ὅλα γύρω μου γυρίζουν καὶ τ' ἁμάξι ἀνεβοκατεβαίνει...

Αὐτὸ τάχα ἐμπόδιζε τὸ Ματτία νὰ κοιμηθῆ, ἢ οἱ σκέψεις του, ποὺ θἆταν ὅμοιες μὲ τὶς δικές μου;... Μ' ἀγαποῦσε τόσο πολύ, ἤμαστε τόσο στενὰ ἑνωμένοι μὲ καρδιὰ καὶ μὲ νοῦ, ὥστε δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ αἰσθάνεται ὅ,τι αἰσθανόμουν κι' ἐγώ.

Ὁ ὕπνος δὲν ἐρχόταν κι' ἡ ὥρα ποὺ περνοῦσε μεγάλωνε τὸν ἀόριστο φόβο ποὺ μ' ἐπίεζε. Στὴν ἀρχὴ δὲν εἶχα καταλάβει κι' ἐγὼ τὴν ἐντύπωσι ποὺ κυριαρχοῦσε μέσα στὶς τόσες, ποὺ συνωστίζουνταν ἀνακατωμένες στὸ νοῦ μου' μὰ τώρα ἔβλεπα πὼς ἦταν ὁ φόβος. Τί φοβώμουν; Δὲν ἤξερα, μὰ φοβώμουν. Δὲν ἦταν βέβαια γιατὶ κοιμώμουν μέσα σ' ἕνα ἁμάξι, στὴν ἐλεεινὴ ἐκείνη συνοικία τοῦ Λονδίνου. Πόσες φορές, στὴν περιπετειώδη ζωή μου, δὲν εἶχα περάσει τὴ νύκτα σὲ μέρη πολὺ λιγώτερο προφυλαγμένα ἀπὸ τοῦτο-δῶ! Εἶχα τὴ συναίσθησι πὼς ἤμουν ἐξασφαλισμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνο' μὰ φοβώμουν. Κι' ὅσο προσπαθοῦσα νὰ νικήσω αὐτὸ τὸ φόβο, τόσο μ' ἐκυρίευε.

Οἱ ὧρες περνοῦσαν ἡ μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξέρω τί ὥρα ἦταν, γιατὶ στὴ γειτονιὰ δὲν ὑπῆρχαν ρολόγια νὰ κτυποῦν. Ἄξαφνα ἄκουσα ἕνα κρότο ἀρκετὰ δυνατὸ στὴν πόρτα τῆς ἀποθήκης, ποὺ ἔβγαζε σ' ἄλλο δρόμο κι' ὄχι στὴν αὐλὴ τοῦ Κοκκίνου Λέοντος. Κι' ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ κτυπήματα, ποὺ ἀντήχησαν κατὰ διαστήματα κανονικά, ἕνα ζωηρὸ φῶς χύθηκε μέσα στ' ἁμάξι μας.

Ἔκπληκτος κοίταξα γύρω μου, ἐνῷ ὁ Κάπης, ποὺ κοιμοῦνταν στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ μου, ξύπνησε κι' ἐγρύλλισε. Τότε εἶδα ὅτι τὸ φῶς ἐκεῖνο ἔμπαινε ἀπὸ ἕνα παραθυράκι, ποὺ ἦταν στὸ πλευρὸ ἐκεῖνο τοῦ ἁμαξιοῦ μας ὅπου ἀκουμποῦσαν τὰ κρεββάτια μας. Δὲν τὸ εἶχα ἰδῆ ὅταν μπῆκα, γιατ' ἦταν σκεπασμένο ἀπὸ μέσα μὲ μιὰ κουρτίνα. Μισὸ ἀπ' τὸ παράθυρο αὐτὸ βρισκόταν στὸ κρεββάτι τοῦ Ματτία καὶ μισὸ στὸ δικό μου. Γιὰ νὰ μὴν ξυπνήση ὁ Κάπης ὅλο τὸ σπίτι μὲ τὰ γαυγίσματά του, τοῦ ἔπιασα μὲ τὸ χέρι τὸ στόμα κι' ἐκοίταζα ἀπ' τὸ παράθυρο ἔξω, δηλαδὴ στὴν ἀποθήκη.

Ὁ πατέρας μου εἶχε βγῆ στὴν ἀποθήκη κι' εἶχε ἀνοίξει γρήγορα κι' ἀθόρυβα τὴν πόρτα τοῦ δρόμου. Κι' ἀφοῦ μπῆκαν δυὸ ἄνθρωποι, φορτωμένοι στοὺς ὤμους μὲ κάτι δέματα βαρειά, τὴν ξανάκλεισε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

— Νά τὰ κρεββάτια σας. Καλὸν ὕπνο, παιδιά.

Ἔφερε τότε τὸ δάκτυλό του στὰ χείλη καὶ μὲ τἄλλο χέρι, ποὺ κρατοῦσε ἕνα κλεφτοφάναρο, τοὺς ἔδειξε τ' ἁμάξι ὅπου κοιμώμαστε. Αὐτὸ ἐσήμαινε βέβαια πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κάνουν θόρυβο γιὰ νὰ μὴ μᾶς ξυπνήσουν. Μὲ συγκίνησε αὐτὴ ἡ ἔγνοια τοῦ πατέρα μου καὶ μοὖλθε νὰ τοῦ φωνάξω πὼς δὲν ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνησυχῆ γιὰ μένα, ἀφοῦ δὲν κοιμώμουν' συλλογίσθηκα ὅμως τὸ Ματτία, ποὺ θὰ εἶχε ἴσως ἀποκοιμηθῆ, καὶ σώπασα.

Ὁ πατέρας μου βοήθησε τοὺς δυὸ ἐκείνους ἀνθρώπους νὰ ξεφορτώσουν τὰ δέματά τους, ἔπειτα ἔφυγε μιὰ στιγμὴ καὶ ξαναγύρισε μὲ τὴ μητέρα μου. Ὅσο ἔλειπε, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἀνοίξει τὰ δέματά τους. Τὸ ἕνα ἦταν γεμᾶτο τόπια πανί' τὸ ἄλλο εἶχε ὅλο μάλλινα πλεκτά: τζιπούνια, πανταλόνια, κάλτσες, γάντια. Τότε κατάλαβα ἐκεῖνο, ποὺ στὴν ἀρχὴ μ' ἔκανε ν' ἀπορήσω: Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦταν ἔμποροι κι' ἦλθαν νὰ πουλήσουν στοὺς γονεῖς μου τὰ ἐμπορεύματά τους.

Ὁ πατέρας μου ἔπαιρνε κάθε πρᾶγμα, τὸ κοίταζε καλὰ στὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ καὶ τώδινε στὴ μητέρα μου, ποὺ μ' ἕνα ψαλιδάκι ἔκοβε τὶς ἐτικέττες καὶ τὶς ἔβαζε στὴ τσέπη της.

Αὐτὸ μοῦ φάνηκε παράξενο' ἀλλὰ κι' ἡ ὥρα ἀκόμη ποὺ εἶχαν διαλέξει γι' αὐτὴ τὴ δουλειά, μοῦ φαινόταν παράξενη ἐπίσης.

Ὁ πατέρας μου, ἐνῷ ἐξέταζε ὁλοένα τὰ πράγματα, ἔλεγε καὶ μερικὰ λόγια, σιγά-σιγά, στοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὰ εἶχαν φέρει. Ἂν ἤξερα ἀγγλικά, ἴσως θὰ τἄκουγα αὐτὰ τὰ λόγια' ἀλλὰ δὲν καλακούει κανεὶς ὅ,τι δὲν ἐννοεῖ' μόνο τὶς λέξεις μ π ό μ π (bob) καὶ π ό λ ι σ μ α ν (policemen), ποὺ εἰπώθηκαν πολλὲς φορές, τὶς πῆρε τ' αὐτί μου.

Ἀφοῦ τελείωσε ἡ προσεκτικὴ αὐτὴ ἐξέτασι τῶν ἐμπορευμάτων, οἱ γονεῖς μου κι' οἱ δυὸ ἄνθρωποι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκη καὶ μπῆκαν στὸ σπίτι. Ἦταν φανερὸ πὼς πήγαιναν μέσα νὰ κανονίσουν τοὺς λογαριασμούς τους.

Τριγύρω μας ἔγινε πάλι σκοτάδι.

Θέλησα τότε νὰ πείσω τὸν ἑαυτό μου πὼς τίποτα φυσικώτερο ἀπ' ὅ,τι εἶχα ἰδῆ πρὸ ὀλίγου: ἀλλά, μ' ὅλη μου τὴν καλὴ θέλησι, δὲν τὸ κατάφερα. Γιατί, ἔλεγα, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν μπῆκαν στὸ σπίτι τῶν γονέων μου ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ «Κόκκινου Λέοντος»; Γιατί μιλοῦσαν γι' ἀστυνομία σιγά-σιγά, σὰ νὰ φοβῶνταν μὴν τοὺς ἀκούσουν ἀπέξω; Γιατὶ ἡ μητέρα μου ἔκοβε τὶς ἐτικέττες ἀπὸ τὰ πράγματα ποὺ ἀγόραζε;

Οἱ ἀπορίες αὐτὲς δὲν ἦταν βέβαια κατάλληλες γιὰ νὰ μὲ ἀποκοιμήσουν καί, ἐπειδὴ δὲν εὕρισκα τὴ λύσι τους, προσπάθησα νὰ τὶς διώξω ἀπ' τὸ νοῦ μου. Μὰ τοῦ κάκου!

Ὕστερ' ἀπὸ λίγο εἶδα πάλι τὸ φῶς νὰ πλημμυρίζη τ' ἁμάξι καὶ ξανακοίταξα ἀπ' τὸ παραθυράκι. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ τὤκανα χωρὶς νὰ θέλω, ἐνῷ στὴν πρώτη τὸ εἶχα κάνει φυσικώτατα γιὰ νὰ ἰδῶ καὶ νὰ μάθω. Τώρα ἔλεγα πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κοιτάξω κι' ὅμως ἐκοίταζα' ἔλεγα πὼς καλλίτερο βέβαια θἆταν νὰ μὴ μάθω, κι' ὅμως ἤθελα νὰ ἰδῶ.

Ὁ πατέρας μου κι' ἡ μητέρα μου ἦταν μόνοι. Κι' ἐνῷ ἡ μητέρα μου ἔκανε γρήγορα δυὸ δέματα μὲ τὰ πράγματα ποὺ εἶχαν φέρει, ὁ πατέρας μου σκούπιζε βιαστικὰ μιὰν ἄκρη τῆς ἀποθήκης. Κάτω ἀπ' τὸ ξερὸ χῶμα ποὺ σήκωνε ἡ σκούπα, φάνηκε σὲ λίγο μιὰ καταπακτή. Τὴν ἄνοιξε καί, καθὼς ἡ μητέρα μου εἶχε τελειώσει τὸ δέσιμο τῶν πραγμάτων, τὰ κατέβασε ἀπὸ τὴν καταπακτὴ ἐκείνη σ' ἕνα ὑπόγειο, ποὺ δὲν ἔβλεπα τὸ βάθος του, ἐνῷ ἡ μητέρα μου τοῦ ἔφεγγε μὲ τὸ κλεφτοφάναρο.

Ἀφοῦ κατέβηκαν τὰ δυὸ δέματα, ὁ πατέρας μου ἀνέβηκε, ξανάκλεισε τὴν καταπακτὴ καί, μὲ τὴ σκούπα του, ξανάρριξε ἀπάνω στο σκέπασμά της τὸ χῶμα ποὺ εἶχε σηκώσει. Ἀφοῦ τελείωσε κι' αὐτὴ ἡ ἐργασία, μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ διακρίνω ποῦ ἀκριβῶς βρισκόταν ἡ καταπακτή. Γιατὶ ἀπάνω στὸ χῶμα σκόρπισαν κι' οἱ δυὸ ἄχερα, ὅπως ἦταν σκορπισμένα σ' ὅλο τὸ πάτωμα τῆς ἀποθήκης.

Καὶ βγῆκαν.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔκλεισαν σιγὰ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, μοῦ φάνηκε πὼς ὁ Ματτίας κου-

νήθηκε στὸ κρεββάτι του, σὰ νὰ ξανάρριχνε τὸ κεφάλι του στὸ μαξιλάρι.

Εἶχε σηκωθῆ λοιπὸν κι' αὐτὸς κι' εἶχε ἰδῆ ὅσα ἔγιναν ἔξω;

Δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸν ρωτήσω. Δὲν μ' ἔθλιβε πιὰ ἕνας ἀόριστος φόβος. Τώρα ἤξερα γιατὶ φοβώμουν. Κι' ἕνας κρύος ἱδρῶτας μ' ἔβρεχε ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια.

Ἔτσι ἔμεινα ὅλη τὴ νύκτα. Ἕνας πετεινὸς λάλησε ὕστερα κι' ἀπ' αὐτὸ κατάλαβα πὼς ἐπλησίαζε νὰ ξημερώσῃ. Τότε μόνο ἀποκοιμήθηκα, μὰ ὁ ὕπνος μου ἦταν βαρύς, ἀνήσυχος, γεμάτος ἐφιάλτες κι' ἀγωνίες.

Ἕνας κρότος στὴν κλειδαριὰ μ' ἐξύπνησε κι' ἡ πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ μας ἄνοιξε. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐνόμισα πὼς ἦταν ὁ πατέρας μου, ποὺ ἐρχόταν νὰ μᾶς πῇ πὼς ἦταν ὥρα νὰ σηκωθοῦμε, ἔκλεισα τὰ μάτια μου γιὰ νὰ μὴ τὸν δῶ.

— Ὁ ἀδελφός σου ἦταν, μοῦ εἶπε σὲ λίγο ὁ Ματτίας. Μᾶς ἐλευθέρωσε κι' ἔφυγε.

Τότε σηκωθήκαμε. Ὁ Ματτίας δὲν μὲ ρώτησε ἂν κοιμήθηκα καλά, οὔτε ἐγὼ τοῦ ἔκαμα καμμιὰ ἐρώτησι. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ μὲ κοίταζε, γύριζα τὰ μάτια μου ἀλλοῦ.

Μπήκαμε στὸ σπίτι, μὰ δὲν βρήκαμε οὔτε τὸν πατέρα μου, οὔτε τὴν μητέρα μου. Ὁ παπποῦς καθόταν στὴν πολυθρόνα του, μπροστὰ στὴ φωτιά, σὰ νὰ μὴν εἶχε κουνηθῆ ἀπὸ χθές, κι' ἡ μεγάλη μου ἀδελφή, ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἄννα, σκούπιζε τὸ τραπέζι, ἐνῷ ὁ μεγάλος μου ἀδελφός, ὁ Ἄλλεν, ἐσάρωνε τὴν κάμαρα.

Ἔκαμα νὰ τοὺς βοηθήσω, ἀλλὰ ἐξακολούθησαν τὴν ἐργασία τους χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσουν καθόλου.

Πῆγα τότε στὸν παπποῦ· ἀλλὰ δὲν μ' ἄφησε νὰ τὸν πλησιάσω: μ' ἕνα «κχχχ!», σὰν τὸ χθεσινό, μοὔκοψε τὴ φόρα.

— Ρώτησέ τους, εἶπα στὸ Ματτία, τί ὥρα θὰ ἰδῶ σήμερα τὸν πατέρα μου καὶ τὴ μητέρα μου.

Ὁ Ματτίας ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπα· κι' ὁ παπποῦς μου, ἀκούοντας νὰ τοῦ μιλοῦν ἀγγλικά, μαλάκωσε λιγάκι· ἡ φυσιογνωμία του ἔχασε τὴ φοβερή της ἐκείνη ἀκαμψία καὶ φάνηκε πρόθυμος ν' ἀποκριθῇ.

— Τί λέει; ρώτησα.

— Πὼς ὁ πατέρας σου βγῆκε καὶ θὰ λείψῃ ὅλη τὴν ἡμέρα, πὼς ἡ μητέρα σου κοιμᾶται καὶ πὼς μποροῦμε νὰ πᾶμε νὰ περπατήσουμε.

— Αὐτὸ μόνο εἶπε; ρώτησα, γιατὶ ἡ μετάφρασι τοῦ Ματτία μοῦ φάνηκε πολὺ σύντομη.

Ὁ Ματτίας στενοχωρέθηκε.

— Δὲν ξέρω, εἶπε, ἂν κατάλαβα καλὰ καὶ τἆλλα.

— Πές μου ὅ,τι κατάλαβες.

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶπε... νά, πὼς ἂν βροῦμε καμμιὰ καλὴ εὐκαιρία ἔξω, δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσουμε, κι' ἔπειτα ἐπρόσθεσε, — γι' αὐτὸ εἶμαι βέβαιος: «Νὰ ξέρῃς καλὰ καὶ νὰ θυμᾶσαι πὼς ὁ ἔξυπνος πρέπει νὰ ζῇ εἰς βάρος τῶν κουτῶν».

Ὁ πάππος μου παρακολουθοῦσε κι' ἐμάντευε βέβαια τὴν ἐξήγησι τοῦ Ματτία, γιατὶ μὲ τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἔκαμε μὲ τὸ γερὸ χέρι του ἕνα κίνημα σὰ νἄχωνε κάτι στὴν τσέπη του καὶ συγχρόνως ἔκλεινε τὸ ἕνα μάτι.

— Πᾶμε, εἶπα στὸ Ματτία.

Δυὸ - τρεῖς ὧρες περπατήσαμε στὰ περίχωρα τοῦ Κόκκινου Λέοντος.

Δὲν τολμούσαμε ν' ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴ γειτονιά μας, ἀπὸ φόβο μὴ χάσουμε τὸ δρόμο· καὶ τὴν ἡμέρα, τὸ Μπέθναλ-Γκρὴν μοῦ φάνηκε ἀκόμα πιὸ ἀπαίσιο κι' ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ. Παντοῦ, καὶ στὰ σπίτια καὶ στοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἔβλεπες παρὰ τὴ φτώχεια, τὴν ἀθλιότητα, μὲ ὅ,τι ἔχει πιὸ θλιβερό.

Κοιταζόμαστε μὲ τὸ Ματτία, ἀλλὰ δὲν ἐλέγαμε τίποτα.

Καθὼς τριγυρίζαμε, βρεθήκαμε σ' ἕνα δρομάκο ποὺ ἔβγαζε στὴν αὐλή μας, καὶ γυρίσαμε στὸ σπίτι.

Ἡ μητέρα μου εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν κάμαρά της· τὴν εἶδα ἀπὸ τὴν πόρτα ν' ἀκουμπᾷ τὸ κεφάλι της στὸ τραπέζι. Καὶ νομίζοντας πὼς εἶναι ἄρρωστη, ἔτρεξα νὰ τὴν φιλήσω, ἀφοῦ δὲν μποροῦσα νὰ τῆς μιλῶ.

Τὴν ἀγκάλιασα· ἐκείνη σήκωσε τὸ κεφάλι της, ποὺ κουνιῶταν, καὶ μ' ἐκοίταξε, μὰ βέβαια χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ. Αἰσθάνθηκα τότε μιὰ μυρωδιὰ ρακῆς, ποὺ ἔβγαζαν τὰ ζεστά της χνῶτα. Ὠπισθοχώρησα. Κι' ἐκείνη ἄφησε τὸ κεφάλι της νὰ ξαναπέσῃ στὰ μπράτσα της, ἁπλωμένα ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Γκίν! εἶπε ὁ παπποῦς.

Καὶ γελῶντας σαρκαστικά, ἐπρόσθεσε καὶ μερικὰ ἄλλα λόγια, ποὺ δὲν τὰ κατάλαβα.

Στὴν ἀρχὴ ἔμεινα ἀκίνητος, σὰ νὰ εἶχα μαρμαρώσει· ὕστερα κοίταξα τὸν Ματτία ποὺ μ' ἐκοίταξε κι' αὐτὸς μὲ δακρυσμένα μάτια.

Τοῦ ἔγνεψα καὶ ξαναβγήκαμ' ἔξω.

('Ακολουθεῖ)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1821

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 21 δὲν ἦταν ἡ πρώτη ἐπανάστασις ποὺ ἔκαμαν οἱ πρόγονοί μας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔπεσε τὸ Βυζάντιον. Καὶ ἄλλες φορὲς εἶχαν σηκώσει τὸ ἀνάστημά των κατὰ τῆς σκληρᾶς δουλείας. Ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἐχάρισε τὴν ἐλευθερίαν εἰς ὅλους ἡμᾶς ποὺ τὴν ἀπολαμβάνομεν σήμερον. Κοντὰ ὅμως εἰς τὴν ἐπανάστασιν αὐτήν, ἐγίνετο σιγὰ σιγὰ καὶ μία ἄλλη ἐπανάστασις. Μιὰ ἐπανάστασις ποὺ ἤρχισε ἀρκετὰ χρόνια πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μὲ μιὰ καρδιὰ πῆραν τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ δυνάστου.

Ἡ ἐπανάστασις αὐτή, ποὺ προηγήθη, εἶναι ἐπανάστασις πνευματική, διανοητική, ἐπιστημονική. Καὶ εἰς τὴν δευτέραν αὐτήν, ἀλλὰ συνεχῆ καὶ διαρκῶς αὐξανομένην καὶ γιγαντουμένην ἐκπαιδευτικὴν ἐπανάστασιν θὰ ἀφιερωθοῦν αἱ γραμμαὶ τοῦ ἄρθρου τούτου.

* * *

Οἱ Ἕλληνες διανοούμενοι, φεύγοντες τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον, μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετέφεραν τοὺς πολυτίμους θησαυροὺς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, ὅπου εὐθὺς ἀμέσως ἤρχισαν οἱ λαοὶ οὗτοι νὰ ἀφυπνίζωνται πνευματικῶς.

Μέχρι τότε, ἠμποροῦμε νὰ εἴπωμεν, ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσῃ τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸν εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ σοφοὶ τοῦ Βυζαντίου ἱδρύουν Σχολὰς καὶ διδάσκουν εἰς τοὺς λαοὺς αὐτοὺς τὴν ἑλληνικὴν κληρονομίαν. Τὰ πνεύματα ἀφυπνίζονται μετ' ὀλίγον καὶ σημειοῦται ἐν Εὐρώπῃ ὅλη ἐκείνη ἡ κίνησις, διὰ τὴν ὁποίαν δικαίως καυχᾶται σήμερον.

Ἡ Ἑλλὰς ἦτο ὑπὸ τὸν ξένον ζυγόν. Ἦτο ἠναγκασμένη νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον μέσα εἰς τὸ πλαίσιον ποὺ τῆς ἐδημιούργησε τὸ κυρίαρχον κράτος. Καὶ ἀφοῦ πέρασαν μερικοὶ αἰῶνες καὶ πάλιν τὸ ἀθάνατον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἤρχισε νὰ ζητῇ τὴν παίδευσιν. Σιγὰ σιγὰ οἱ Ἕλληνες νέοι ἔφευγαν διὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας διὰ νὰ σπουδάσουν τὰς ἐπιστήμας καὶ κυρίως τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, ποὺ ἤρχισαν νὰ ἀναπτύσσωνται ἀρκετὰ εἰς τὴν Εὐρώπην. Καὶ ὅταν γύριζαν στὴν ὑπόδουλη πατρίδα των, ἐφρόντιζαν νὰ μεταδίδουν εἰς τοὺς νέους τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ποὺ αὐτοὶ ἀποκτοῦσαν εἰς τὰ διάφορα πανεπιστήμια τῆς Ἰταλίας, τῆς Αὐστρίας, ὅπου ἐδίδασκαν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, ὡς τακτικοὶ καθηγηταί.

Αἱ Σχολαὶ Ἰωαννίνων, Κωνσταντινουπόλεως, Χίου, Κερκύρας, Ἄθω, Κυδωνιῶν, Καστορίας, Βουκουρεστίου, Ἰασίου κλπ. ἦσαν κέντρα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδίδασκαν τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν καθηγηταὶ ποὺ ἐσπούδασαν εἰς τὴν Εὐρώπην.

Οἱ καθηγηταὶ αὐτοὶ συγγράφουν ἀξιόλογα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ ἄλλοι πλούσιοι Ἕλληνες δίδουν τὰ χρήματα διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν, διότι ἔπρεπε νὰ μοιράζωνται δωρεὰν εἰς τοὺς Ἕλληνας σπουδαστάς.

Ὁ καθηγητὴς καὶ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Γερουλᾶνος τὴν 25ην Μαρτίου ἀνέπτυξε τὴν συμβολὴν τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν ἐπιστημόνων τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 21. Καὶ εἶπε πράγματα πολὺ σπουδαῖα.

Ἀλλὰ καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι δὲν ἐκαλλιεργοῦντο ὀλιγώτερον εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος οἱ Ἕλληνες σοφοὶ φρόντιζαν καὶ γίνονται κύρια μαθήματα εἰς τὰ σχολεῖα τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικά. Ὁ Μέγας τῆς Πύλης Διερμηνεὺς Π. Νικούσιος διδάσκει Ἰατρικὴν καὶ Ἀστρονομίαν εἰς τὴν πατριαρχικὴν σχολὴν Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1640. Τὸν διαδέχεται ὁ ἰατρὸς Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος. Τῷ 1710 διδάσκει Μαθηματικὰ καὶ Ἀστρονομίαν ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος Νοταρᾶς, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη ἀρκετὰ καὶ εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων. Ὁ ἴδιος συγγράφει ἀξιόλογον βιβλίον Ἀστρονομίας καὶ Γεωγραφίας.

Ὁ Μπαλᾶνος Βασιλόπουλος, διάσημος διὰ τὴν ἐποχήν του μαθηματικός, διδάσκει εἰς τὴν Σχολὴν Ἰωαννίνων καὶ συγγράφει τῷ 1749 τρίτομον ἔργον Φυσικῆς καὶ Μαθηματικῶν.

Ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις θεωρεῖται σήμερον ὡς τὸ μεγαλύτερον πνεῦμα μετὰ τὸν Ἀδαμάντιον Κοραῆν. Εἶναι ὁ πολυγραφώτερος συγγραφεὺς τοῦ 18ου αἰῶνος. Παραδίδει Μαθηματικά, Φιλοσοφίαν καὶ Φυσικὴν εἰς Ἰωάννινα, Ἄθω καὶ Κωνσταντινούπολιν. Τὰ βιβλία του πραγματεύονται τὰς συγχρόνους πνευματικὰς κινήσεις ποὺ γίνονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Διδάσκει νέα φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ θεωρεῖται ἀπὸ μερικοὺς ὡς νεωτεριστής. Ἦτο ὅμως ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους διδασκάλους τοῦ Γένους.

Ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης διδάσκει Φυσικὰς Ἐπιστήμας καὶ Μαθηματικὰ εἰς Κέρκυραν καὶ Ἰάσιον. Συγγράφει ἀξιόλογα βιβλία, ὄχι μόνον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ καὶ Θρησκευτικά. Πολλὰ ἐκ τῶν τελευταίων τούτων κυκλοφοροῦν καὶ σήμερα πολὺ εὐρέως, διότι εἶναι πράγματι σπουδαῖα.

Ὁ Κ. Κούμας ἐκδίδει πολύτομον σειρὰν ἐπιστημονικῶν ἔργων τῷ 1807. Προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπον νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς μαθητάς του ἐν Σμύρνῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει τὸν ζῆλον καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, διότι ἐγνώριζεν αὐτός, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι, ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον προπαρασκευάζεται τὸ ἔδαφος διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς μεγάλης Ἰδέας.

Ὁ Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος, καθηγητὴς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν εἰς τὰς Κυδωνίας τὰ ἔτη 1800—1812, ἔχει ἀκροατὰς πλέον ἀπὸ 600 Ἕλληνας σπουδαστάς, ποὺ ἤρχοντο ἀπὸ πολλὰ μέρη νὰ τὸν ἀκούσουν. Εἶναι δριμὺς εἰς τὰς ἐκφράσεις του, ἀλλὰ δίκαιος.

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

Ἡ σελὶς τῶν κοριτσιῶν

* ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΘΕΩΝ *

«Τί θὰ κάμετε μέσα σὲ μιὰ κοινωνία ποὺ δὲν ἔχει καλλιτεχνικὴ διάθεσι ;».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Πολλοὶ ποιητὲς θέλησαν νὰ ὑμνήσουν τὸ ρόδο, πολλοὶ τραγουδιστὲς τοῦ ἀφιέρωσαν ἁρμονίες, ὅμως κατὰ τὴ γνώμη μου, κεῖνος ποὺ τοῦ ἔδωσε τὴν καλύτερη θέσι εἶναι ἡ νιότη. Ὅταν τώρα τὴν ἄνοιξι κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρανὸ πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ γεμᾶτο μυστικὲς ἀνταύγειες κι' ἀκατανόητα χρώματα φῶς ἕνα νέο κορίτσι τοποθετῇ ἕνα ρόδο στὸ στῆθος ἢ ἕνα νέο παιδὶ στὸ πέτο ἢ στ' αὐτί, δίνει στὸ ρόδο καὶ γενικὰ στὸ ἄνθος τὴν ἀξία, ποὺ τοῦ ταιριάζει. Ἡ νιότη πάντα ἀγάπησε τὸν ἀνθὸ καὶ πάντα τὸν ἐτίμησε. Γιατὶ σὰν κάτι πιὸ βαθὺ βρίσκεται ἀνάμεσά τους. Ἡ δροσιὰ τοῦ ἀνθοῦ στὰ λεπτὰ καὶ μυρωδᾶτα πέταλα, ἡ φρεσκάδα τῆς νεανικῆς ψυχῆς ποὺ ξεχειλάει σὰν τὴ μυρωδιὰ τῆς ἄνοιξης.

Ὅμως τὶς προάλλες ἐκεῖ στὴν πλατεῖα Συντάγματος ὄχι μοναχὰ ἡ νιότη, παρὰ ἕνας ὁλόκληρος κόσμος γυρνοῦσε σὰν πολυθόρυβο μελίσσι γύρω ἀπὸ πολλά, πάμπολλα λουλούδια. Ἕνας ξανανιωμένος κόσμος ἀγαλλιοῦσε μέσα σὲ μιὰ ἄνθινη γιορτή. Πόσο καλὴ ἦτανε αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ὑπουργοῦ Πρωτευούσης γιὰ τὴν ἔκθεσι τῶν ἀνθέων μέσα στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας.

«Γιὰ νὰ συγκινοῦνται οἱ νωθρὲς ψυχὲς χρειάζονται θαύματα», εἶπε κάποιος σοφός. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ συγκίνησι, ποὺ γέμισε ὅλες τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ γύριζαν τὴν Κυριακὴ ἐκείνη στὴν Πλατεῖα Συντάγματος προήρχετο ἀπὸ τὸ λουλουδένιο θαῦμα! Κι' ἔβλεπε κανεὶς ὄχι μοναχὰ νέα κορίτσια ἀνθοστολισμένα, παρὰ καὶ γηραιὲς κυρίες μὲ τριαντάφυλλα στὸ πέτο καὶ γέρους μὲ γλάστρες, ὀρτενσίες καὶ λεβάντες στὰ χέρια. Πετοῦσε καὶ ξανάνιωνε ἡ καρδιά!

Κι' ἀναρωτιώμαστε σήμερα : Ἦτανε ἀλήθεια τόσο δύσκολο τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῆς χώρας μας στὰ πρὶν χρόνια δὲν σκέφθηκε νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴ τὴ χαρά; Γιατὶ ἦτανε μιὰ γνήσια κι' ἀπέριττη χαρά, νὰ βλέπουμε τὸν Ἀρχηγὸ καὶ Κυβερνήτη μας μ' ἀστραφτερὸ μάτι καὶ γελούμενη τὴν ὄψι νὰ γυρνᾷ ἀνάμεσα στὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν λουλουδιῶν, νὰ γυρεύῃ τὰ καλύτερα γιὰ νὰ τὰ βραβεύσῃ. Μὲ δυσκολία τὰ βρῆκε, γιατὶ ἀλήθεια ἡ ἀνθοπλήμμυρα ἐκείνη ἦτανε ὁλόκληρη τόσο ὡραία καὶ τόσο καλλιτεχνική.

Δὲν φρόντιζε κανεὶς νὰ μᾶς δίνῃ πρὶν τέτοιες χαρές, ποὺ νὰ μᾶς ἀνοίγουν τὴν καρδιὰ καὶ νὰ μᾶς μορφώνουν τὸ συναίσθημα τοῦ ὡραίου. Ἡ Ἀθήνα πρὶν ἦτανε μιὰ πέτρινη, μοντέρνα πόλι, ξερὴ καὶ κατακαμένη. Τώρα δένδρα, λουλούδια, πάρκα, συντριβάνια, δεξαμενὲς κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα σὲ κεντρικὰ κι' ἀπόκεντρα μέρη.

Κι' ὅταν ἀναλογιστοῦμε τὴν ὁμολογία τοῦ φιλοσόφου Σπινόζα, ποὺ ἔλεγε ὅτι βλέποντας ἕνα λουλούδι ἔνοιωθε τὴ μεγάλη τοῦ Θεοῦ ὕπαρξι, νοιώθουμε τί ἐπίδρασι ἔχουν πάνω στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου τέτοιες γιορτές. Γίνονται σμίλες καλλιτεχνικὲς ποὺ λαξεύουν καὶ πλάθουν τὸν κόσμο τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν. Γίνονται σκαλοπάτια, ποὺ ὁδηγοῦν σιγὰ μὰ βέβαια σὲ ἀνώτερες σφαῖρες. Γιατὶ ἡ αἰσθητικὴ τῶν λαῶν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ μὲ λόγια κοῦφια καὶ ρητορικὲς φράσεις ποὺ γράφουν καὶ λένε ὅσοι δὲν ἔνοιωσαν νὰ ἀναταράσσεται ἡ ψυχή των ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς φυσικῆς ἀληθινῆς ὀμορφιᾶς. Οἱ λαοὶ πρέπει νὰ ζήσουν τὸ κάθε τι. Τότε μονάχα συγκινοῦνται καὶ ἐξυψοῦνται. Ὅταν οἱ ἄρχοντές των κινήσουν τὰ νερὰ τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν, παρουσιάζοντας μὲ ἔργα ὅ,τι θέλουν νὰ τοὺς μεταδώσουν, τότε μόνο οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι ζοῦνε τὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς ἀξίες του, τότε μοναχὰ συνεργάζονται σὲ κάθε πολιτιστικὴ προσπάθεια.

Ἡ ἔκθεσι τῶν ἀνθέων ἦτανε μιὰ προσπάθεια δημιουργίας καλλιτεχνικῆς διαθέσεως. Ἦτανε ἕνα γερὸ σκαλοπάτι τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Σ. Καρ.

ΚΑΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Ἡ ἐποχή μας εἶναι ἡ πιὸ δύσκολη ἐποχή, ποὺ ἀπὸ αἰῶνες ζῇ ἡ ἀνθρωπότητα. Ἀπαιτεῖ σκέψι ἰδιαίτερη, θάρρος ἀσυνήθιστο, ἐπιμονὴ ἀκαταμάχητη.

Ἡ ζωὴ ἔγινε ἀφάνταστα δύσκολη καὶ θὰ μᾶς γονατίσῃ, ἂν δὲν ξέρουμε νὰ τὴν κυβερνήσουμε. Κι' αὐτὸ θὰ μᾶς εἶναι πιὸ εὔκολο, ὅταν δὲν παραβλέπουμε τὶς λεπτομέρειες, ὅταν ἀφιερώνουμε μερικὲς ὧρες τὸ μῆνα γιὰ τὴν σύνταξι καὶ κατάταξι τῆς οἰκονομικῆς πλευρᾶς τοῦ νοικοκυριοῦ μας. Ἂν πρὶν δὲν μᾶς χρειάζονταν μολύβι καὶ χαρτὶ γιὰ νὰ κανονίσουμε τὰ ἔξοδά μας ἀνάλογα μὲ τὰ ἔσοδά μας, τώρα μᾶς εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε μιὰ σχετικὴ ἰσορροπία στὴν οἰκονομία μας. Ξέρουμε ὅτι ἕνα σπίτι ποὺ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψι δὲν κυβερνᾶται καλά, χάνει καὶ τὴν ψυχική του ἡσυχία. Ἔρις καὶ φιλονικία κυριαρχεῖ ἀνάμεσα στὴν οἰκογένεια καὶ ἡ ζωὴ σιγὰ σιγὰ χάνει τὶς ὀμορφιὲς ποὺ ἔχει νὰ μᾶς προσφέρῃ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς μιὰ νοικοκυρὰ μὲ περίσκεψι θὰ κάνῃ καλὸ καταμερισμὸ τῶν ἐσόδων τῆς οἰκογενείας πρὸς τὴν εὐημερία τῶν μελῶν της. Τώρα πρὸ πάντων εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθῃ τοὺς καλοὺς λογαριασμούς, νὰ ἔχῃ τὸ βιβλίο της ποὺ ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς συνετοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μὴν ξοδεύῃ ἄσκοπα οὔτε μιὰ πεντάρα. Ἔτσι δὲν θὰ βρίσκεται ποτὲ ἐκτεθειμένη οὔτε ἀπέναντι τοῦ πατέρα, ἀδελφοῦ ἢ συζύγου, ποὺ τῆς ἐγχειρίζει τὸ χρῆμα γιὰ τὴ διατροφὴ τῆς οἰκογενείας, οὔτε καὶ ἀπέναντι τῶν προμηθευτῶν της, μὴ ἔχοντας νὰ τοὺς πληρώσῃ στὴν κατάλληλη καὶ ὡρισμένη στιγμή. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν τῶν καλῶν λογαριασμῶν θὰ παγιώσῃ τὴν ἡσυχία ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας της, ἔχοντας ἐπίσης ἥσυχη τὴ συνείδησι ὅτι ἐκτελεῖ καλὰ τὸ καθῆκον της.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Ἡ τέχνη τῆς ὑφαντικῆς εἶναι ἀρχαιοτάτη, διότι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἐσκεπάσθησαν μὲ φύλλα δένδρων καὶ κατόπιν μὲ δέρματα ζώων, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὰς καιρικὰς μεταβολάς, πολὺ γρήγορα ἐσκέφθησαν νὰ ἐπινοήσουν πρακτικώτερον εἶδος ἱματισμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἐφημίζοντο ἤδη διὰ τὴν λεπτότητα καὶ τελειότητα τῶν ὑφασμάτων των, δείγματα τῶν ὁποίων ἐσώθησαν εἰς τὰ περιτυλίγματα τῶν μουμιῶν. Εἰς ἕνα τοιοῦτο ὕφασμα, ἡλικίας τριῶν ἢ καὶ περισσοτέρων χιλιάδων ἐτῶν, ἐμετρήθησαν 90 κλωσταὶ στήμονος, εἰς ἕνα τετραγωνικὸν δάκτυλον. Πρόκειται δηλ. περὶ λεπτοτάτου ὑφάσματος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅπως ἔκαμναν διὰ τὸ κάθε τι, ἐτελειοποίησαν εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ τὴν ὑφαντικήν, ἡ ὁποία ἦτο ὄχι μόνον ἐμπορικὴ βιομηχανία, ἀλλ' ἦτο πρὸ πάντων ἡ κυριωτέρα ἀπασχόλησις τῆς οἰκοδεσποίνης. Εἰς ὅλα τὰ σπίτια ἦτο στημένος ὁ ἐργαλειός, ἡ δὲ ἐργασία ἐξετελεῖτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰς δούλας, ἀλλ' ἡ οἰκοδέσποινα ἦτο ἐκείνη ἡ ὁποία τὰς ἐδίδασκε, διηύθυνε τὴν ἐργασίαν καὶ τὰς ἐνεψύχωνε μὲ τὸ παράδειγμά της, διότι ὕφαινε καὶ ἡ ἰδία. Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν θαυμασίαν εἰκόνα τῆς Πηνελόπης ποὺ μᾶς δίδει ὁ Ὅμηρος, ἡ ὁποία ὕφαινε τὸν ἱστόν της τὴν ἡμέραν καὶ τὸν ἐξύφαινε τὴν νύκτα. Ὅπως δὲ οἱ Ἕλληνες συνέδεον κάθε πρᾶξιν τοῦ βίου των μὲ τὸ θεῖον, ἔτσι εἶχον καὶ διὰ τὴν γυναικείαν χειροτεχνίαν, καὶ ἰδίως τὴν ὑφαντικήν, προστάτιδα τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν, τὴν Ἀ θ η ν ᾶ ν Ἐ ρ γ ά ν η ν. «Ἔργα Ἀθηναίας» ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὰ σχετικά της. Αἱ δὲ Ἑλληνίδες, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξαιρετικὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἐργαλειοῦ, ἀνεγνώριζον τὴν Ἀθηνᾶν ὡς τελείαν καὶ ἀσύγκριτον ὑφάντριαν, ἡ ὁποία εἶχεν ὑφάνει τὰ λαμπρὰ φορέματα τῶν θεῶν. Καὶ ἡ ἑλληνικὴ φαντασία ἐπλεξεν εὐθὺς ἕνα σχετικὸν μῦθον. Διηγοῦντο ὅτι εἰς τὴν Λυδίαν ὑπῆρχε νεαρὰ παρθένος, ἡ Ἀράχνη, ποὺ διεκρίνετο μεταξὺ ὅλων διὰ τὴν τέχνην μὲ τὴν ὁποίαν ὕφαινε καὶ ἐκεντοῦσε θαυμάσια ὑφάσματα. Ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ τὴν ἔκαμε — ὅπως συμβαίνει συνήθως — νὰ τὸ πάρῃ πολὺ ἐπάνω της καὶ νὰ θελήσῃ νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὴν θεάν. Ὕφανε λοιπὸν ὡραιότατον ὕφασμα, εἰς τὸ ὁποῖον παριστάνοντο οἱ ἔρωτες τῶν ἀθανάτων. Προκλήσεις ὅμως πρὸς τοὺς θεοὺς δὲν εἶχον ποτὲ καλὸν τέλος. Ὅπως ὁ δυστυχὴς ὁ Μαρσύας, ποὺ ἠθέλησε νὰ παραβγῇ εἰς τὴν τέχνην τοῦ αὐλητοῦ μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ἔτσι καὶ ἡ Ἀράχνη σκληρὰ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶν. Τὴν μετεμόρφωσεν ἡ θεὰ εἰς τὸ γνωστὸν ἔντομον, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξηκολούθησε τὴν τέχνην τῆς Ἀράχνης καὶ μᾶς καταπλήσσει πάντοτε μὲ τὴν λεπτότητα καὶ κανονικότητα τοῦ ἱστοῦ της.

Οἱ Ἕλληνες, ὅπως εἴπομεν, ἐτελειοποίησαν σημαντικὰ τὴν τέχνην τῆς ὑφαντικῆς καὶ κατώρθωσαν νὰ κατασκευάζουν πολύτιμα χρυσοΰφαντα ὑφάσματα λεπτότατα, ἀραχνοΰφαντα, ἀπ' ἐκεῖνα πού, καθὼς λέγει τὸ παραμύθι, ἐχωροῦσαν μέσα εἰς ἕνα καρύδι ἢ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὴν ὀπὴν μιᾶς βελόνης.

Ἐγνώριζαν δὲ νὰ χωρίζουν τὸ στημόνι εἰς δύο, τρία ἢ καὶ περισσότερα μέρη καὶ νὰ κατασκευάζουν δίμιτον, τρίμιτον ἢ καὶ πολύμιτον ὕφασμα.

Ὁ ἐργαλειὸς δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἠχῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἀκμὴν ἡ ὑφαντική, καὶ ἰδίως τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἀφ' ὅτου ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ εἰσήχθη ἡ μέταξα ἀπὸ τὴν Κίναν.

Καὶ τότε, ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχήν, ὕφαινον αἱ βυζαντιναὶ ἀρχόντισσαι μετὰ τῶν ὑπηρετριῶν των. Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὰς Πάτρας μία πλουσιωτάτη χήρα, ἡ περίφημος Δανιηλίς, ἥτις διηύθυνεν ὁλόκληρα ἐργοστάσια ὑφαντικῆς. Ἡ πατρινὴ ἀρχόντισσα ἔζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐνάτου αἰῶνος καὶ τὸ ὄνομά της μᾶς διεσώθη, διότι εἶχε συνδεθῆ μὲ τὸν Βασίλειον τὸν πρῶτον, ὅταν αὐτός, ἄσημος ἀκόμη ἱπποκόμος ἑνὸς βυζαντινοῦ ἄρχοντος, ἦλθεν ὡς ἀκόλουθος αὐτοῦ εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ἐκεῖ ἐγνωρίσθη μὲ τὴν Δανιηλίδα. Συνέπεσε δὲ νὰ ἀσθενήσῃ καὶ νὰ μείνῃ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας νοσηλευόμενος μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς πλουσίας χήρας.

Ὅταν ἔγινε αὐτοκράτωρ δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Βασίλειος τὴν παλαιάν φίλην του καὶ τὴν προσεκάλεσεν εἰς τὸ Βυζάντιον. Εἶναι ἀφάνταστος ἡ πολυτέλεια τῆς πομπῆς μὲ τὴν ὁποίαν ἐξεκίνησεν ἡ Δανιηλὶς διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀμυθήτου ἀξίας καὶ ἀναρίθμητα ἦσαν τὰ ὑφάσματα τὰ ὁποῖα προσέφερε μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα δῶρα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ αὐτοκράτωρ τὴν ὑπεδέχθη μεγαλοπρεπῶς καὶ τῆς ἀπένειμε τὸν τίτλον τῆς Β α σ ι λ ο μ ή τ ο ρ ο ς ὡς ὑψίστην τιμήν.

Οἱ χωρικοί μας σήμερον ὀργώνουν τὴν γῆν μὲ τὸ ἄροτρον τοῦ Ἡσιόδου καὶ αἱ χωρικαί μας γνέθουν καὶ ὑφαίνουν μὲ τὴν πατροπαράδοτον ἠλακάτην καὶ τὸν ἐργαλειὸν τῶν προγόνων μας. Εὐτυχῶς τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη πολλαὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες καταγίνονται μὲ τὸν ἐργαλειόν, ἀπὸ πέρυσι δέ, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῆς Προέδρου τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων, ἡ ὁποία θὰ ἤθελε ν' ἀναστήσῃ ὅλας τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ἔχουν στηθῆ εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων τρεῖς ἐργαλειοὶ καὶ φέρουν μάλιστα τὰ ὀνόματα περιφήμων ὑφαντριῶν. Ὁ ἕνας ὀνομάζεται Ἀράχνη, ὁ ἄλλος Ἐργάνη καὶ ὁ τρίτος Εὔα. Εἰς τοὺς ἐργαλειοὺς αὐτοὺς πολλαὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες διδάσκονται καθημερινῶς τὴν τέχνην τοῦ ὑφαίνειν. Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐργαλειοῦ μας θὰ ἰδῆτε ἀκόμη διάφορα περίεργα ἀντικείμενα, ποὺ εἶναι ὅλα σχετικὰ μὲ τὴν ὑφαντικήν. Διότι μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τοῦ ἐργαλειοῦ προηγοῦνται διάφοροι ἄλλαι ἐργασίαι. Ἂν θέλετε νὰ τὰ εἴπωμεν ἀπὸ τὴν ἀρχήν, πρέπει νὰ παρακολουθήσωμεν τὸ μαλλὶ ἢ βαμβάκι ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τυλίγονται εἰς τὴν ἠλακάτην, τὴν «ρόκαν».

Ὅταν ἑτοιμασθῇ πλέον μὲ τὴν ρόκαν ἡ κλωστὴ τοποθετεῖται εἰς τὴν αἰθερίαν ἀνέμην διὰ τὸ κ α λ ά μ ι σ μ α. Γρήγορα γρήγορα γυρίζει ἡ ἀνέμη καὶ τυλίγεται ἡ κλωστὴ σ τ ὰ μ α σ ο ύ ρ ι α, μικρὰ κομμάτια καλαμιοῦ ἢ καὶ κυλίνδρους χαρτονιοῦ, τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται εἰς τὸν κ α λ α μ ο σ τ ά τ η ν. Πρέπει δὲ μὲ προσοχὴν νὰ γεμισθοῦν τὰ μασούρια, νὰ μὴ γίνουν ἀνάλυτά, νὰ μὴ πηγαίνῃ πολλὴ κλωστὴ εἰς τὰς δύο ἄκρας κλπ. Καὶ τότε γίνεται ἡ δυσκολωτέρα ἐργασία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται πολὺ ἡ ἐπιτυχία τῆς ὑφάνσεως, τὸ δ ι ά σ ι μ ο. Ἁπλώνεται δηλ. ἡ κλωστὴ εἰς τὴν δ ι ά σ τ ρ α ν καὶ σταυρώνεται.

Μετὰ τὸ διάσιμο γίνεται τὸ τύλιγμα εἰς τὸ ἀ ν τ ὶ τοῦ ἐργαλειοῦ, καὶ ἔπειτα τὸ μ ί τ ω μ α, δηλ. τὸ πέρασμα κάθε κλωστῆς ἀπὸ ἕνα μιτάρι καὶ κατόπιν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ κτενιοῦ, καὶ τέλος τὸ στερέωμα ὅλων αὐτῶν τῶν κλωστῶν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ ἐργαλειοῦ, εἰς τὸ ἐμπρόσθιον ἀ ν τ ί.

Καὶ τώρα ἑτοιμάζεται ἡ σαΐτα. Τοποθετεῖται τὸ μασοῦρι ἐντὸς τῆς κερκίδος καὶ ὅλα πλέον εἶναι ἕτοιμα διὰ νὰ καθήσῃ ἡ ὑφάντρια καὶ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν της.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐργαλειοῦ, ἂν δὲν καθήσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ σκαμνὶ καὶ ἂν δὲν πιάσῃ μὲ τὸ χέρι του τὴν σαΐταν,

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΔΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο πρῶτος σιδηρόδρομος τῆς Ἑλλάδος ἤρχισε νὰ λειτουργῇ τὸ 1869 καὶ εἶχε μῆκος ἐννέα χιλιομέτρων, μὲ διαδρομὴν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ.

— Κατὰ τὸ ἔτος 1893 ἡ ἐφημερὶς ποὺ εἶχε τὴν μεγαλυτέραν κυκλοφορίαν ἦτο ἡ «Ἀκρόπολις» μὲ 10 χιλ. φύλλα, τὴν δὲ μικροτέραν τὴν εἶχεν ὁ «Ἑλικὼν» μὲ 25 φύλλα. Ἡ δὲ ἀρχαιοτέρα ἐφημερὶς ἦτο ἡ «Ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς», ἱδρυθεῖσα τὸ 1837.

— Ἡ ἀρχαιοτέρα ἀτμοπλοΐα ἐν Ἑλλάδι ἦτο τοῦ Τζὼν Μὰκ Δουάλ, ἱδρυθεῖσα τὸ 1856. Δευτέρα κατὰ σειρὰν τοῦ Γουδῆ, ἱδρυθεῖσα ἀπὸ τὸν Δ. Π. Γουδῆν τὸ 1879 καὶ τρίτη ἡ Πανελλήνιος, ἱδρυθεῖσα τὸ 1883.

— Ὁ πρῶτος δημόσιος δρόμος ποὺ κατεσκευάσθη εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ, ἀπὸ Βαυαροὺς στρατιώτας, καὶ ὁ δεύτερος ὁ ἀπὸ Ναυπλίου εἰς Ἄργος καὶ Τρίπολιν.

— Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ἦτο τὸ ὑποκατάστημα τῆς «Ἀδριατικῆς», ἑδρευούσης εἰς τὴν Τεργέστην. Κατ' ἀρχὰς εἶχε καὶ προνόμια, ἀναγνωρισθεῖσα διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, τὴν 15 Ἀπριλίου 1839.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Ὅταν ὁ Καποδίστριας ἦρθε στὴν Ἑλλάδα γιὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας, μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες του ἐκπολιτιστικὲς ἐνέργειες ἦταν νὰ προικίσῃ τὴν πατρίδα του καὶ μὲ νομισματοκοπεῖον, ποὺ ἱδρύθηκε στὴν Αἴγινα, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1828. Τὰ μηχανήματα ὅμως ποὺ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν δὲν ἦταν καινούργια, ἀλλὰ τὰ ἴδια ἐκεῖνα ποὺ δύο αἰῶνες πρὶν εἶχαν χρησιμοποιήσει οἱ Ἱππόται τῆς Ρόδου γιὰ τὴν κοπὴ τῶν νομισμάτων τους.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ νομισματοκοπείου τῆς Αἰγίνης, τὰ μηχανήματα αὐτὰ μετεφέρθησαν στὸ Ὁπλοστάσιον τοῦ Ναυπλίου, ὅπου πιθανὸν νὰ βρίσκωνται ἀκόμη καὶ σήμερα. Ὁ Κυβερνήτης τὰ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὴν Μάλταν μὲ τὴν μεσιτείαν τοῦ Α. Κοντοσταύλου καὶ ἐστοίχισαν μόνον 100 λίρες.

Τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ νομίσματα ποὺ ἐκυκλοφόρησαν τότε ἦταν ὁ ἀργυροῦς φοίνικας, τὸ δεκάλεπτο, τὸ πεντάλεπτο καὶ τὸ μονόλεπτο, ποὺ βρίσκονται σήμερα μόνο στὸ Νομισματικὸ Μουσεῖο.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τοῦ 1828, ὅλες οἱ δημόσιες σφραγῖδες εἶχαν γιὰ σύμβολο τὴν Ἀθηνᾶ. Ὅταν ὅμως παρέλαβε τὴν κυβέρνησε τῆς χώρας ὁ Καποδίστριας ἀντικατέστησε αὐτὸ τὸ σύμβολο μὲ τὸν Φοίνικα ποὺ γεννιέται ἀπὸ τὴ στάχτη του. Τὸ σύμβολο αὐτὸ ἦταν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδουας, ὅπου ἐσπούδαζαν τότε ὅλοι οἱ νέοι τῆς Κρήτης καὶ τῆς Ἑπτανήσου. Ἐκεῖ λοιπὸν τὸ εἶδε ὁ Καποδίστριας, καὶ ὅταν ἦρθε στὴν Ἑλλάδα δὲν βρῆκε καλύτερο γιὰ νὰ συμβολίσῃ τὴ χώρα μας ποὺ ξαναγεννήθηκε ἀπ' τὴ σκλαβιὰ τόσων αἰώνων.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Στὰς 24 Σεπτεμβρίου 1828 ὁ Κυβερνήτης Καποδίστριας ὑπέγραψε στὸν Πόρο ψήφισμα περὶ συστάσεως ταχυδρομείου. Τὸ ψήφισμα ὅμως αὐτὸ δὲν ἐφαρμόσθηκε ἀμέσως, ἀλλὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1829, ὅταν διωρίστηκε γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων ὁ Ἀλέξιος Λουκόπουλος. Ἡ πρώτη ταχυδρομικὴ σύμβασις τῆς Ἑλλάδος ἔγινε μὲ τὴν Αὐστρίαν στὰς 23 Φεβρουαρίου 1834 καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ πρώτου ταχυδρομείου στὸ ἐξωτερικὸ ἔγινε φυσικὰ μὲ ἕνα ἱστιοφόρο.

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Ὅταν ὁ Γουτεμβέργιος ἐφεῦρε τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα, εὑρῆκε φυσικὰ καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ. Κατεσκεύασε δηλαδὴ τὸ πρῶτον πιεστήριον, τὸ ὁποῖον ἦτο πρῶτα ξύλινον καὶ μετὰ σιδηροῦν, χειροκίνητον, φυσικά. Ἔπειτα, κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα, ὁ Ἄγγλος Γουλιέλμος Νίκολσον τὸ ἔκαμε μηχανοκίνητον.

Τὸ πιεστήριον ὅμως αὐτὸ δὲν εἶχε καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ σημερινόν. Τὸ νεώτερον μηχάνημα ποὺ ἔδωσε τόσον μεγάλην ὤθησιν εἰς τὴν τυπογραφικὴν τέχνην, ὀφείλεται εἰς ἕνα Γερμανόν, τὸν Φρειδερῖκον Καΐνιγκ, ποὺ ἐγεννήθη εἰς τὸ Ἀϊσλέμπεν τὸ 1774 καὶ ἀπέθανεν εἰς τὰ 1833 παρὰ τὸ Βύρμπουργκ. Ἡ δὲ ἱστορία τῆς ἐφευρέσεώς του εἶναι ἡ ἑξῆς:

Ὁ Καΐνιγκ ἦτο τυπογράφος καὶ ὡς τοιοῦτος ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν καλὴν ἐκτύπωσιν τῶν βιβλίων του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ταχύτητα τῆς ἐργασίας. Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθη νὰ κινήσῃ μὲ μηχανὴν τὸ παλαιὸν πιεστήριόν του, ποὺ δὲν ἦτο παρὰ μία ἁπλῆ πρέσσα, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα δὲν ὑπῆρξαν καθόλου ἱκανοποιητικά. Ἐσκέφθη ἐπὶ πολύ, ὅταν τοῦ ἐπέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν ἡ μεγάλη ἰδέα, ὅπως συμβαίνει πάντοτε μὲ τὰς μεγάλας ἐφευρέσεις ποὺ λύουν σπουδαιότατα οἰκονομικὰ προβλήματα.

«Ἕως τώρα, ἐσκέφθη ὁ Καΐνιγκ, ὅλαι αἱ προσπάθειαι τῶν ἐφευρετῶν εἶχαν ὡς ἀφετηρίαν τὴν ὁριζοντίαν πίεσιν τοῦ χάρτου ἐπὶ τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων. Δὲν δοκιμάζω μὲ τὴν κυλινδρικὴν πίεσιν, νὰ ἴδοῦμε κατὰ πόσον θὰ ἐπιτύχω τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ θέλω;» Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐχρειάζετο. Καὶ ἐντὸς ὀλίγου κατεσκεύασε τὸ πρῶτον κυλινδρικὸν πιεστήριον μὲ τὴν εὐκολίαν ποὺ θὰ κατεσκεύαζεν ἕνα παιγνιδάκι.

Εἰς τὴν Γερμανίαν ὅμως ἡ ἐφεύρεσις δὲν ἐπροκάλεσε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ ὁ Καΐνιγκ, διὰ νὰ μὴ χρεωκοπήσῃ, μετηνάστευσε τὸ 1806 εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Καλυτέραν ἐποχὴν καὶ καλυτέραν χώραν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρῃ. Ἀκριβῶς ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς τὸ Λονδῖνον ὁ ἐκδότης τῶν «Τάϊμς» Τζὼν Γουῶλτερ ἦτο ἀπελπισμένος διότι δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ διαρκῶς αὐξανομένου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς ἐφημερίδος του. Καὶ ἔλεγε διαρκῶς εἰς τοὺς φίλους του: «Δῶστέ μου μίαν μηχανὴν μὲ τὴν ὁποίαν νὰ ἠμπορῶ νὰ τυπώνω χιλιάδας φύλλων εἰς μίαν ὥραν, καὶ σᾶς κάμνω ἑκατομμυριούχους!».

Κάποιος τὸ εἶπε αὐτὸ εἰς τὸν Καΐνιγκ, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη ἀμέσως τὸν Γουῶλτερ καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὴν ἐφεύρεσίν του. Ὁ Γουῶλτερ ἔμεινε κατενθουσιασμένος καὶ ὁ Καΐνιγκ ἐκάλεσεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν Γερμανίαν τὸν φίλον του μηχανικὸν Ἀνδρέαν Φρειδερῖκον Μπάουερ, ποὺ κατεσκεύασε τὸ 1811 τὸ πρῶτον κυλινδρικὸν πιεστήριον, τὸ ὁποῖον ἐλειτούργησε διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἐφημερίδος.

Οἱ «Τάϊμς» ἤρχισαν ἀπὸ τότε νὰ τυπώνωνται εἰς 1.500 φύλλα τὴν ὥραν καὶ ὁ Καΐνιγκ ἔγινεν ἑκατομμυριοῦχος.

ΑΜΟΙΒΑΔΕΣ

Τώρα ποὺ ἀρχίζει τὸ καλοκαίρι καὶ οἱ κίνδυνοι νὰ κολλήσῃ κανεὶς ἀμοιβάδες εἶναι συχνότεροι, νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ μάθωμε καὶ γιὰ τὶς ἀμοιβάδες, ὥστε ἀφ' ἑνὸς νὰ μποροῦμε νὰ προφυλαχθῶμεν καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ξέρωμεν πῶς θὰ γιατρευτοῦμε ἐὰν κολλήσωμε. Οἱ ἀμοιβάδες, παρ' ὅτι ἐνόμιζαν ἄλλοτε ὅτι εἶναι σπανία ἀρρώστεια στὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἀτυχῶς πολὺ συχνὴ καὶ ἀρκετὰ ἐπικίνδυνος. Ἀπὸ στατιστικὴ τῶν τελευταίων ἐτῶν βλέπομε ὅτι ἐπὶ 100 ἀτόμων, 12 πάσχουν ἀπὸ ἀμοιβάδες, ἀδιάφορον ἐὰν παρουσιάζουν ἔκδηλα συμπτώματα ἐλαφρὰ ἢ δὲν παραπονοῦνται δι' οὐδὲν σύμπτωμα καὶ ἀποκαλύπτεται ἡ νόσος ὅλως τυχαίως. Ἡ νόσος εἶναι ἐντελῶς καὶ πάντοτε κοιλιακῆς μορφῆς, μὲ ἐπιπλοκὴν μόνον ἀπὸ τὸ συκώτι καὶ ἀπὸ κανένα ἄλλο ὄργανον, ὅπως κακῶς νομίζουν πολλοὶ ἰατροί, οἱ ὁποῖοι ὑπερβάλλοντες τὰ πράγματα παραμελοῦν συχνότατα τὴν διάγνωσιν τῆς πραγματικῆς νόσου καὶ τὴν θεραπείαν της, ἐπειδὴ βρίσκουν ἀμοιβάδες σὲ σαπροφυτικὴ κατάστασι εἰς τὰ κόπρανα. Ἕνα παράδειγμα: Ἕνας ἄρρωστος παραπονεῖται γιὰ ζαλάδες καὶ πόνους στὴν κοιλιὰ ἢ στὸ στομάχι, ὁ γιατρὸς ὑποπτεύεται ἀμοιβάδες καὶ κάνει ἐξέτασι τῶν κοπράνων, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχουν ἀμοιβάδες. Ἀρχίζει ἡ ἐπώδυνος καὶ πολυδάπανος θεραπεία, χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα. Ἄλλος γιατρός, περισσότερον προσεκτικός, συνιστᾷ ἐξέτασιν αἵματος καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὅλα τὰ συμπτώματα ὀφείλονται σὲ οὐρία, ἡ ὁποία καὶ παρέρχεται κατόπιν εἰδικῆς θεραπείας. Πρέπει ἑπομένως νὰ θέτωμε τὴ διάγνωσι τῶν ἀμοιβάδων ἀφοῦ βεβαιωθοῦμε ἀπὸ ἄλλες ἐξετάσεις προσεκτικὲς ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη αἰτία τῶν συμπτωμάτων, ἐπίσης ἂν συμβαίνῃ νὰ βρίσκωμε καὶ ἀμοιβάδες δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸ νὰ τὶς κατηγοροῦμε ὡς τὴν κυρία αἰτία, ἀλλὰ νὰ τὶς θεραπεύωμε, ὥστε νὰ μὴ γίνουν ἀργότερα αἰτία πολλῶν κακῶν.

Οἱ ἀμοιβάδες εἶναι πρωτόζωα τῆς οἰκογενείας τῶν ριζοπόδων, εἶναι δηλ. μονοκυττάριοι ὀργανισμοὶ μὲ πρωτόπλασμα καὶ πυρῆνα, ὅπως τὰ κύτταρα ποὺ ἀποτελοῦν τὸν ὀργανισμό μας. Κινοῦνται μὲ ψευτοπόδια, τὰ ὁποῖα γίνονται ἀπὸ τὸ πρωτόπλασμα διὰ προεκβολῆς αὐτοῦ. Τόσον οἱ κινήσεις, ὅσον καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀμοιβάδων διαφέρει ἀναλόγως τοῦ εἴδους αὐτῶν. Νομίζω περιττὸν νὰ τονίσω ὅτι αἱ ἀμοιβάδες εἶναι ὁραταὶ μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου καὶ ὄχι διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἀμοιβάδων ὑπάρχουν πολλὰ εἴδη, τὰ περισσότερα δὲ εἶναι σαπρόφυτα, δηλ. μικρόβια ποὺ βρίσκονται στὸ ἔντερο τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς νὰ προξενοῦν καμμία βλάβη. Μόνον δὲ μία ἀμοιβάς, ἡ λεγομένη αἱματοφάγος ἢ ἱστολυτική, εἶναι παθογόνος καὶ προκαλεῖ τὴν ἀμοιβάδωσιν. Ἐν τούτοις δὲν συμφωνοῦν ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς παθογόνου ἀμοιβάδος. Πάντως ἡμᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερο νὰ ξέρωμε πῶς θὰ προφυλαχθοῦμε καὶ πῶς θὰ γιατρευτοῦμε καὶ ὀλιγώτερο οἱ αἰώνιες διχογνωμίες τῶν γιατρῶν. Οἱ ἀμοιβάδες γεννοῦν ὠάρια, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται κύστεις, καὶ τὰ ὁποῖα κατόπιν μεταβάλλονται εἰς ἀμοιβάδες. Αἱ κύστεις μᾶς ἐνδιαφέρουν σπουδαίως, διότι δι' αὐτῶν κυρίως μεταδίδεται ἡ νόσος εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦτο διότι ἔχουν μεγάλην ἀντοχὴν καὶ παραμένουν ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰς τὰ φροῦτα ἢ εἰς τὰ χόρτα, ἐνῷ οἱ ἀμοιβάδες καταστρέφονται εὔκολα ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ψύχους ἢ τοῦ ἡλίου. Εἰς τὸ ἑπόμενον θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ συμπτώματα καὶ μὲ τὴν θεραπείαν τῆς νόσου.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ, Τ' ΑΚΟΝΙ ΤΗΣ ΥΠΟΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΡΙ Τ' ΑΜΑΛΑΧΤΟ

Ἦταν ἕνας πλούσιος μιὰ φορὰ ποὺ εἶχε μιὰ κόρη. Αὐτὴ ἡ κόρη κάθονταν καὶ κεντοῦσε στὸ παραθύρι. Κι' ἐκεῖ ποὺ κεντοῦσε πέρασε ἕνα πουλὶ καὶ τῆς εἶπε: Τί κεντᾶς καὶ τί χρυσώνεις; Ἄντρα πεθαμένο θὰ πάρῃς.

Τότε κλαίγοντας πάει ἡ κόρη στὸν πατέρα της καὶ τοῦ λέει ὅσα τῆς εἶπε τὸ πουλί. Κι' ὁ πατέρας της τῆς λέει: Πουλὶ εἶναι κι' ἄς λαλῇ!

Καὶ τὸ πουλὶ πήγαινε πολλὲς φορὲς στὸ παραθύρι καὶ τῆς ἔλεγε τὰ ἴδια, κι' ἡ κόρη πήγαινε στὸν πατέρα της, καὶ τοῦ ξανάλεγε, ὅσα τῆς ἔλεγε τὸ πουλί. Καὶ μιὰ φορὰ ποὺ ἦταν μὲ τὶς φίλες της κι' ἔπαιζε ἔξω, τὶς ἔπιασε μιὰ βροχὴ καὶ πῆγαν καὶ στάθηκαν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ σκεπὴ ἑνὸς σπιτιοῦ, ποὺ βρίσκονταν ἐκεῖ κοντά. Κι' ἐκεῖ ποὺ στέκονταν, ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα, καὶ πάλι ἔκλεισε ἡ πόρτα μοναχή της. Κι' ἐκεῖ ποὺ κάθονταν μοναχή της, περπατοῦσε τὶς κάμαρες μὲ τὴν ἀράδα, κι' ἐκεῖ σὲ μιὰ κάμαρα βρῆκε ἕνα βασιλόπουλο πεθαμένο, ποὺ εἶχε ἕνα χαρτὶ στὸ χέρι του γραμμένο καὶ τὸ διάβασε καὶ εἶδε ποὺ ἔγραφε: Ὅποιος ἔρθῃ ἐδῶ καὶ καθίσῃ, καὶ μείνῃ τρεῖς βδομάδες, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς ὧρες, χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, ἐγὼ θὰ σηκωθῶ, κι' ἂν εἶναι ἄντρας θὰ τὸν κάνω ὑπασπιστή μου, κι' ἂν εἶναι γυναῖκα θὰ τὴν πάρω γυναῖκά μου.

Τότες αὐτή, σὰν διάβασε αὐτὸ τὸ χάρτι, ἔκατσε τρεῖς βδομάδες καὶ τρεῖς μέρες χωρὶς νὰ κοιμηθῇ. Κι' ἦταν ἀκόμη νὰ κάτσῃ τρεῖς ὧρες, ὅταν εἶδε ἀπὸ κάτω μιὰ γύφτισσα, καὶ τὴν ἀνέβασε ἀπὸ τὸ παραθύρι καὶ τῆς λέει: Κάτσε ἐδῶ δυὸ ὧρες, κι' ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ, κι' ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ὧρες νὰ μὲ ξυπνήσῃς. Καλά, τῆς εἶπε ἡ γύφτισσα. Καὶ κείνη ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ. Ἡ γύφτισσα ὅμως δὲν τὴν ξύπνησε, μόν' ἔκατσε καὶ τὶς τρεῖς ὧρες μοναχή της. Κι' ὅταν ξύπνησε τὸ βασιλόπουλο βρῆκε τὴ γύφτισσα καὶ τῆς λέει: Ἐσὺ εἶσαι ἡ γυναῖκά μου.

Τότες τοῦ εἶπε ἡ γύφτισσα: Πάρε αὐτὴ ποὺ κοιμᾶται καὶ βάλτ' την νὰ βόσκῃ τὶς χῆνες. Κι' αὐτὸς τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔβαλε κι' ἔβοσκε τὶς χῆνες.

Μιὰ μέρα ἦρθε μήνυμα στὸ βασιλόπουλο νὰ πάῃ νὰ πολεμήσῃ, καὶ φώναξε τὴ γυναῖκά του καὶ τῆς εἶπε τί θέλει νὰ τῆς φέρῃ. Καὶ κείνη τοῦ εἶπε νὰ τῆς φέρῃ μιὰ φορεσιὰ χρυσῆ. Καὶ φωνάζει καὶ τὴ χηνοβοσκοῦ καὶ τὴ ρωτάει: Χρειάζεσαι τίποτε νὰ σοῦ φέρω, σὰν γυρίσω;

Καὶ κείνη τοῦ εἶπε: Θέλω νὰ μοῦ φέρῃς τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς, τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς καὶ τὸ κερὶ τ'ἀμάλαχτο· εἰ δὲ μή, νὰ μὴν κινήσῃ τ' ἄλογό σου.

Τότες κίνησε καὶ πῆγε στὸν πόλεμο καὶ νίκησε τοὺς ἐχθρούς του. Κι' ὅταν γύριζε πῆρε τῆς γυναίκας του τὴ χρυσῆ φορεσιὰ καὶ τῆς χηνοβοσκοῦς, ἐκεῖνα ποὺ τοῦ εἶπε, λησμόνησε νὰ τῆς τὰ πάρῃ. Καὶ καθὼς πῆγε νὰ κινήσῃ, δὲν ἤθελε τ' ἄλογό του νὰ πάῃ μπροστά. Τότες κάθησε καὶ συλλογίζονταν. Ὕστερα στοχάστηκε ἐκεῖνα ποὺ εἶχε τάξει τῆς χηνοβοσκοῦς, καὶ ρωτώντας τὰ βρῆκε σ' ἕνα ἐργαστῆρι καὶ τ' ἀγόρασε. Καὶ κεῖνος ὁ πραματευτὴς τοῦ εἶπε: Τίνος τὰ παίρνεις αὐτά;

— Τῆς δούλας μου, εἶπε ὁ βασιλιᾶς.

Σὰν τῆς τὰ δώσῃς, νὰ ἰδῇς τί θὰ τὰ κάνῃ, τοῦ λέει ὁ πραματευτής.

Κι' ὁ βασιλιᾶς τὰ πῆρε καὶ πῆγε στὴν πατρίδα του, κι' ὅταν ἔφθασε, τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκά του: Μοῦ ἔφερες ἐκεῖνο ποὺ σοῦ εἶπα;

— Σοῦ τό̉φερα, τῆς εἶπε ὁ βασιλιᾶς, καὶ τῆς ἔδωσε τὴ χρυσῆ φορεσιά. Ἔδωσε καὶ τῆς χηνοβοσκοῦς τὸ μαχαίρι, τὸ ἀκόνι καὶ τὸ κερί. Κι' αὐτὴ τὰ πῆρε καὶ πῆγε στὸ καλύβι της καὶ κλείστηκε μέσα, κι' ἔβαλε τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς κατὰ γῆς, κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ ἔστησε τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς, κι' ἄναψε καὶ τὸ κερὶ τὸ ἀμάλαχτο, καὶ τὸ ἔστησε κι' αὐτὸ κοντὰ στὸ μαχαίρι.

Κι' ὁ βασιλιᾶς τὴν πῆρε ἀπὸ κοντὰ καὶ πῆγε καὶ παραμόνευε νὰ ἰδῇ τί θὰ κάνῃ. Κι' αὐτὴ ἄρχισε κι' ἔλεγε: Τί κάθεσαι μαχαίρι τῆς σφαγῆς; Δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου;

Ἄναψε μπροστά της τὸ κερὶ τ' ἀμάλαχτο.

Τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι νὰ τῆς κόψῃ τὸ λαιμό, καὶ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς τὸ τράβηξε πίσω. Κι' ὅταν σηκώνονταν τὸ μαχαίρι, τρεμόσβηνε τὸ κερὶ τὸ ἀμάλαχτο. Ἐγὼ ἤμουν ἀρχοντοπούλα, κι' ὅταν κεντοῦσα, ἐρχόταν ἕνα πουλὶ καὶ μοῦ ἔλεγε: Τί κεντᾶς καὶ τί χρυσώνεις; Ἄντρα πεθαμένο θὰ πάρῃς· καὶ δὲν τὸ πίστευα. Τί κάθεσαι μαχαίρι; Δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου; (τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι, καὶ τ' ἀκόνι τὸ τράβηξε πίσω). Καὶ μιὰ φορὰ ποὺ ἔπαιζα μὲ τὶς φίλες μου, μᾶς ἔπιασε μιὰ βροχή, καὶ στάθηκα στὴν πόρτα τούτου τοῦ παλατιοῦ, ὅσο νὰ περάσῃ ἡ βροχή. Τί κάθεσαι, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, καὶ δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου; (τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι καταπάνω της, καὶ τ' ἀκόνι τὸ τράβηξε πίσω) κι' ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μὲ τράβηξε μέσα, κι' ἀφοῦ περπάτησα ὅλες τὶς κάμαρες, πῆγα καὶ στὴν κάμαρα τοῦ βασιλόπουλου, καὶ εἶδα τὸ χαρτὶ ποὺ εἶχε στὸ χέρι του, καὶ τὸ διάβασα. Τί κάθεσαι, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, καὶ δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ κεφάλι μου, (σηκώθηκε καταπάνω της, καὶ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς τὸ τράβηξε πίσω). Κι' ἔκατσα τρεῖς βδομάδες καὶ τρεῖς μέρες χωρὶς νὰ κοιμηθῶ, κι' ὕστερα πέρασε ἡ γύφτισσα, ποὺ τὴν ἔχει τώρα γυναῖκα, ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο, καὶ τὴν ἀνέβασα 'πάνω καὶ τῆς εἶπα νὰ κάτσῃ νὰ φυλάξῃ δυὸ ὧρες, κι' αὐτὴ ἔκατσε τρεῖς ὧρες, καὶ δὲ μὲ ξύπνησε, καὶ πῆρε αὐτὴ γυναῖκα τὸ βασιλόπουλο, καὶ μένα μ' ἔκανε χηνοβοσκοῦ. Πῶς τὸ βαστᾷς αὐτό, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, ἐγὼ νὰ κάτσω τρεῖς βδομάδες ἄϋπνη καὶ νὰ εἶμαι χηνοβοσκοῦ, κι' αὐτὴ ἡ γύφτισσα νὰ κάτσῃ τρεῖς ὧρες καὶ νὰ γίνῃ αὐτὴ βασιλοπούλα; Πῶς τὸ βαστᾷς μαχαίρι; Τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς ψηλὰ πολύ, ποὺ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς δὲ μπόρεσε νὰ τὸ φτάσῃ, καὶ τὸ κερὶ σβήστηκε ὁλωσδιόλου. Τότες τὸ βασιλόπουλο, — ποὺ τ' ἄκουγε ὅλα αὐτά,— ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα, κι' ἅρπαξε τὸ μαχαίρι ποὺ πήγαινε καταπάνω τῆς ἀρχοντοπούλας, καὶ τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔκανε γυναῖκά του, καὶ τὴ γύφτισσα τὴν ἔκανε χηνοβοσκοῦ.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Στὸν Τομέα χθὲς εἴχαμε μάθημα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς. Ὁ Τομεάρχης ποὺ τὸν ἀγαποῦμε ὅλοι οἱ Σκαπανεῖς, γιατὶ εἶναι βέβαια αὐστηρὸς στὶς ὧρες τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀσκήσεων, μὰ στὶς διδασκαλίες εἶναι τόσο εὐχάριστος, ποὺ τὸν ἀκοῦμε ὅλοι μὲ χαρά, μᾶς μίλησε γιὰ τὸν Ἀρχηγό. Τί ὡραία ποὺ τὰ εἶπε! Μᾶς εἶπε γιὰ τὴν καλωσύνη του, γιὰ τὴν ἁπλότητά του, γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς ὅλους ἐμᾶς, γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν ὑγεία μας, τὴν πρόοδό μας καὶ στὸ σχολεῖο, ὅσοι εἴμαστε μαθηταί, καὶ στὶς ἐργασίες μας, ὅσοι δουλεύουμε. Μᾶς εἶπε ἀκόμη πόσο κοπιάζει μὲ τὶς μεγάλες φροντίδες ποὺ ἔχει νὰ διευθύνη τὸ Κράτος ὁλόκληρο: τὸ Στρατό, τὸ Ναυτικό μας, τὴν Ἀεροπορία μας, νὰ στέκη σὰν πατέρας πάνω ἀπ' ὅλον τὸν Λαό, τοὺς γεωργούς, τοὺς τεχνίτας, τοὺς ἐμπόρους, νὰ μαθαίνη τὶς ἀνάγκες ποὺ ἔχουν καὶ νὰ τοὺς βοηθῆ νὰ προοδεύουν. Ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν περισσότερη νύχτα τὴν περνᾶ νὰ ἐργάζεται ἀκούραστα. Καὶ μὲ ὅλο τὸ φορτίο αὐτὸ τῆς ἐργασίας ὁ καλὸς Ἀρχηγός μας βρίσκει ἀρκετὸ χρόνο νὰ παρακολουθῆ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἐθνικήν μας Ὀργάνωσι: τοὺς Φαλαγγίτες καὶ Φαλαγγίτισσες, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσες, καὶ νὰ μαθαίνη κάθε μέρα ἂν γινώμαστε καλύτεροι, ἂν εἴμαστε πειθαρχικοὶ στοὺς ἀνωτέρους μας, ἂν παρακολουθοῦμε τακτικὰ τὶς ἀσκήσεις, τὶς ἐκδρομές, τὰ παιχνίδια... Καὶ ἐτελείωσε τὴ διδασκαλία του ὁ Τομεάρχης μας μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

«Αὐτὸν τὸν καλὸ πατέρα πρέπει ὅλοι νὰ τὸν ἔχουμε διαρκῶς παράδειγμα καὶ νὰ τὸν μιμούμεθα στὴν ἐργατικότητα, στὴν καλωσύνη, στὴν ἁπλότητα, στὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν ὁποία ἐργάζεται νύχτα καὶ μέρα. Καὶ Ἑλλάδα εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς...».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Χθὲς τὸ βράδυ, καθὼς ἤμουν πλαγιασμένος στὸ κρεββάτι μου, μοῦ ἔκαμε τὴν ἐπίσκεψι κάποιος ἄγνωστος. Καί, πρέπει νὰ τὸ πῶ, ἐφέρθηκε μὲ πολλὴ ἀγένεια, γιατὶ ἐμπῆκε χωρὶς νὰ χτυπήση τὴν πόρτα καὶ νὰ ζητήση τὴν ἄδεια. Ἁπλῶς «ἐσφύριξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα». Ἐπειδὴ συνηθίζω νὰ κοιμᾶμαι δίχως φῶς, καὶ τὸ δωμάτιο ἦτανε σκοτεινό, ὁ κύριος αὐτὸς φαίνεται πὼς ἐσκόνταψε στὸ τραπέζι μου καὶ μοῦ ἀναποδογύρισε ὅλα τὰ χαρτιὰ ποὺ ἦταν ἐπάνω. Ὕστερα μὲ πλησίασε στὸ κρεββάτι μου τόσο πολύ, ποὺ ἔνοιωσα τὴν ἀναπνοή του στὸ πρόσωπό μου καὶ ἦτανε τόσο κρύα ποὺ ἐκατάλαβα ρῖγος σ' ὅλο τὸ σῶμα καὶ ἄρχισα νὰ φτερνίζωμαι. Ὕστερα τὸν ἄκουσα νὰ βγαίνη ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο καὶ νὰ οὐρλιάζη σὰν σκυλὶ ἔξω στὸν κῆπο. Ἐσκέφθηκα τότε: Ἀφοῦ ὁ κύριος αὐτὸς βγαίνει τόσο εὔκολα ἀπὸ τὸ παράθυρο μπορεῖ βέβαια νὰ ξαναμπῆ πάλι ἀπὸ κεῖ. Ἐπήδηξα λοιπὸν ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ πρῶτὰ ἐπλησίασα τὴν πόρτα καὶ τὴν κλείδωσα, ὕστερα ἔκλεισα καὶ τὸ παράθυρο: «Τώρα σὰν τοῦ ἀρέση, ἐσκέφθηκα, ἂς σφυρίζη, ἂς σφυρίζη ὅσο θέλει ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα, τὴν πόρτα ὅμως δὲν θὰ μπορέση, ὅσο κι' ἂν θέλη, νὰ τὴν ἀνοίξη καὶ ἔτσι γλυτώσαμε...».

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ἔπεσα πάλι στὸ κρεββάτι μου καὶ δὲν ξύπνησα πιὰ παρὰ ὅταν βγῆκε ψηλὰ ὁ ἥλιος.

Τὸ πρωὶ ποὺ σηκώθηκα, τί νὰ ἰδῶ; Ὁ περίεργος αὐτὸς κύριος φαίνεται ὅτι ἀφοῦ εἶδε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ἐνοχλῆ ἐμένα, τὰ ἔβαλε μὲ τὸν κῆπον μας, μὲ τὸν ὁποῖον τὰ εἶχε βαλμένα ὅλη τὴ νύχτα. Ὅταν λοιπὸν κατέβηκα κάτω εἶδα τὸν κῆπο ἄνω κάτω: Μῆλα, ροδάκινα, ἀχλάδια, ἄνθη καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἦσαν μαδημένα καὶ εἶχαν πεταχθῆ κάτω στὸ χῶμα!...

Ἐκατάλαβα τότε ποιὸς ἦταν ὁ ἐπισκέπτης μου, ὅπως φαντάζομαι ἐκαταλάβατε καὶ σεῖς καλοί μου φίλοι.

8. (Συνέχεια)

Μοῦ ἔδωσε καὶ μένα ὁ Θεὸς ἕνα χάρισμα. Πρέπει νὰ τὸ χρησιμοποιήσω γιὰ νὰ κάνω ὅσο μπορῶ καλὸ στὸν κόσμο.

— Μεγάλη τιμή μου! ἀποκρίθηκε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Ἀγόρασα μάλιστα δυὸ εἰσιτήρια. Ἡ συναυλία θ' ἀρχίση τὰ μεσάνυχτα. Τώρα πρέπει νὰ πάω σπίτι ν' ἀλλάξω τουαλέτα. Μετὰ ἕνα τέταρτο θὰ εἶμαι πάλι ἐδῶ. Καλὴν ἀντάμωσι ἀγαπητέ μου!

— Α α-γκα! - Αα-γκά! ἔκαμε ὁ γάϊδαρος, δηλαδὴ γειὰ χαρά! γειὰ χαρά!

— Οὖ!-οὖ! - οὖ! ἔκαμε κι' ἡ κουκουβάγια ἀπὸ τὴν κορφὴ τῆς μυγδαλιᾶς, δηλαδή: Ἀλίμονό σου, Μέντιε! Ἀλίμονό σου, Μέντιε! καὶ πέταξε σὲ ἄλλο δέντρο.

Ἡ ἀλεποῦ ἐξαφνίστηκε ἥσυχη μέσ' στὸ σκοτάδι. Εἶχε πετύχει τὸ σκοπό της. Τοὐλάχιστον ἔτσι νόμιζε.

Ὁ κὺρ Μέντιος ἦταν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρά του.

«Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο! Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο!».

Φώναζε καὶ χόρευε μέσα στὴ μαύρη νύχτα.

Συλλογιζόταν τὸν ἑαυτό του στὴ μέση τοῦ Παραδείσου, μὲ τὸ κεφάλι ἀναγερτό, νὰ τραγουδάη, κι' ὁ κόσμος νὰ χαλάη ἀπ' τὰ χειροκροτήματα...

Ποιὸ τραγουδάκι θὰ τοὺς πῶ πρῶτο; συλλογίστηκε. Τὴν «Κερασιὰ» ἢ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ποὺ ἔκανα σήμερα πρωῒ γιὰ τοὺς καημένους τοὺς γαϊδάρους;

«Μέσ' στὸν ἥλιο, στὴ βροχή,
καὶ στὴν πράσινη ἐξοχὴ
τὰ γαϊδούρια τὰ καημένα
πᾶνε πᾶνε φορτωμένα
ἄχ, γαϊδούρια μου καημένα
καὶ μοῦ καίγεται ἡ ψυχή!».

Ξάφνου, δυὸ κόκκινες σπίθες ἄστραψαν μέσ' στὴ νύχτα. Κι' ἕνα-δυὸ βήματα πιὸ πίσω, δυὸ πράσινες σπίθες, ἀκόμα μεγαλύτερες.

Σιγανὰ βήματα ἀκούστηκαν. Ὁ κὺρ Μέντιος ἔπαψε τὸ τραγούδι του καὶ τέντωσε τ' αὐτί του, ἀνήσυχος.

— Ὦ ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἀκούστηκε τότε ἡ φωνὴ τῆς θειᾶς Ἀλεποῦς, ὦ ἀγαπημένε μου μαέστρο, σταμάτησε τὸ τραγούδι σου γιατὶ λιγώνουμαι!...

Ὁ κὺρ Μέντιος χαμογέλασε μὲ πολλὴ συγκατάβασι:

— Καλά, καλά, ἀγαπητή μου φίλη, εἶπε, δὲν τραγουδάω πιά! Μιὰ δοκιμὴ ἔκαμα μονάχα. Μὰ ποιὸς ἔρχεται μαζί σου; ρώτησε ξαφνιασμένος, ὅταν εἶδε τὸ λύκο νὰ ξεπροβάλλη μισὸ ἀπὸ τὴν ἀλεποῦ.

— Ἐπίτρεψέ μου νὰ σοῦ συστήσω,

ξύπνια κουτά

Ὁ Τοτὸς ἐξηγεῖ στὴ Λιλίκα τί εἶναι ὑγρὸν ἢ ρευστόν. Καὶ τῆς λέγει:

— Νά, ρευστὸ εἶναι ὅ,τι τρέχει.

Κι' ἡ Λιλίκα:

— Ὥστε κι' ἐμεῖς, ὅταν τρέχουμε, εἴμαστε ρευστά;

— Τοτό, ψωνίσατε γιὰ τὴν ἑορτὴν τῆς μαμᾶς σου;

— Ναί, Μιμῆ μου. Ὁ μπαμπᾶς ἔφερε μισὸ γάλο καὶ μισὸ ἀρνί.

— Ζωντανὰ ἢ σφαγμένα;

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Κώστας πηδοῦν.

Ὁ πρῶτος, ποὺ περνᾶ τὸν δεύτερο στὸ πήδημα, τοῦ φωνάζει θριαμβευτικά:

— Κώστα! σὲ περνῶ δυὸ πόδια!

Καὶ ὁ Κώστας:

— Τὸ ξέρω. Εἶσαι τετράποδο!

Ὁ Ζετὴς Σκαπανεὺς Ἰωάννης Ἀν. Νταλίπης.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΨΑΡΙ ΤΡΩΕΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ

Ἕνα πολὺ μεγάλο ψάρι, ψάρι φοβερό,
τὰ δόλια τὰ μικρὰ ἐκυνηγοῦσε.
Παρὰ νὰ κοπιάζῃ μέσα στὸ νερό,
τὸ ὅμοιό του νὰ τρώῃ προτιμοῦσε...

Καὶ νὰ ἕνα ψαράκι ξάφνου πέφτει πάπ!...
στὸ στόμα του μπροστὰ τὸ πεινασμένο.
Δὲν ἄργησε ὁ φίλος, κάνει μία, χάπ!...
καὶ στὴν κοιλιά του βρέθηκε θαμμένο!

Ὅμως κι' αὐτὸ δὲν χάρηκε πολὺν καιρὸ
γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κατόρθωμά του,
γιατ' ἔνοιωσε νὰ τὸν τραβᾶ σχοινὶ γερό...
καὶ σίδερο τρυπάει τὰ σωθικά του...

Κυττάξτε πῶς παιδεύεται, πῶς σπαρταρᾶ,
φαρδὺ πλατύ, στὴ βάρκα ξαπλωμένο,
γιατ' ἦταν τὸ ψαράκι δόλωμα ψαρᾶ
καὶ εἶχε ἀγκίστρι μέσα του κρυμμένο...

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἔκαμε ἡ ἀλεπού, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους θαυμαστές σου. Ἡ εὐγένειά του, ὁ Γέρο Λύκος. Πολὺ φιλόμουσος. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ζήσῃ ἂν δὲν ἔκανε τὴ γνωριμία σου.

— Οὐέα! Οὐέα! ἔγρουξε ὁ λύκος

Ὁ κὺρ Μέντιος φαντάζονταν ὅτι βρίσκεται στὸν Παράδεισο.

στὴ γλῶσσα του, ποὺ θὰ πῇ: Καλησπέρα, καλησπέρα!

Ὁ κὺρ Μέντιος ἔφριξε. Τὴ φωνὴ αὐτὴ τὴν ἤξερε. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μεγάλος φιλόμουσος, ὁ μεγάλος θαυμαστής του, ἦταν ὁ λύκος, ὁ Γέρο Λύκος, ὁ διάσημος λήσταρχος! Πῶ πῶ! τί ἀντιπαθητικὴ φωνὴ ποὺ εἶχε!

Ἦταν ὅμως πολὺ καλαναθρεμμένος ὁ Μέντιός μας καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

— Χαίρω πολύ, εἶπε μονάχα κι' ἀνατρίχιασε σὰ νὰ τοῦ ἔρριχναν ἕναν κουβᾶ κρύο νερὸ στὴν ἀσημένια του ράχι.

— Τί καθόμαστε! Πᾶμε στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ λύκος μὲ φοβερὴ βία! Πεινάω!

— Πῶς εἴπατε; ἔκαμε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ τινάχτηκε δυὸ βήματα πιὸ πέρα. Τ' αὐτιά του ὀρθώθηκαν ἀπὸ τὴν πολλὴ τρομάρα.

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ χτύπησε μὲ τὴν ουρά της τὸ στόμα τοῦ λύκου.

— Ἀνόητε! ψιθύρισε.

Στράφηκε ὕστερα στὸν κὺρ Μέντιο:

— Ἀγαπητέ μου μαέστρο, εἶπε, ὁ κακόμοιρος ὁ Λύκος εἶναι λίγο ἀνόητος. Μὴν τοῦ δείνεις σὲ παρακαλῶ καμμιὰ σημασία. Δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ καὶ τὰ λέει ὅλα ἀνάποδα. Θέλει λόγου χάρι νὰ πῇ: «Εἶμαι εὐτυχὴς ποὺ σᾶς γνώρισα» καὶ λέει: «Πεινάω!» Μὰ ἐγὼ ξέρω πόσο σὲ θαυμάζει.

Κι' ἔκανε ἡ παμπόνηρη πὼς σκάζει ἀπ' τὰ γέλια.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος, ποὺ δὲν εἶχε ποτέ του ὑπομονή.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ἡ ἀλεποῦ κι' ἅρπαξε τὸν κὺρ Μέντιο ἀπὸ τὸ πόδι.

Νά σου λοιπόν, μέσ' στὴ βαθειὰ νύχτα, οἱ τρεῖς μας σύντροφοι κίνησαν γιὰ τὸν παράδεισο. Ὁ κὺρ Μέντιος στὴ μέση, ὁ λύκος δεξιά, ἡ ἀλεποῦ ἀριστερά.

Στὴν ἀρχὴ ὁ γαϊδουράκος μας ἦταν πολὺ μελαγχολικὸς κι' ἀπαισιόδοξος. Σιγὰ σιγὰ ὅμως ξέχασε τὶς ὑποψίες του, ἔρριξε τ' αὐτιὰ στὴ ράχι κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ.

Ἄχ, καὶ νὰ μποροῦσε ὁ ἀνόητος νὰ καταλάβῃ τί τοῦ φώναζαν τὰ πουλιὰ καὶ τὰ μικρὰ νυχτόβια ζῶα τοῦ δάσους. Θὰ τὄβαζε στὰ πόδια κι' ὅπου φύγῃ φύγη. Μὰ δὲν ἤξερε βλέπετε παρὰ τὴ γλῶσσα τῶν γαϊδάρων.

Γιὰ μιὰ στιγμή, ἐκεῖ ποὺ ἑτοιμαζόταν πάλι κάτι νὰ πῇ γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴ χαρά του, μιὰ νυχτερίδα πέταξε σύρριζα καὶ φώναξε μέσα στὸ αὐτί του:

— Ἰίου! Ἰίου! Δηλαδή: Γύρισε σπίτι σου! Γύρισε σπίτι σου!

Δὲν ἔμεινε ζωντανὸ μέσα στὸ δάσος νὰ μὴν καταλάβῃ ποιὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τοῦ λύκου.

Ἡ κουκουβάγια τότε φώναξε, τὸ φίδι σφύριξε, ἡ νυχτερίδα τσίριξε, τὸ ἀηδόνι λάλησε:

— Ποῦ πᾶς, ποῦ πᾶς, κακόμοιρο γαϊδούρι;
Γύρισε γύρισε στὸ ἀχούρι!

Μὰ ὅλα πήγαιναν τοῦ κάκου.

Κατὰ τὰ ξημερώματα, οἱ τρεῖς φίλοι μας ἔφτασαν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἀνοιχτομάτης.

Ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς, ὁ τυφλός, ἐφύλαγε τὰ λεφτὰ ποὺ μάζευε σὲ μιὰ κρυψῶνα. Κάποιος γείτονας ὅμως τὸν παρακολούθησε μιὰ μέρα, εἶδε τὸ μυστικὸ μέρος κι' ὅταν ἔφυγε ὁ τυφλός, ἔκλεψε ὅλα τὰ λεφτά. Ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς ὅταν ἀντελήφθη τὴν κλεψιὰ στενοχωρέθηκε πολύ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δείξῃ τίποτα, εἶπε στὸν γείτονά του, τὸν ὁποῖον εἶχε ὑποψιασθῆ:

—Ἄχ καλέ μου γείτονα, ὁ θεῖος μου πέθανε καὶ μοῦ ἄφησε μιὰ μεγάλη κληρονομία, ἀλλὰ δὲν ξέρω ποῦ νὰ τὴ φυλάξω.

Ὁ ἄλλος πίστεψε τὰ λόγια αὐτὰ καὶ σκέφθηκε νὰ βάλῃ στὸ χέρι τὴν κληρονομιά.

— Δὲν ἔχεις καμμιὰ κρυψῶνα σπίτι σου; τὸν ρώτησε.

—Ἔχω βέβαια.

—Ἐκεῖ λοιπὸν νὰ κρύψῃς τὰ λεφτά σου. Ὅλοι ἔτσι κάνουν.

— Καλά, εἶπε ὁ τυφλὸς κι' ἔφυγε.

Ὁ γείτονας τώρα, γιὰ νὰ μὴ ὑποψιασθῆ τίποτα ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς, πῆγε κρυφὰ στὸ σπίτι του καὶ ξανάβαλε στὴν κρυψῶνα τὰ λεφτὰ ποὺ εἶχε κλέψει. «Θὰ τὰ πάρω πίσω μαζὺ μὲ τ' ἄλλα» σκέφθηκε. Ἀλλὰ ὁ τυφλός, ποὺ δὲν εἶχε κερδίσει καμμιὰ κληρονομία, βρῆκε μὲ χαρὰ τὰ λεφτά του στὴ θέσι τους, τὰ πῆρε καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἀντάμωσε τὸν γείτονα του, τοῦ εἶπε:

— Εἶμαι τυφλὸς ἀλλὰ ἀπὸ πολλοὺς εἶμαι πιὸ ἀνοιχτομάτης!

Π. Ν. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Τοὺς ἀστέρας.

Στὸ σχολεῖο, ὁ καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς:

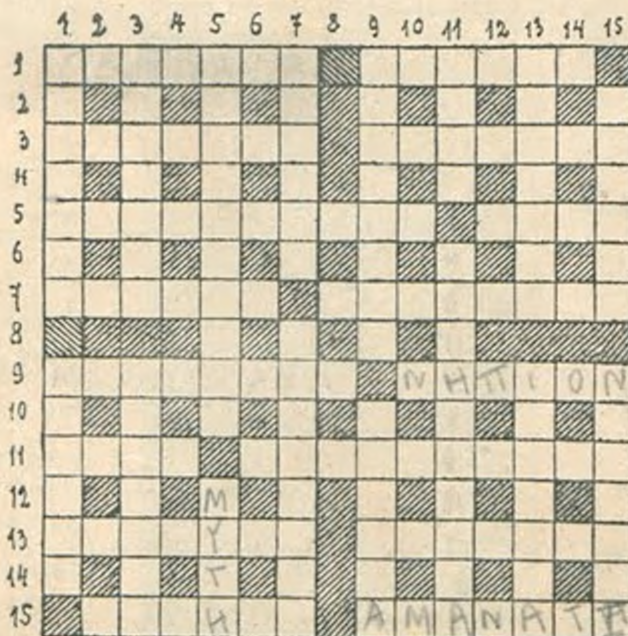
— Πέστε μου μερικὰ φωτεινὰ σώματα. Ποιὰ γνωρίζετε;

— Τὸν ἥλιο, τὴν σελήνη...

— Καλά. Καὶ τοὺς ἀσ....

— ......Τέρααας!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς:

1. Ἰσχυροτάτη — Πόλις τῆς Πελοποννήσου.

3. Βασιλεὺς τῆς Σικελίας καὶ τῆς Νεαπόλεως, πολεμήσας κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῶν τὴν Κέρκυραν — Οἱ αἰσθανόμενοι τὸ ψῦχος εὐκόλως.

5. Αἱ ἀπολαύουσαι ἀπολύτου ὑγείας — Πολὺ προσφάτως (ἀρχ.).

7. Πλήρης νηστεία — Ἡ παρεχομένη διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄδεια εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν πρὸς δαπάνην ὡρισμένου ποσοῦ καὶ δι' ὡρισμένην αἰτίαν.

9. Συγγενὴς θηλυκοῦ γένους (πληθ.) — Ὁ ἄνθρωπος εἰς μικρὰν ἡλικίαν.

11. Ἐπιγραμματικαὶ φράσεις, ἀποφθέγματα — Φλύαρα, προπετῆ καὶ ἀκριτόμυθα.

13. Ὀστοῦν τοῦ κρανίου — Θρησκευτικὸν ἀφιέρωμα.

15. Ἁρμογή, ἑνοποίησις, συγχώνευσις — Ξενικὴ λέξις, ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν καὶ σημαίνουσα τὸ ἐνέχυρον (δημοτ.).

Κ α θ έ τ ω ς:

1. Νῆσος τοῦ Ἰονίου Πελάγους — Μέρος τοῦ προσώπου.

3. Κάτοικοι ἱστορικῆς Πελοποννησιακῆς πόλεως — Λευκὸν καὶ ἐλαφρότατον μέταλλον τῆς ὁμάδος τῶν ἀλκαλίων, διαδεδομένον κυρίως ἐν τῇ ἑνώσει μετὰ τοῦ χλωρίου.

5. Ἄγριον χόρτον, κοινὸν ἐν Ἑλλάδι (πληθ.) — Αἰχμή.

7. Εὐνοϊκαί, εὐοίωνοι — Ὁ γνωστότερος τῶν Ἑλλήνων ἰμπρεσσιονιστῶν ζωγράφων.

9. Πολυσύχναστος θερινὴ διαμονὴ τῆς Θεσσαλίας — Εὕρημα ἀνέλπιστον ἢ θῦμα καὶ παίγνιον ὑπερτέρων δυνάμεων (πληθ.).

11. Πρωτεύουσα Βαλτικοῦ κράτους — Κοσμήματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἀξίας, συνθαπτόμενα μετὰ τοῦ νεκροῦ, παρ' ἀρχαίοις.

13. Ἐνοχλητικός — Πατριωτικὴ ἰδέα, πολιτικὴ γνώμη.

15. Ἀθηναῖος στρατηγός — Μικρὸν ξίφος (δημ.).

Μερικὰ ἀξιοπερίεργα.

— Ἂν μιὰ ἁμαξοστοιχία, μὲ ταχύτητα 40 μιλίων τὴν ὥραν, ἐξεκινοῦσε γιὰ τὸν ἥλιο, θὰ ἔφθανε ἔπειτα ἀπὸ 2.246 χρόνια.

— Μιὰ σφαῖρα κανονιοῦ τῶν 80 λιτρῶν θὰ ἔφθανε στὸν ἥλιο σὲ 9 χρόνια.

— Ἂν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τηλεφωνήσῃ κανεὶς στὸν ἥλιο, ἡ ὁμιλία του θὰ ἔφθανε ἐκεῖ καὶ θὰ ἔπαιρνε ἀπάντησιν σὲ μισὴν ὥρα.

Ἀπ' αὐτὰ βλέπουμε πόση ταχύτητα ἔχει ὁ ἠλεκτρισμὸς ὅταν παραβάλλεται μὲ τὸν ἀτμὸ καὶ τὴν μηχανικὴ κίνησι.

— Ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα ἔχει ὕψος 300 ποδῶν καὶ ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνει κανεὶς μὲ πόση δύναμι πέφτουν τὰ νερά του. Οἱ πρακτικοὶ Ἀμερικανοὶ τὴν ἐχρησιμοποίησαν αὐτὴ τὴ δύναμι γιὰ νὰ κάνουν ἠλεκτρισμό, μὲ τὸν ὁποῖον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐξησφάλισαν τὴ λειτουργία τῶν τηλεφωνικῶν δικτύων τριακοσίων πόλεων!

Ἐπιγραφή.

Τ Κ Σ Ι Ο Π Ο
Ω   Τ   Κ
Ν   Α
Τ Α Ι Α Κ Α Λ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης.

Στοιχειόγριφος.

Νῆσος εἶμαι τῆς Ἑλλάδος
Στοὺς ἀρχαίους ἱερή.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Κτύπα με μὲ τὸ σφυρί.

Μεταγραμματισμός.

Τὸ Τᾶ ἐὰν βγάλῃς
καὶ βάλῃς τὸ Μῖ,
χωρὶς ἄλλον κόπο,
θὰ ἰδῇς στὴ στιγμὴ
Γνωστὴ τῶν ἀρχαίων
Θεὰ νὰ προβάλλῃ
ἀλλὰ καὶ συγχρόνως
νὰ χάνεται ἄλλη.

Ποικίλη ἀκροστιχίς.

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς ἀποτελοῦν διάσημον γυναῖκα τῆς ἀρχαιότητος:

1 Ἔγκλημα, 2 Βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, 3 Ὁμηρικὴ βασιλόπαις, 4 Λόφος τῆς Ρώμης, 5 Μήτηρ ἥρωος.

Διασκεδάζοντας

'Ο βασιλιᾶς καὶ ἡ μικρὴ μαθήτρια.

"Ενας βασιλιᾶς ἐπεσκέφθη κάποτε τὸ δημοτικὸ σχολεῖο ἑνὸς μικροῦ χωριοῦ καὶ θέλησε νὰ ἐξετάση λιγάκι τοὺς μαθητάς. Πῆρε λοιπὸν ἀπὸ τὸ τραπέζι ἕνα πορτοκάλλι καὶ ρώτησε μιὰ μικρὴ μαθήτρια:

— Σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκει αὐτό;

— Στὸ φυτικὸ βασίλειο, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἡ μικρή.

— Καὶ αὐτὸ σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκει; ξαναρώτησε ὁ βασιλιᾶς, δείχνοντας ἕνα χρυσὸ νόμισμα.

— Στὸ βασίλειο τῶν ὀρυκτῶν, εἶπε ἡ μαθήτρια.

— Κι' ἐγὼ σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκω; ρώτησε πάλι ὁ βασιλιᾶς.

'Η μικρὴ μαθήτρια ἐδίστασε λιγάκι· ἐφοβήθηκε νὰ πῆ «Στὸ βασίλειο τῶν ζώων, Μεγαλειότατε», μήπως κακοφανῆ τοῦ βασιλιᾶ. 'Εσκέφθηκε λοιπὸν λιγάκι, θυμήθηκε πόσο εὐσεβὴς καὶ καλὸς ἦταν ὁ βασιλιᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, Μεγαλειότατε.

'Ο βασιλιᾶς συνεκινήθη καὶ εἶπε:

— Μακάρι, παιδί μου, νὰ φανῶ ἄξιος τῆς βασιλείας αὐτῆς.

Κρυπτογραφικόν.

123456758 = "Ηρως 'Ομηρικός.
234158 = Μοῖρα.
32428 = Πόλις.
4562 = Σαλατικόν.
5158 = Χυμός.
621458 = Ζῶον.
72458 = Πτηνόν.
812458 = 'Ιχθύς.

Λογοπαίγνιον.

Ποιὸ εἶν' ἐκεῖνο, φίλοι λύται, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ χάνει, σὲ χιλιάδες ὁδοιπόρους εὐεργετικὸν ἐφάνη;

Μεταγραμματισμός.

'Αρχαῖος μάντις μυθικὸς
'Αλλάζει τὸ λαιμό του
Καὶ γίνεται πολὺ κακός...
Φονεύει στὸ θυμό του!

'Ακροστιχὶς ἐξ ἀντιθέτων.

Τ' ἀρχικὰ τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν Μοῦσαν:

Δυστυχής, σηκώνω, δύσις, δειλός, ἄσχημος.

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Γιὰ νὰ φτιάξετε τὴν εἰκόνα χωρὶς τὶς γραμμὲς καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τοποθετήσατε ἐπάνω στὸ σχέδιο ἕνα διαφανὲς χαρτί. "Επειτα, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀριθμοὺς ποὺ φαίνονται ἀπὸ κάτω χρωματίσατε μὲ προσοχὴ τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

"Οπου ὑπάρχει 0 μὲ λευκό, 1 μὲ καφέ, 2 μὲ κίτρινο, 3 μὲ πορτοκαλλί, 4 μὲ κόκκινο, 5 μὲ μπλέ, 6 μὲ πράσινο ἀνοιχτὸ καὶ 7 μὲ μαῦρο.

"Επειτα χρωματίσατε ἀπ' εὐθείας τὴν εἰκόνα. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως πρέπει νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας τοὺς δευτέρους ἀριθμούς.

Αἴνιγμα.

"Ανθρωπος δὲν εἶμαι λύται,
Οὔτε ζῶο, — στὴν τιμή μου! —
Τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ βρῆτε,
Ψάξετε στὴν κεφαλή μου.

Τονόγριφος.

'Ενὸς κράτους τῆς Εὐρώπης
"Αν ὁ τόνος κατεβῆ,
Στὴ Μακεδονία πόλις
Φθάνει τοῦτο νὰ φανῆ.

Κρυπτογραφικόν.

1234567890 = Μυθικὸν κτίριον.
252362 = Χώρα τῆς 'Ασίας.
39432190 = Ζῶον ἄγριον.
4390 = 'Εξόγκωμα.
5948 = Γυνὴ τῆς Π. Γραφῆς.
6160090 = Ποταμός.
74002 = Πόλις.
825590 = Προτέρημα.
9452790 = Πλανήτης.
0432560 = 'Αρχαία πόλις.

Λεξίγριφος.

"Αν σύνδεσμον ἑνώσης
Μὲ νῆσο,—γιὰ φαντάσου!—
Δραματικὸς ἀρχαῖος
Θὰ πεταχτῆ μπροστά σου.

Μικτόν.

κ - εα - ν - ιο - πρστ - αυο

Γρῖφος.

λι			λι		ον
λι	λι	λι	λι		ον
λι		λι	λι		ον
λι			λι	ς	ον
λι			λι		ον
λι			λι		ον

Φωνηεντόλιπον.

*-βρμμνς-τ-βρχ-δν-τ-φβτ

Μαγικὸ γράμμα.

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Δόλος, πόλις, τρέχω, σῆμα, δούλη.

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

"Οχι κύριε!

'Ο Δάσκαλος:

— Ναί, παιδιά μου, καὶ οἱ τρίχες ἀκόμη τῆς κεφαλῆς μας εἶναι μετρημένες.

— Τότε τί ἀριθμὸ ἔχει αὐτή, κύριε; διακόπτει ὁ μικρὸς Γιαννάκης, ποὺ ξερρίζωσε μιὰ τρίχα ἀπὸ τὰ μαλλιά του καὶ τὴν παρουσίασε γελῶντας στὸ δάσκαλο.

— Αὐτὴ ἔχει τὸν ἀριθμὸ 1 καὶ ἰδοὺ οἱ ἀριθμοὶ 2, 3, 4, 5... λέγει ὁ δάσκαλος τραβῶντας μιὰ τρίχα, κάθε φορά, ἀπ' τὴν κεφαλὴ τοῦ μικροῦ ἀτάκτου. Τώρα θέλεις νὰ μάθης καὶ τὸ ἄθροισμα;

— "Αϊ, ἄϊ, ὄχι κύριε!...

Γιὰ ἐνθύμιο...

'Η σκηνὴ στὸ Δυτικὸ Μέτωπο.

"Ενας μαῦρος στρατιώτης τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, ἰθαγενὴς τοῦ Σουδάν, μαζεύει χιόνι καὶ τὸ βάζει σ' ἕνα μανδῆλι.

— Τί θὰ τὸ κάνης τὸ χιόνι; τὸν ἐρωτᾷ κάποιος Γάλλος λοχίας.

— 'Επειδὴ εἶναι ὄμορφο πρᾶγμα καὶ δὲν βρίσκεται στὴν πατρίδα μου, θὰ τὸ πάρω μαζί μου, γιὰ ἐνθύμιο τοῦ πολέμου.

Μὲ κλειστὰ τὰ μάτια.

'Η Τιτίκα ἔκλεισε τὰ μάτια της καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν καθρέπτη.

— Τί κάνεις ἐκεῖ; τὴν ἐρωτᾷ ἡ γιαγιά της.

— Θέλω νὰ ἰδῶ πῶς εἶμαι ὅταν κοιμοῦμαι.

Ποῦ γεννήθηκε;

Τὸν μικρὸ Παῦλο τὸν ἐρωτοῦν ποῦ γεννήθηκε.

— "Οταν ἤμουν μικρός, ἀπαντᾷ, γεννήθηκα στὴν Πάρο· ἅμα μεγάλωσα, ἐδῶ.

"Ηταν λυπημένος.

— Γιατί, Γιαννάκη, πηγαίνεις ἔτσι λυπημένος;

— Γιατί μ' ἔστειλε ἡ μαμὰ νὰ μοῦ δώση ὁ μπαμπᾶς μιὰ βέργα!

Η Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἐκηρύχθη ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέψεως Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Περιφερειακῶν Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν αἴθουσαν συνεδριάσεων τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων καὶ ἐν σεμνῇ τελετῇ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἔλειπεν ἡ ἐπιβεβλημένη διὰ τὸ γεγονὸς ἐπισημότης.

Εἰς τὴν τελετὴν παρευρέθησαν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε.Ο.Ν. συναγωνιστὴν κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλον ὅλοι οἱ ἀνώτατοι βαθμοφόροι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Δ.Α.Σ. Ἀρρένων καὶ Θηλέων καὶ τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης καὶ Ἀττικοβοιωτίας. Εἰς τὰ θεωρεῖα τῆς αἰθούσης κατέλαβον θέσεις ἀπὸ ἐνωρὶς βαθμοφόροι τῶν Σχηματισμῶν τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Πρωτευούσης.

Ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος κηρύσσων τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου τῶν Περ. Διοικητῶν.

Οἱ συναγωνισταὶ σύνεδροι Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ αἱ συναγωνίστριαι Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι προσῆλθον τὴν 9ην καὶ 30'.

Εἰς τὴν πανηγυρικὴν αὐτὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος παρευρέθησαν καὶ ἅπαντες οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρισκόμενοι Νομάρχαι Γενικοὶ Ἐπόπται τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς Διασκέψεως ἦτο ἁπλᾶ, ἀλλὰ ἐπιβλητικὰ διακεκοσμημένη μὲ τὴν σημαίαν καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς Ε.Ο.Ν. ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ βήματος.

Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς εἰσόδου τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων, εἰσόδου καὶ διὰ τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Διασκέψεως, ἦσαν παρατεταγμένα διὰ τὴν ἀπόδοσιν τιμῶν τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., μία διλοχία Φαλαγγιτῶν, μία διλοχία Φαλαγγιτισσῶν καὶ μία διλοχία Σκαπανέων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς παρατάξεώς των τὴν μουσικὴν τῆς 34ης Φάλαγγος.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

Τὴν 9ην καὶ 45' ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ τοὺς συνέδρους καὶ τοὺς βαθμοφόρους τῆς Ε.Ο.Ν. Ἅπαντες οἱ συναγωνισταὶ καὶ ἅπασαι αἱ συναγωνίστριαι ἔφερον τὴν στολὴν τῆς Ὀργανώσεως. Τὴν ὥραν αὐτὴν ἀφίχθη ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, γενόμενος δεκτὸς ἐνθουσιωδῶς. Εὐθὺς μετ' ὀλίγον ἀφίχθη ὁ Ἅγιος Ταλαντίου, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἐν συνεχείᾳ προσῆλθον εἰς τὴν τελετὴν οἱ πλεῖστοι τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Στόλου καὶ τῆς Ἀεροπορίας καὶ πλεῖστοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀνωτάτων ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

Τὴν 10ην ἀκριβῶς ἀφίχθη ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς. Ὄρθιοι ὅλοι, μὲ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιώδεις καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα, ὑπεδέχθησαν αὐτόν. Ἐπὶ ὁλόκληρα λεπτὰ ἐσείετο ἡ αἴθουσα ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν τεταγμένων ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἱεραρχίας τῆς Ε.Ο.Ν.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀρχηγοῦ προσῆλθεν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν., συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ὑπασπιστῶν του. Ἡ εἴσοδός του εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων ἐγένετο δεκτὴ μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις, μὲ ἐπευφημίας ζωηρὰς καὶ χειροκροτήματα παρατεταμένα.

Η ΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἅμα τῇ ἀφίξει τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ταλαντίου, ἐψάλη ἁγιασμὸς καὶ χορῳδία Φαλαγγιτῶν ἐξετέλεσε τοὺς Ὕμνους τῆς Νεολαίας, τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον.

Ἀκολούθως ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ὑπὸ συνεχεῖς ἐπευφημίας.

«Κηρύσσω — εἶπεν ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἡ Α Β.Υ. ὁ Διάδοχος — τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος».

ΤΟ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟΝ

Ἐν συνεχείᾳ ἔγινε προσκλητήριον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἦσαν ἅπαντες παρόντες, ἤτοι ὁ Διοικητὴς τῆς Δ.Α.Σ.Α. συναγωνιστὴς Ρεδιάδης, ἡ Διοικήτρια τῆς Δ.Α.Σ.Θ. συναγωνίστρια Μαντζούφα Κλειώ, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Ἀρρένων Πρωτευούσης Καψάλης Σταῦρος, Αἰγύπτου Ἐγγλέζος Δημήτριος, Αἰτωλ)νίας Γεωργόπουλος Χαράλαμπ., Ἀργολ)θίας Μουτούσης Σωτήριος, Ἀρκαδίας Πολυχρονόπουλος Γεώργ., Ἄρτης Σορβῖνος Ἰωάννης, Ἀττικοβοιωτίας Κόντος Δημήτριος, Ἀχαΐας Ζαρκάδας Γεώργιος, Δράμας Δημητρίου Σωτήριος, Ἕβρου Κωστόπουλος Παναγ., Εὐβοίας Χαϊνᾶς Γεώργιος, Ζακύνθου Παπακωνσταντίνου Στρ., Ἠλείας Κότσιρας Στέφανος, Ἡρακλείου Βιτούρης Κωνστ., Θεσ)νίκης Λεμπέσης Ἀριστείδης, Θεσπρωτίας Βασιλάκος Γεώργιος, Ἰωαννίνων Παπαχαραλάμπους, Καβάλλας Γρηγοριάδης Νικόλ., Κερκύρας Χυτήρης Σταμάτιος, Κεφαλληνίας Ραζῆς Νικόλαος, Κιλκὶς Πέτροβας Σταῦρος, Κοζάνης Στάγκος Χρῖστος, Κυκλάδων Σιδερῆς Ἀντώνιος, Λακωνίας Παπαηλιοῦ Σπῦρος, Λαρίσης Κοτσαύτης Ἀνδρέας, Λασηθίου Τουτουδάκης Ἐμμαν., Λέσβου Βασιλᾶτος Παναγ., Μεσσηνίας Καρατζᾶς Ἠλίας, Πέλλης Ἀσπετάκης Μιχαήλ, Πρεβέζης Μανόπουλος Ἰωάννης, Ρεθύμνης Δρανδάκης Ἰωάννης, Ροδόπης Κοτρώνης Θεόδωρος, Σάμου Κοκκώνης Γεώργιος, Σερρῶν Φιλιππίδης Εὐριπ., Τρικκάλων Τσῖγκος Δημήτριος, Φθιωτιδοφωκίδος Δουδουμόπουλος Νικ., Φλωρίνης Γεωργοῦντζος Παναγ., Χανίων Σηφάκης Ἀντώνιος, Χαλκιδικῆς Καναβὸς Εὐάγγελος, Χίου Σταμούλης Κωνστ. καὶ αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι Πρωτευούσης Μαντζούφα Λουκία, Αἰτωλ)νίας Δαδιώτου Εὐριδίκη, Ἀργολιδ)θίας Λεμπέση Βασιλική, Ἀρκαδίας Μπουρτζουκλῆ, Ἄρτης Χαλκιᾶ—Καψάλη Χρυσ., Ἀττικοβοιωτίας Μπόταση Μαρία, Ἀχαΐας Κωτσοπούλου Φωτεινή, Δράμας Παρασκευοπούλου Λίζα, Ἕβρου Μηλιώνη Ὄλγα, Εὐβοίας Ναουμίδου Ἀλεξάνδρα, Ζακύνθου Μεταξᾶ Ἀνδρονίκη, Ἠλείας Πανουτσοπούλου Σοφία, Ἡρακλείου Φανουριάκη Σοφία, Θεσ)νίκης Σχινᾶ Ἀγλαΐα, Θεσπρωτίας Τρουγκάκου Μαρίκα, Ἰωαννίνων Χρήστου Καλλιόπη, Καβάλλας Σαμαλέα Σοφία, Κερκύρας Ζερβουδάκη Μαρία, Κεφαλληνίας Ἐλευθεράτου Ἀναστ., Κιλκὶς Θωμαΐδου Δάφνη, Κοζάνης Μπιζάνου Ἑλένη, Κυκλάδων Βραχνοῦ Ἐλισάβετ, Λακωνίας Διαμαντοπούλου Β., Λαρίσης Οὐτσελάτση Μαίρη, Λασηθίου Παπαδημητρίου Μαρία, Λέσβου Κοζύρη Λιλή, Μεσσηνίας Χιουρέα Ὄλγα, Πέλλης Καμπούρη—Παπακοσμᾶ Μαρία, Πρεβέζης Τσιλιβάκου—Πίκολη Σταυρούλα, Ρεθύμνης Παπαθανασίου Πολυξ., Ροδόπης Μαντούλη, Σάμου Θέμελη Εὐγενία, Σερρῶν Ἀργυριάδου Ἰουλία, Τρικκάλων Παππᾶ Ρίτα, Φθιωτιδοφωκίδος Δουδουμοπούλου Ζέττα, Φλωρίνης Σπυροπούλου Ἀγγελική, Χανίων Σφακιανάκη Εὐτέρπη, Χαλκιδικῆς Κοτσιάνου Μ. καὶ Χίου Χριστοδούλου Κική.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Μετὰ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ Ἁγιασμοῦ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς συνέδρους τὰ ἑξῆς, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐπευφημήθη ὑπὸ τῶν παρισταμένων:

«Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου σας. Δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω σήμερον ὅπως σᾶς ἀπησχόλησα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐπιθυμῶ μόνον ὀλίγας λέξεις νὰ σᾶς εἴπω: Ἡ Ε.Ο.Ν. προβαίνει μὲ βήματα ταχέα καὶ μὲ ὁρμὴν πολλὴν εἰς τὸ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν νέαν γενεὰν τοῦ Ἔθνους εἰς τὰ πεπρωμένα τοῦ Τόπου. Ἐσεῖς οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ε.Ο.Ν., ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἤλθατε ἐδῶ διὰ νὰ σκεφθῆτε καὶ νὰ συζητήσετε διὰ τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν ὀργάνωσιν τῆς Νεολαίας, τὴν πρόοδον, τὴν ἀκμήν της καὶ ὅλα τὰ ζητήματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν τὴν Νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα της, ἀξίαν νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τυχῶν τοῦ Ἔθνους. Ἔρχεσθε καὶ συσκέπτεσθε ἐδῶ ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐλεύθεροι διὰ νὰ ἀποφασίσητε τὸ καλλίτερον. Τὸ Κράτος ἔχει ἐφ' ὑμῶν τὴν ἐπίβλεψίν του, τὴν καθοδήγησίν του καὶ τὸν ἔλεγχόν του. Ἀφίνει ὅμως μίαν πλήρη αὐτοδιοίκησιν ἐντὸς τοῦ ὁρίου τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πρέποντος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι σας καὶ ὅλαι σας θὰ φανῆτε ἄξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς, τὴν ὁποίαν δίδει τὸ Κράτος πρὸς ὑμᾶς.

Προτοῦ κατέλθω ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ κάμω μίαν σύστασιν: Ἤλθατε ἐδῶ διὰ νὰ συσκεφθῆτε ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες πρακτικοί. Θὰ σᾶς συστήσω πολὺ νὰ μὴ σᾶς ἐπηρεάσῃ τὸ περιβάλλον τῆς αἰθούσης αὐτῆς, ἡ ὁποία ἔχει κτισθῆ δι' ἄλλους σκοπούς. Νὰ μὴ σᾶς ἐπηρεάσῃ ἐπίσης καὶ τὸ βῆμα αὐτὸ εἰς τὸ ὁποῖον θ' ἀνεβῆτε διὰ νὰ ὁμιλήσετε. Νὰ τὰ σβήσετε ὅλα ἀπὸ τὴν ἐντύπωσίν σας. Ὁποιος καὶ ὁποία ἀπὸ σᾶς ἔχει νὰ προτείνῃ κάτι πρακτικὸν νὰ τὸ προτείνῃ μὲ θάρρος, νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὸ περιβάλλον αὐτὸ καὶ νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ κάνῃ λόγους καὶ ἀγορεύσεις! Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ἐφύγαμεν ἀπὸ αὐτὰ πλέον. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁποιος καὶ ὁποία ἀπὸ σᾶς ἔχει πραγματικῶς ἐξασκήσει τὸ ἔργον του καὶ τὸ ἔργον της μὲ θάρρος καὶ μὲ πίστιν, βεβαίως θὰ ἔχῃ συσσωρεύσει μέσα του καὶ μέσα της τὰ ἀποτελέσματα τῆς πείρας της. Αὐτὰ ἠμπορεῖ νὰ τὰ εἴπῃ μὲ θάρρος καὶ μὲ οἱανδήποτε ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ μὲ οἱονδήποτε ὕφος. Τὴν ἀξίαν τῶν ὅσων θὰ εἴπῃ δὲν θὰ τὴν δώσῃ οὔτε ἡ γλῶσσα οὔτε τὸ ὕφος, παρὰ μόνον ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων. Καὶ ἔτσι θὰ καταλήξωμεν εἰς πρακτικὰ συμπεράσματα.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς Περιφερ. Διοικητὰς κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου.

Θὰ ηὐχόμην, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εἴχομεν μίαν ἄλλην αἴθουσαν, ἡ ὁποία νὰ μὴ εἶχε τὴν ἐπισημότητα αὐτήν. Τότε τὰ πράγματα θὰ

ἦσαν εὐκολώτερα διά σᾶς. Ἀλλά μιά φορά πού εὑρέθημεν ἐδῶ καί δέν ἔχομεν ἄλλην αἴθουσαν, μιά φορά πού φιλοξενούμεθα ἐδῶ, νά μή ἐπηρεασθῶμεν ἀπό τό περιβάλλον αὐτό καί νά μή καταλήξῃ τό συνέδριόν σας εἰς ἀγορεύσεις, παρά μόνον εἰς συσκέψεις καί εἰς συμπεράσματα πρακτικά, θετικά καί ἀποτελεσματικά.

Καί αὐτό σᾶς τό εὔχομαι καί ἐλπίζω ὅτι θά τό κατορθώσητε».

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ

Μετά τήν ὁμιλίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐλύθη ἡ συνεδρίασις καί ἀπεχώρησε πρῶτος ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος μέ τάς αὐτάς ἐκδηλώσεις μέ τάς ὁποίας ἔγινε δεκτός κατά τήν προσέλευσίν του.

Ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγός ἀπεχώρησεν εὐθύς ἀμέσως, προπεμφθείς ἐπίσης μέ ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας.

Τήν 11 καί 30΄ π. μ. οἱ Περιφερειακοί Διοικηταί καί αἱ Περιφερειακαί Διοικήτριαι τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν σώματι μετέβησαν εἰς τό Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Περιφερειακόν Διοικητήν Θεσσαλονίκης συναγωνιστήν Ἀριστ. Λεμπέσην, ὡς τόν ἀρχαιτερον τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν, ὅπου παρουσίᾳ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας συναγωνιστοῦ κ. Α. Κανελλοπούλου κατετέθη στέφανος δάφνης ἐκ μέρους τῶν συνέδρων, ὑπό τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καί τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ἀχαΐας.

Εἰς τό Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ἦσαν παρατεταγμένα τμήματα Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν καί Σκαπανέων μέ ἐπί κεφαλῆς μουσικάς τῆς Ε.Ο.Ν., αἱ ὁποῖαι ἐπαιάνισαν κατά τήν τελετήν αὐτήν ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τούς μεγάλους νεκρούς τῆς Πατρίδος τούς Ὕμνους τῆς Ε.Ο.Ν., τῆς 4ης Αὐγούστου καί τόν Ἐθνικόν μας Ὕμνον.

ΕΙΣ ΤΑ ΚΕΝΟΤΑΦΙΑ

Μετά τήν κατανυκτικήν τελετήν τῆς καταθέσεως τοῦ στεφάνου εἰς τόν Ἄγνωστον Στρατιώτην, οἱ Περιφερειακοί Διοικηταί καί Διοικήτριαι προσῆλθον εἰς τήν Κεντρικήν Διοίκησιν,

Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου εἰς τόν Ἄγνωστον Στρατιώτην ὑπό τῶν Περιφ. Διοικητῶν.

ἵνα ἀπό κοινοῦ, συμφώνως πρός τό πρόγραμμα, καταθέσουν τούς στεφάνους εἰς τά κενοτάφια τῶν πεσόντων ἐν πολέμῳ καί τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των πεσόντων Φαλαγγιτῶν.

Συμφώνως πρός τό πρόγραμμα, στεφάνους κατέθεσαν εἰς τούς πεσόντας οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀκριτικῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων, ἤτοι Κερκύρας, Θεσπρωτίας, Ἰωαννίνων, Φλωρίνης, Πέλλης, Κιλκίς, Δράμας, Σερρῶν, Ροδόπης καί Ἕβρου, καί Ρεθύμνης δι' ὁλόκληρον τήν Κρήτην, ὡς καί ἡ Κεντρική Διοίκησις. Ἐσχηματίσθη πρός τούτοις ὁμάς ἐξ ἕξ Περιφερειακῶν Διοικητῶν καί πέντε Περιφερειακῶν Διοικητριῶν, μετά τῆς συναγωνιστρίας Λ. Μαντζούφα, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως. Τόν στέφανον κατέθεσεν ὁ συναγωνιστής Πέτροβας Κιλκίς. Οὕτω ὑπό τῶν ἀκριτικῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καί τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἐν ἀναλογίᾳ ἀρρένων καί θηλέων, κατετέθη στέφανος ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τῆς Ὀργανώσεως.

Ὁ συναγωνιστής Πέτροβας, καταθέτων τόν στέφανον, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἐτοποτετήθησαν ἐν κατανυκτικῇ σιγῇ πρό τοῦ κενοταφίου, εἶπε τά ἑξῆς: «Αἱ Περιφερειακαί Διοικήσεις Ἀρρένων καί Θηλέων Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος εἰς τούς ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος ἡρωϊκῶς πεσόντας ἥρωας εὐγνωμονοῦσαι καί ἕτοιμοι».

Εἰς τό κενοτάφιον τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των πεσόντων Φαλαγγιτῶν κατέθεσαν στέφανον ὁ Περιφερειακός Διοικητής Ἀρρένων Θεσσαλονίκης συναγωνιστής Λεμπέσης καί ἡ Περιφερειακή Διοικήτρια Ἀρρένων Λαρίσης συναγωνίστρια Οὐτσελάτση ὡς ἀρχαιότεροι τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν, καί ὁ συναγωνιστής Σπ. Καψάλης ἐκπρόσωπος τῆς Κ. Διοικήσεως, ὑπό τήν ἰδιότητά του ὡς Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Γεν. Ἐπιθεωρήσεως.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τήν 12ην μεσημβρινήν εἰς τήν αἴθουσαν τελετῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐγένετο ἡ παρουσίασις εἰς τον Ἀρχηγον ἀπό τόν Κ.Ε.Ν. των Περιφερειακῶν Διοικητῶν καί Διοικητριῶν καί τῶν παρεπιδημούντων ἐνταῦθα Ὑποδιοικητῶν. Ἡ παρουσίασις παρετάθη ἐπί δίωρον καί πλέον, διότι ὁ Ἀρχηγός, κατατοπισμένος καί ἐπί τῶν παραμικροτέρων λεπτομερειῶν τῆς ζωῆς καί δράσεως κάθε Περιφερειακῆς Διοικήσεως, ἐκράτει παρ' αὐτῷ ἐπ' ἀρκετόν κάθε Διοικητήν καί κάθε Διοικήτριαν ζητῶν πληροφορίας ἐπί τῆς ἐξελίξεως ζητημάτων τῶν Διοικήσεών των καί δίδων ὁδηγίας διά τήν ἐπίλυσίν των ἤ διά τήν μελλοντικήν ἐργασίαν των.

Ἡ τόσον καταπληκτική τῷ ὄντι κατατόπισις τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐπί λεπτομερειακῶν ζητημάτων, τά ὁποία οἱ ἴδιοι Περιφερειακοί Διοικηταί καί αἱ ἴδιαι Περιφερειακαί Διοικήτριαι μόνον δύνανται νά γνωρίζουν τόσον καλῶς, ὡς παρακολουθοῦντες ταῦτα ἐκ τοῦ πλησίον, ἔκαμε τεραστίαν ἐντύπωσιν εἰς τούς παρουσιασθέντας καί συζητήσαντας μέ τόν Ἀρχηγον καί ἀπετέλεσε το θέμα τῶν συζητήσεών των μετά τάς παρουσιάσεις καί τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ θαυμασμοῦ πρός τόν Ἀρχηγόν, τοῦ ὁποίου ἡ τοιαύτη ἐνημέρωσις προδίδει καί τό μέγιστον ἐνδιαφέρον του διά τήν Ἑλληνικήν Νεολαίαν.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Τό ἀπόγευμα εἰς τό θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καί τῆς Κυρίας Μεταξᾶ, τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Ὑπουργοῦ των Ἐσωτερικῶν, τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καί Διοικητριῶν καί πλήθους Φαλαγγιτῶν καί Φαλαγγιτισσῶν, ὡς καί πλήθους κόσμου, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει ἐκ τῶν ὑψωμάτων, ἐγένοντο οἱ καλλιτεχνικοί ἀγῶνες μεταξύ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Δ.Α.Σ., Π.Δ.Α.Π. καί Π.Δ.Θ.Π. Τήν Ἑλλανόδικον Ἐπιτροπήν ἀπετέλουν ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου οἱ κ.κ. Μπαστιᾶς καί Οἰκονομίδης καί ἡ Κα Κοτοπούλη.

Αἱ ἐκδηλώσεις ὑπέρ τοῦ Ἀρχηγοῦ καί πρό τῆς ἐνάρξεως καί κατά τά διαλείμματα ἦσαν ἐνθουσιώδεις. Οἱ Φαλαγγῖται καί αἱ Φαλαγγίτισσαι τόν ἐφώναζαν «Πατέρα».

Ἡ ἑορτή ἤρχισε μέ χορῳδίαν τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων ὑπό τήν διεύθυνσιν Φαλαγγιτισσῶν. Ἐτραγούδησαν δέ μέ ἀρκετήν ἐπιτυχίαν τήν «Ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά» καί «Κάτω στό γιαλό», καταχειροκροτηθεῖσαι.

Ἄλλη μεγάλη ὁμάς μέ ἀρχαϊκάς ἐνδυμασίας ἐξετέλεσε ταυτοχρόνως ἀπαγγελίαν ἐκ τῆς Ὀδυσσείας — τήν σκηνήν τῆς Ναυσικᾶς εἰς τήν χώραν τῶν Φαιάκων — μέ ὡραιοτάτην ρυθμικήν γυμναστικήν. Ἡ ἰδία ὁμάς ἐχόρευσεν ἑλληνικούς χορούς, ἤτοι τόν Τσιριγώτικον, Τζουμερκιώτικον, Συρτόν, Μπάλον, Τσακωνικόν καί ἄλλους.

Ἦλθε κατόπιν ἡ σειρά τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων, ὅπου χορῳδία ὑπό τόν συναγωνιστήν Γλυκοφρύδην ἐξετέλεσε τά τραγούδια «Σώματα γερά», «Λαλοῦν τ' ἀηδόνια» «Χορός βοσκίσιος» καί «Λαρελά». Ἐπίσης ἀπήγγειλαν τά «Ἑλληνικά νειᾶτα», μίαν ἐξέχουσαν σύνθεσιν μέ μουσικήν ὑπόκρουσιν, ἀποτελοῦσαν ὕμνον πρός τήν ἑλληνικήν νεότητα καί ὑπόσχεσιν, ὅτι οἱ νέοι θά κάμουν τό καθῆκόν των.

Ἐπίσης φουστανελλοφόροι ὑπό τόν Φαλαγγάρχην συναγωνιστήν Καλαρᾶν ἐξετέλεσαν τόν Καλαματιανόν καί Τσάμικον καί ἄλλη ὁμάς βρακοφόρων τόν Κρητικόν. Ὁ συναγωνιστής Καλαρᾶς κατεχειροκροτήθη.

Ἐνεφανίσθη τέλος ἡ Περιφερειακή Διοίκησις Θηλέων μέ χορῳδίαν Φαλαγγιτισσῶν, αἱ ὁποῖαι ἐτραγούδησαν, μέ ἐπί κεφαλῆς τόν κ. Γλυκοφρύδην, «Τήν ὡραιότητα τῆς παρθενίας σου», «Τόν ἀργαλειό» καί ἀπάνθισμα δημοτικῶν τραγουδιῶν.

Ἐπηκολούθησεν ὡραιοτάτη ἀπαγγελία ἀπό τό «Στάσιμο χοροῦ» ἀπό τίς «Ἱκέτιδες» καί τέλος ἐπηκολούθησαν χοροί Χανιώτικος καί Πεντοζάλης.

Ἡ Ἐπιτροπή συσκεφθεῖσα ἐβράβευσε:

1) Τήν Διοίκησιν Ἀνωτάτων Σχολῶν διά τούς χορούς.

2) Τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν Ἀρρένων διά τήν χορῳδίαν, ἰδιαιτέρως διά τήν ἐκτέλεσιν τοῦ «Χοροῦ βοσκίσιου» καί τῆς «Λαρελᾶς», καί

3) Τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν Θηλέων διά τό «Στάσιμο τοῦ χοροῦ» ἀπό τίς «Ἱκέτιδες».

Ἐπίσης ἀπένειμεν ἔπαινον εἰς τήν Περιφερειακήν Διοίκησιν Θηλέων διά τόν χορόν καί ἰδιαιτέρως διά τήν ἐκτέλεσιν τοῦ Πεντοζάλη.

Ἡ Ἐπιτροπή ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ὁμάς τοῦ συναγωνιστοῦ Καλαρᾶ ὑπῆρξεν ἀρίστη καί διά τοῦτο ἐκρίθη ἐκτός συναγωνισμοῦ.

Ὁ Ἀρχηγός ἔμεινεν ἀπολύτως ἱκανοποιημένος διά τήν ἐκτέλεσιν τῶν καλλιτεχνικῶν ἀγώνων καί συνέστησεν ὅπως οἱ διαγωνισμοί οὗτοι συνεχισθοῦν, ἐξέφρασε δέ τήν πλήρη αὐτοῦ εὐαρέσκειαν εἰς τάς Περιφερειακάς Διοικήσεις καί εἰς τόν Διευθυντήν τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Κ. Δ. συναγωνιστήν κ. Οἰκονομίδην.

Ὁ Ἀρχηγός ἀνεχώρησε μετά τό τέλος τῆς ἑορτῆς ὑπό τάς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας τοῦ πλήθους.

ΤΟ ΓΕΥΜΑ

Πρός τιμήν τῶν Περιφεραικῶν Διοικητῶν παρετέθη εἰς τό «Ἀκροπόλ» φιλικόν γεῦμα, εἰς τό ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ Περιφ. Διοικηταί καί Διοικήτριαι καί οἱ Ἐπιτελεῖς τῆς Κεντρικῆς.

ΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΧΙΟΝΑΤΗΣ»

Τά παιδιά τῶν Ἀθηνῶν μέ χαρά ἀληθινή παρηκολούθησαν τίς παραστάσεις τῆς «Χιονάτης» τοῦ παραμυθιοῦ τοῦ Ἄντερσεν, πού ἔγινε θεατρικό ἔργο καί ἀνεβάστηκε ἀπό τόν σκηνοθέτη τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου κ. Μουζενίδη, ἀπό τήν χορογράφο δίδα Λουκίαν Σακελλαρίου καί τόν συνθέτη κ. Γ. Πονηρίδη, μέ παραμυθένια σκηνικά τοῦ κ. Κ. Κλώνη, σκηνογράφου τῶν Κρατικῶν μας Σκηνῶν. Αἱ παραστάσεις πού δίδονται στό «Ρέξ» ἦσαν γιά παιδιά τῆς Ε.Ο.Ν. — παίζουν ἄλλως τε μόνον παιδιά τῆς Ε.Ο.Ν. — ἀλλά καί γιά μεγάλους. Μόνον ὅτι γιά κάθε παράστασι δέν διατίθενται περισσότερα τῶν 100 εἰσιτηρίων γιά τούς μεγάλους. Μοναδική ἦταν ἡ παράστασις τῆς 25ης Μαΐου, τῆς ὁποίας ὅλα τά εἰσιτήρια διετέθησαν γιά μεγάλους.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. «ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ»

Ταξινομοῦνται ἀπό ἡμερῶν ὑπό τῶν ἁρμοδίων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο. Ν. τά ἐκθέματα — ἔργα Φαλαγγιτῶν καί Φαλαγγιτισσῶν — τῆς Ἐκθέσεως Λαϊκῆς Τέχνης (χειροτεχνίας καί βιοτεχνίας) τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ ὁποία ἐγκαινιάζεται τήν Κυριακήν 26ην Μαΐου, τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Β΄ Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν τῆς Ὀργανώσεως. Πρόκειται περί ἔργων ἀξιοθαυμάστων, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὀφείλονται στήν τέχνη παιδιῶν, ὄχι δέ μόνον μαθητῶν ἀλλά καί ἐργαζομένων, τά ὁποῖα ἐδιδάχθησαν στίς τάξεις τῆς Ὀργανώσεώς των.

Ἡ εἴσοδος εἰς τήν Ἔκθεσιν θά εἶναι ἐλευθέρα.

ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΣΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ

Τό «Πατριωτικόν Ἵδρυμα Κοινωνικῆς Προνοίας καί Ἀντιλήψεως» ἀπεφάσισε, κατόπιν συνεννοήσεως μετά τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καί Ἀντιλήψεως καί ἐγκρίσει τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου κ. Ι. Μεταξᾶ, ὅπως παρέχῃ πᾶσαν δυνατήν ἐνίσχυσιν εἰς τά μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐντός τοῦ πλαισίου τοῦ σκοποῦ ἑκάστου παραρτήματός του.

Εἰς τάς Ἀθήνας ἡ ἐνίσχυσις πρός τά μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. θά παρέχεται εἰς ὅλους τούς κλάδους τῆς ἀσκουμένης ὑπό τοῦ «Π.Ι.Κ.Π.Α.» προστασίας. Ἄλλοτε ὑπό μορφήν προστασίας, ὡς ἡ ἐγγραφή τῶν παιδιῶν εἰς παιδικάς ἐξοχάς, τό πλεῖστον τῶν ὁποίων ἀνέλαβε νά ὑποδείξῃ ἡ Ε.Ο.Ν., ἐπιτυγχανομένης διά τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἀποστολῆς τῶν πλέον ἀπόρων, ἄλλοτε ὑπό μορφήν ὑλικῆς ἐνισχύσεως ἤ ἰατρικῆς ἀντιλήψεως, ὡς ἡ δωρεάν ἐξέτασις τῶν παιδιῶν παρά τῶν διαφόρων Ἰατρείων, ἡ χορήγησις φαρμάκων, συσσιτίου εἰς τάς ἀπόρους οἰκογενείας των καί πάσης ἄλλης ἐνισχύσεως ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς δράσεως τοῦ «Π.Ι.Κ.Π.Α.».

Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Ἡ ἀνδρική χορῳδία ἐκ Φαλαγγιτῶν τῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Καβάλλας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Β΄ Συνεδρίου τῶν Διοικητῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ἔδωσεν εἰς τά «Ὀλύμπια» δύο συναυλίας (τήν 21ην καί 24ην Μαΐου) ὑπό τήν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Μπερεζόφσκυ.

Ὡς γνωστόν, ἡ χορῳδία Ε.Ο.Ν. Καβάλλας, δώσασα πρό ἡμερῶν ἐν Καβάλλᾳ συναυλίαν παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καί τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, ἐσημείωσε θριαμβευτικήν ἐπιτυχίαν. Τήν χορῳδίαν συνοδεύει καί 30μελής μικρά συμφωνική ὀρχήστρα.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ. — Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ κίνησις τῶν Σχηματισμῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Σπάρτης ὑπῆρξεν ἱκανοποιητική. Ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ ἔκαμαν τακτικώτατα τὰς συγκεντρώσεις των, εἰς τὰς ὁποίας ἄλλοτε μὲν ἐγένοντο ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, ἄλοτε δὲ καὶ διαλέξεις ἐπὶ διαφόρων θεμάτων. Ἐκ παραλλήλου πρὸς αὐτὰ ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Διοικήσεως ἐκαλλιέργησαν τὴν ἰδέαν τοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τῆς Α΄ Παλλακωνικῆς Ἐκθέσεως, ἥτις γενήσεται εἰς Μυστρᾶν. Μερικοὶ Σχηματισμοὶ ἐκαλλιέργησαν ἀγροὺς καὶ ἐξέδραμον εἰς γειτονικοὺς Σχηματισμοὺς διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν των.

— Ὁ Σχηματισμὸς Ἄρνης εἰς δύο τακτικὰς συγκεντρώσεις του ἐδιδάχθη ὑπὸ ἰατροῦ «περὶ πρώτων βοηθειῶν » ὡς καὶ «περὶ ἡλιάσεως». Οἱ Φαλαγγῖται παρηκολούθησαν μετὰ προθυμίας καὶ ζήλου τὰς διαλέξεις αὐτάς.

— Τὴν πρώτην Μαΐου ἑξήκοντα Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες τῆς Ε.Ο.Ν. Σελασίας ἐξέδραμον εἰς Ἅγ. Ἰωάννην Σπάρτης, ἑορτάσαντες τὴν Ἐθνικὴν Πρωτομαγιάν. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπέστρεψαν τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ χωρίον των κατενθουσιασμένοι.

— Οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Καρβελᾶς τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς γενικὴν ἐξόρμησίν των προέβησαν εἰς τὸν ἐμβολιασμὸν 400 γκοριτσιῶν.

— Ἐπίσης τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐξέδραμον οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Σχηματισμοῦ τούτου εἰς τὸ γειτονικὸν χωρίον Κονάκια. Ἐκεῖ τοὺς ἀνέμενε θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἐκ μέρους τῶν συναγωνιστῶν Κονακίων.

— Εἰς συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν Γυθείου ἐγένοντο ὁμιλίαι ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ΙΙΙ Γραφείου μὲ θέμα «Ἡ ἑνότης τοῦ ἑλληνισμοῦ» καὶ ὑπὸ τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐκεῖ διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Οἰκογενειακὴ Ζωή» μὲ θέμα «Ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ σχολεῖον».

— Οἱ Σχηματισμοὶ τῆς πόλεως τοῦ Γυθείου ἀπέστειλαν διάφορα δῶρα εἰς τοὺς Ἀκρίτας μας.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα Λόχος τῆς Τετραρχίας Νεαπόλεως—Βοιῶν ἐξέδραμεν εἰς Δερματιάνικα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ὡμίλησεν ὁ συνεργάτης τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀν. Σωτηριανὸς μὲ θέμα «Περὶ ἀεροπλάνων». Ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ταύτης οἱ μετασχόντες ἔμειναν κατενθουσιασμένοι. Ἐπίσης ἡ Τετραρχία Νεαπόλεως προσέφερεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μαθητικῶν συσσιτίων διάφορα λαχανικὰ δι' ἕνα πλῆρες συσσίτιον πεντήκοντα μαθητῶν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Σχηματισμὸς Βοιῶν, ἐκτὸς τῶν τακτικῶν συγκεντρώσεών του, ἐξέδραμεν εἰς τὸ χωρίον Λάχιον, ἔνθα παρέμεινεν ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ κίνησις τῶν Σχηματισμῶν τῆς πόλεως Σπάρτης ὑπῆρξε λίαν ἱκανοποιητικὴ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἐγένοντο συγκεντρώσεις, ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, ὁμιλίαι, ἐκδρομαὶ κλπ.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Παρασκευήν, ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πολιούχου τῆς πόλεώς μας Ἁγίου Πέτρου ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς ἑορτασμός. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὑποδιοικήσεως Θηλέων. Φαλαγγίτισσαι ἀπὸ πρωΐας διενήργουν τὸν ἔρανον τοῦ Συλλόγου «Δαναός» ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, ἄλλαι δὲ εἶχον παραταχθῆ κατ' ἀντιζυγίαν εἰς τὸν πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ χῶρον καὶ ἀπεδίδον τιμὰς εἰς τοὺς ἐπισήμους

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἡ Φάλαγξ παρήλασε πρὸ τῶν ἐπισήμων μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας. Τὸ ἀπόγευμα ὁ καλλιτεχνικὸς ὅμιλος τῆς Ε.Ο.Ν. ἔδωσεν ἐν τῷ ἀρχαίῳ θεάτρῳ καὶ ἐνώπιον χιλιάδων κόσμου πρὸς τιμὴν τοῦ Συλλόγου «Δαναός» καὶ διὰ τὴν τουριστικὴν κίνησιν τῆς πόλεώς μας τὴν «Ἠλέκτραν» τοῦ Σοφοκλέους. Τὴν παράστασιν ἐτίμησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γεν. Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. μετὰ τῆς κυρίας του Περιφ. Διοικητρίας καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ὁ κ. Δήμαρχος, οἱ Ἀθηναῖοι Ἀργεῖοι, πλῆθος ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ αἱ ἀρχαὶ Ἄργους καὶ Ναυπλίου. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔργου ἦτο ἀρίστη. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Ὁμίλου ἀπέσπασαν συγχαρητήρια παρ' ὅλων. Ἰδιαιτέρως ἀξίζει νὰ ἀναφερθῇ ἡ προσπάθεια τῆς Φαλαγγιτίσσης ἡ ὁποία ὑπεδύθη τὸν ρόλον τῆς Ἠλέκτρας.

ΚΡΗΤΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Τὴν 1ην Μαΐου τὸ Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Πύργου (323η Φάλαγξ) ἐξέδραμεν εἰς Ἅγιον Γεώργιον Ἐπανωσήφην.

— Οἱ Φαλαγγῖται Ἄνω Βιάννου (327η Φάλαγξ) ἐπιδιώρθωσαν κατὰ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν τμῆμα τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ παρὰ τὴν Ἔμπαρον, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς διακοπείσης συγκοινωνίας.

— Ὁμοίως οἱ Φαλαγγῖται τῶν Τμημάτων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνατολικῶν Ἐπαρχιῶν ἔχουν φυτεύσει περὶ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ἔχουν ἐξημερώσει περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἀγρίων δένδρων.

— Τὴν 4ην Μαΐου ἐπεσκέφθησαν τὸ Ἡράκλειον 170 Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ 3ου Τάγματος Μυλοποτάμου τῆς γείτονος Περιφε-

Σκαπανεῖς Ε.Ο.Ν. Μυλοποτάμου εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Κνωσοῦ.

ρειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνου, παραμείναντες ἐπὶ διήμερον. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν τὸν ἀρχαιολογικὸν χῶρον τῆς Κνωσοῦ, τὴν κωμόπολιν τῶν Ἀρχανῶν καὶ τὰ ἀξιοθέατα τοῦ Ἡρακλείου.

Τόσον εἰς Ἡράκλειον ὅσον καὶ εἰς Ἀρχάνας κατέθεσαν στεφάνους εἰς τὰ μνημεῖα τῶν πεσόντων. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐκδρομέων ἦτο ὁ Διοικητὴς τοῦ 3ου Τάγματος Μυλοποτάμου ἀνθυπομοίραρχος κ. Παναγιωτάκος.

— Τὴν 5ην Μαΐου ἑξήκοντα Φαλαγγῖται τῆς 254ης Φάλαγγος ἐξέδραμον δι' αὐτοκινήτων εἰς Χουδέτσι. Τὸ πρόγραμμα, περιλαμβάνον κατασκήνωσιν, παρασκευὴν συσσιτίου, ἀσκήσεις καὶ παιγνίδια, ἐξετελέσθη μετὰ πάσης ἀκριβείας. Τῆς ἐκδρομῆς ἡγήθη ὁ Διοικητὴς τῆς 254ης Φάλαγγος.

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἡρακλείου ἀπέστειλεν ἐν συνόλῳ 107 κιβώτια περιέχοντα δῶρα πρὸς τοὺς Ἀκρίτας μας. Πρώτη εἰς τὴν συλλογὴν τῶν δώρων ἀνεδείχθη ἡ 324η Φάλαγξ Μοιρῶν Καινουρίου, ἀποσπάσασα τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ.

ΧΑΝΙΑ. — Ἡ ἀγαθοεργὸς δρᾶσις τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς σημαντική. Δύο Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Ἀρρένων ἔσωσαν ἕνα μικρὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των. Τμῆμα Φαλαγγιτῶν ἔρριψεν ἀκάθαρτον πετρέλαιον εἰς τὰ πέριξ ἑλώδη μέρη.

— Ὁ Τομεὺς Κανδάνου ἀπώλεσεν ἕνα ἐκλεκτὸν μέλος αὐτοῦ, τὸν Α΄ ἐπιτελῆ τῆς Φάλαγγος Γεωργιακάκην Ἀντώνιον λοχίτην. Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ πένθος ἦτο ἐξαιρετικῶς συγκινητική. Εἰς ἔνδειξιν συμπαθείας ὁλόκληρος ἡ δύναμις ἐν στολῇ παρηκολούθησε τὴν ἐκφορὰν πενθηφοροῦσα καὶ κατὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἀποχαιρέτισεν αὐτόν. Ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Φάλαγγος. Στέφανοι κατετέθησαν ἐκ μέρους τῆς Περιφ. Διοικήσεως, τῆς οἰκείας Φάλαγγος, τῶν Ταγμάτων 1ου καὶ 2ου, τοῦ 1ου Λόχου καὶ τοῦ Ὑποτομέως Θηλέων Κανδάνου.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ἡμέραν καθιερωμένην διὰ τὴν Ε.Ο.Ν., αἱ μονάδες τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης εἰργάσθησαν ὡς κάτωθι:

Ἀπὸ τῆς 8—9 π. μ. ἐγένετο τὸ μάθημα χορῳδίας. Τὴν 10ην π. μ. ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετέβη εἰς τὸ Γυμνάσιον Θηλέων, ὅπου ἐγένετο τὸ μάθημα οἰκοκυρικῆς. Ἡ Περιφ. Διοικήτρια παρέμεινεν ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον καὶ ἔδωσεν ἀρκετὰς ὁδηγίας ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τοῦ πλεξίματος. Ἐν συνεχείᾳ παρηκολούθησε τὸ γενόμενον μάθημα νοσοκομειακῆς περιθάλψεως. Ἀπὸ τὰς 2 μ. μ. ἕως τὰς 5 μ. μ. ἐγένοντο αἱ συγκεντρώσεις ἁπάντων τῶν Λόχων τῶν Ταγμάτων, κατὰ τὰς ὁποίας αἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μονάδων ἔκαμαν τὰ ὑπὸ τοῦ προγράμματος καθορισθέντα μαθήματα. Τὴν 6ην μ. μ. ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ μαθήματος τῆς τοπογραφίας καθ' ἣν Ὑποφαλαγγάρχης ἐδίδαξεν εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἐκ τῶν μαθημάτων τοπογραφίας τὰ ἑξῆς: Στοιχεῖα γηΐνου σφαίρας, χάρται, κλίμακες, καταμέτρησις ἀποστάσεων, σταδιομετρία, ὄργανα καταμετρήσεων, ὁρισμοὺς καὶ μεθόδους ὁδεύσεως.

Τὴν 6—7 μ. μ. ἐγένετο ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας τοῦ ΙΙΙ ἐπιτελικοῦ Γραφείου τὸ μάθημα πολιτικῆς καὶ ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ. — Μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Περιφερειακὸν Διοικητὴν Ε.Ο.Ν. Θεσπρωτίας τὰ μέλη τῆς 129ης Φάλαγγος Ἡγουμενίτσης καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου, ὡς καὶ τῶν Ὑγειονομοφυλάκων, προέβησαν εἰς τὴν ἐπικάλυψιν πλείστων μικροελῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κάμπου Ἡγουμενίτσης—Γραικοχωρίου—Λαδοχωρίου. Ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ συνεχισθῇ ἐντατικώτερον καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς, ἵνα οὕτω καταστῇ δυνατὴ ἡ τελεία ἐξαφάνισις αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ καταπολέμησις τῆς ἑλονοσίας.

— Ὁ κ. Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὴν περιφέρειαν Γκρόπας καὶ τὰ ἐκεῖ Τμήματα Ε. Ο. Ν. Πλαταριᾶς, Σκορπιῶνος, Κουτσίου, Ἀργυροτόπου καὶ Φασκομηλιᾶς.

— Ὁ Α΄ Ἐπιτελὴς τῆς Περιφ. Διοικήσεως ὡμίλησεν εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν Φαλαγγιτῶν θὲ θέμα: «Οἱ ἀγῶνες τῶν Σουλιωτῶν καὶ ἡ σημασία των».

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Ὁ 3ος Λόχος Κονίτσης τῶν συνόρων μας ἀπέστειλε πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων Ἰωαννίνων τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«Ἔχω τὴν τιμὴν ἐκ μέρους τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ Λόχου μου νὰ σᾶς εὐχαριστήσω θερμῶς διὰ τὰ ὡραῖα καὶ πλούσια δῶρα τὰ ὁποῖα μᾶς διενείματε.

Ἡ εὐγενὴς καὶ ἀδελφικὴ αὐτὴ χειρονομία σας ἐπλημμύρισε τὰς ψυχάς μας ἀπὸ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, κατὰ τὰς ὀλίγας δὲ στιγμὰς τὰς ὁποίας παρεμείνατε μαζί μας μᾶς ἐκάματε νὰ αἰσθανθῶμεν ἐν τῷ προσώπῳ σας τὴν μητρικὴν στοργὴν τῆς μητρός μας Ἑλλάδος διὰ τὰ παιδιὰ τῶν συνόρων της.

Εἴμεθα ὑπερήφανοι διότι ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῶν συνόρων μας ἀντικρίσαμε Ἑλληνόπουλα καὶ Ἑλληνοποῦλες γεμᾶτα σφρῖγος καὶ ζωή, πραγματικοὺς Σπαρτιάτες τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος μας. Ἡ ἐθνική μας δὲ αὐτὴ ὑπερηφάνεια

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινησις Περιφερειακών Διοικήσεων

μᾶς κάνει νὰ ὑπερηφανευώμεθα ἀκόμη πιό πολὺ διότι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Στρατοῦ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις ἔχει πάντοτε ἐστραμμένα τὰ βλέμματά της πρὸς τοὺς φρουροὺς τῆς Πατρίδος της.

Διακηρύξατε ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον ὅτι οἱ φρουροὶ τῶν συνόρων, εὐγνώμονες πρὸς τὴν Πατρίδα, οὐδέποτε θὰ γίνωσιν ἐπιλήσμονες τοῦ πρὸς αὐτὴν ἱεροῦ καθήκοντός των, ἀλλὰ μνήμονες τῶν ἐθνικῶν καὶ θρυλικῶν παραδόσεών των θὰ προτάξουν τὰ χαλύβδινά των στήθη κατὰ παντὸς κινδύνου καὶ θὰ χύσωσι καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ τίμιον αἷμά τους ὅταν τὸ καλέσῃ ἡ Πατρίς.

Ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ὡραίων δώρων σας δεχθῆτε τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς μας καὶ τὶς ὁλόθερμες εὐχές μας διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἀναμορφωτικοῦ ἔργου σας, τὸ ὁποῖον μετὰ τόσης ζέσεως καὶ ἀγάπης ἔχετε ἀναλάβει πρὸς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος μας.

Οἱ στρατιῶται τοῦ Λόχου μου μετ' ἐμοῦ ἀναφωνοῦσι:

Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ Ἀρχηγός σας καὶ Ἀρχηγός μας Ι. Μεταξᾶς. Ζήτω ἡ ἀδελφὴ τοῦ Στρατοῦ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Λόχου»

Παρομοίαν ἐπιστολὴν ἀπέστειλε καὶ ὁ 2ος Λόχος Προκαλύψεως.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ. — Ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ Τάγμα ἐκδρομέων, τὸ ὁποῖον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Περιφερειακὸν Διοικητὴν Ε.Ο.Ν. Δράμας κ. Σ. Δημητρίου ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Κόρινθον. Οἱ ἐκδρομεῖς τόσον εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Κόρινθον ἐπεσκέφθησαν τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ κατέθεσαν στεφάνους εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην.

Κατὰ τὴν παραμονήν των εἰς Ἀθήνας καὶ Κόρινθον ἔτυχον ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ἐκ μέρους τῶν Περιφ. Διοικήσεων Ε.Ο.Ν.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Τὴν 15ην τ. μ. εἰς τὸ Στρατόπεδον Ἐργασίας καὶ Χαρᾶς ἐγένετο μία ὡραία τελετή. Ὁ κ. Ὑπουργὸς Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. ἦλθε καὶ ἀπένειμε τὰ διπλώματα εἰς τὰς νικητρίας τῆς ἀθλητικῆς ὁμάδος ἥτις εἶχεν ἀντιπροσωπεύσει τὴν Περιφ. Διοίκησιν εἰς τοὺς Β' Πανελληνίους ἀγῶνας. Ὡς γνωστόν, ἡ ἀθλητική μας ὁμὰς κατέλαβε τὴν δευτέραν θέσιν εἰς τὴν γενικὴν βαθμολογίαν μετὰ τὴν Πρωτεύουσαν.

Τὸν κ. Ὑπουργὸν προσεφώνησεν ἡ Ὑποδιοικήτρια Θηλέων, παρουσιάσασα τὴν ἀθλητικὴν ὁμάδα καὶ ἐκθέσασα δι' ὀλίγων τὰς νίκας τὰς ὁποίας κατήγαγεν. Κατόπιν ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος δι' ἐμπνευσμένων λόγων ἐξῆρε τὴν δημιουργικότητα καὶ τὴν ἐπίδοσιν εἰς κάθε ἐπίπεδον, εἴτε πνευματικὸν εἴτε σωματικόν, τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἡ ὁποία τὴν διακρίνει ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἕως σήμερα. Ἐτόνισεν ὅτι τώρα εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἀνάγκη περισσότερον παρὰ ποτὲ νὰ ἐργασθοῦμε ὅλοι μὲ πειθαρχίαν, ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πίστιν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν Κυβέρνησιν.

Παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαὶ ἐκάλυψαν τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Κατόπιν ἀπένειμε τὰ διπλώματα εἰς τὰς ἀθλητρίας.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ χορῳδία Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων, συνοδευομένη ὑπὸ ἀνωτέρας βαθμοφόρου, μετέβη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀναμορφωτικὸν Ἵδρυμα Μακεδονίας.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΚΥΘΗΡΑ. — Ἑκάστην Τετάρτην τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐκτελεῖται μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ προθυμίας ὑπὸ τῶν βαθμοφόρων, Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς Ἀνεξαρτήτου Φάλαγγος Κυθήρων.

Εἰς τὸν Λόχον Καραβᾶ—Γερακαρίου οἱ κ. κ. Διακόπουλος, Χλέντζος Σουρῆς, Κατράκης, Κριθάρης, μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν φίλων τῆς Ε.Ο.Ν., ὡς καὶ ὁ ὑπενωμοτάρχης κ. Ἀντ. Μεγαλοοικονόμος ἐδώρησαν ὕφασμα, ἐξ οὗ κατεσκευάσθησαν 17 ἐνδυμασίαι Φαλαγγιτῶν.

Ὁ Λόχος Καραβᾶ προέβη εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ὑδάτων τῶν χειμάρρων τῆς περιφερείας του καὶ οὕτω ἐξέλιπον τὰ στάσιμα ὕδατα τὰ ὁποῖα ἐσχημάτισαν ἕλη.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ. — Καθ' ὅλον τὸ τελευταῖον δεκαήμερον ἡ κίνησις Περιφερειακῆς Διοικήσεως Κεφαλληνίας ὑπῆρξε ζωηροτάτη.

Ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσε τὸ ὡραῖον ἔργον τοῦ κ. Νίκου Τσεκούρα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν», τὸ ὁποῖον ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τῆς Διοικήσεως. Τὸ ἔργον ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν, οἱ Φαλαγγῖται δὲ καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ὑπεδύθησαν μὲ θαυμαστὴν τέχνην τοὺς ρόλους των.

— Τὴν 1ην Μαΐου τὸ 11 Τάγμα ἐξέδραμε καὶ κατεσκήνωσεν εἰς θέσιν «Σπήλαιον» εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χώρου τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἐργατῶν.

— Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν συναδελφώσει μὲ τὰ μέλη τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν σωματείων, ἐπευφήμησαν κατὰ τὴν ἐνθουσιώδη ὁμιλίαν τοῦ Νομαρχοῦντος καὶ Γενικοῦ Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν. κ. Στ. Βαφείδου τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς Ἀρχὰς τοῦ Νέου Κράτους.

ΚΕΡΚΥΡΑ. — Ἤρχισεν ἤδη ὁ καθαρισμὸς τοῦ παραπλεύρως τοῦ Κέντρου τῆς Ὀργανώσεως εὑρισκομένου Δημοτικοῦ Ἄλσους, τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. ἵνα χρησιμοποιηθῇ ὡς κέντρον ἀναψυχῆς.

— Ἐπίσης ἐγένετο παρὰ τῶν Τμημάτων τῆς

Ναυτοφαλαγγῖται Ε.Ο.Ν. Κερκύρας κατὰ τὴν λιτανείαν τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος.

πόλεως καθαρισμὸς ἐκ τῆς κάμπης τῶν πεύκων τοῦ πρὸ τῆς Λέσχης Δημοτ. Ἄλσους.

— Εἰς τὴν εὐρυτάτην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Ὀργανώσεως ἐδόθησαν δύο θεατρικαὶ ψυχαγωγικαὶ παραστάσεις τὰς ὁποίας ἐτίμησαν οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, πλῆθος τῆς κερκυραϊκῆς κοινωνίας, ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεως καὶ ὁ κ. Νομάρχης Κερκύρας.

Εἰς τὰς παραστάσεις ταύτας ἡ μουσικὴ τῆς Διοικήσεως ἐπαιάνιζεν ἐκλεκτὰ τεμάχια.

— Ἅπαντα τὰ Τμήματα τῆς πόλεως καὶ ἡ μουσικὴ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν παράταξιν τῆς λιτανείας τοῦ Σεπτοῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου καὶ Θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος, ἀποδείξαντα ἀπόλυτον τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ. — Τὴν 7ην τρέχοντος εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Σχολεῖον Βαθμοφόρων ὡμίλησεν ὁ Τετράρχης τῆς Ὑποδιοικήσεως περὶ τῶν ποινῶν καὶ ἀμοιβῶν καὶ τῆς ψυχολογικῆς των δυνάμεως. Τὴν 8ην τρέχοντος ἑωρτάσθη εἰς Γραβιὰν ἡ ἐπέτειος τῆς ἱστορικῆς μάχης εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς. Παρέστη ὁ Νομάρχης κ. Παναγιωτόπουλος, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας, ὁ Διοικητὴς τοῦ 42ου Συν)τος Εὐζώνων, αἱ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ε.Ο.Ν. Φθιωτιδοφωκίδος μετὰ τῶν ἐπιτελείων των καὶ τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς Ε.Ο.Ν. Λαμίας.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν ἐψάλη τρισάγιον πρὸ τῆς προτομῆς τοῦ Ἀνδρούτσου, ἐξεφωνήθησαν πανηγυρικοὶ ἐξυμνήσαντες τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν ἀγωνιστῶν καὶ κατετέθησαν στέφανοι ἐκ μέρους τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου, τοῦ Δ)τοῦ τοῦ 42ου Συν)τος, τοῦ Δήμου Λαμιέων, τῆς Κοινότητος Ἀμφικλείας, τῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων, τῶν διαφόρων Κοινοτήτων καὶ τῶν Σχολείων.

Κατόπιν ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης εἰς εἰδικὸν χῶρον παρέδωκε τὴν Σημαίαν εἰς τὴν 361ην Φάλαγγα Ε.Ο.Ν. καὶ ἐπηκολούθησεν ὁρκωμοσία τῶν Τμημάτων τῆς Περιφερείας. Ὡμίλησεν ὁ Α' Ἐπιτελὴς τῆς Διοικήσεως τονίσας τὴν σημασίαν τοῦ ὅρκου καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Νεολαίας.

Ἐπίσης ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Ε.Ο.Ν. Παρνασσίδος, διαδηλώσας τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Νεολαίας καὶ τῶν κατοίκων ὁλοκλήρου τῆς Περιφερείας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὴν ἀπόφασιν ὅλων νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν δημιουργίαν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Τὸ τέλος τῶν λόγων ἐκάλυψαν ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαὶ τῆς Νεολαίας καὶ τῶν κατοίκων ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Νεολαίας.

Ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ἔκαμε τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς Ε.Ο.Ν. Λαμίας, ὡς καὶ αἱ Νεάνιδες Γραβιᾶς καὶ Καστελλίου μὲ τὰς τοπικὰς των ἐνδυμασίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

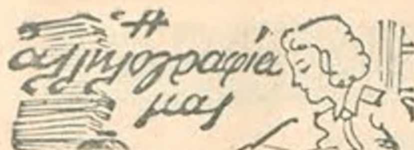
ΛΑΡΙΣΑ. — Ἡ Ὑποδιοίκησις Λαρίσης ἐργάζεται ἐντατικῶς. Τακτικώτατα γίνονται ὅλα τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα μὲ ἐνθουσιασμὸν παρακολουθοῦν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι. Ἤρχισαν ἐπίσης αἱ Φαλαγγίτισσαι νὰ ἐκπαιδεύωνται εἰς τὰς εἰδικότητας τοπογραφίας καὶ μέσων συνδέσμων καὶ διαβάσεων. Εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν ἀσχολεῖται μὲ τὴν σηροτροφίαν. Μία ἐνωμοτία Σκαπανισσῶν ἀνέλαβε τὴν περιποίησιν τοῦ μικροῦ κήπου τῶν Γραφείων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. Μία ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν ἐσκάλισε καὶ ἐπότισε τὰ δενδρύλλια που ἐφύτευσαν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ δάσους. Κάθε Σάββατο ἡ ὁμὰς τῆς εἰδικότητος μαγειρικῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν εἰδικοῦ βαθμοφόρου ἐκπαιδεύεται εἰς τὴν παρασκευὴν διαφόρων φαγητῶν καὶ γλυκισμάτων. Τὴν Τετάρτην 20ὴν Ἀπριλίου εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν Λαρίσης συνεδύασε πορείαν καὶ ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Γεωργικὴν Σχολήν, ὅπου ἐπεσκέφθησαν διαφόρους ἐγκαταστάσεις. Εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως παράταξιν. Αἱ Φαλαγγίτισσαι προσφέρουν καθημερινῶς τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὰ συσσίτια.

— Ἡ Ὑποδιοίκησις Τυρνάβου παρουσιάζει μίαν λαμπρὰν ἐργασίαν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον. Στὶς 7 τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν αἱ συναγωνίστριαι τοῦ Τυρνάβου παρηκολούθησαν μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν τὴν διάλεξιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σχίζα μὲ θέμα: «Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεανίδων Ἑλληνίδων καὶ οἱ σκοποὶ αὐτῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης Αὐγούστου». Ἔγιναν μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, οἰκοκυρικῆς, χειροτεχνίας, γεωργικῆς. Ἐπίσης πρὸ πολλοῦ ἤδη ἤρχισαν τὰ μαθήματα οὐλαμοῦ βαθμοφόρων.

— Ἡ Ὑποδιοίκησις Φαρσάλων ἀνεβίβασεν ἀπὸ σκηνῆς τὸ πατριωτικὸν ἔργον τοῦ κ. Ν. Τσεκούρα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν» μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ. — Οἱ αὐτοκινητισταὶ Νικόλαος Χειράκης καὶ Νικηφόρος Γίδας δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Καλαμπάκας γνωρίζουν ὅτι θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὑποδιοικήσεως ἐντελῶς δωρεὰν τὰ ἰδιόκτητα αὐτοκίνητά των διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ Ὑποδιοίκησις Καλαμπάκας ηὐχαρίστησε θερμῶς τοὺς δύο αὐτοκινητιστάς.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἐκδρομικῶν Σωματείων τῆς Ἑλλάδος ἀπένειμε βραβεῖον εἰς τὸν κ. Γ. Δορκοφίκην, τακτικὸν φωτογράφον τοῦ περιοδικοῦ μας, διὰ τὰς καλλιτεχνικὰς αὐτοῦ φωτογραφίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ ΝΑΥΠΛΙΟΥ. Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσις τῆς μαθητρίας-Φαλαγγιτίσσης ποὺ μᾶς στείλατε. Ἔχει ὑπερβῆ τὰ ὅρια μιᾶς συνηθισμένης ἐκθέσεως καὶ εἶναι μιὰ ἐπιτυχὴς περιγραφὴ τοῦ Ναυπλίου. Θὰ τὴν δημοσιεύσουμε. — ΝΙΚΗΝ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ. Μπράβο! Τί ὡραῖα, ἁπλᾶ καὶ ζεστὰ διατυπώνετε τὰ αἰσθήματά σας! Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΣΤΡΑΤΗΝ ΤΣΙΡΑΤΖΙΔΗΝ. Ὡραία ἡ ἔμπνευσις καὶ ἐπιτυχὴς ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σημειώματός σας γιὰ τὴ Σημαία. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ Β' ΓΥΜΝΑΣ. ΑΘΗΝΩΝ. Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσις τῆς μαθητρίας σας καὶ θὰ τὴ δημοσιεύσουμε. Εἶναι πραγματικὰ εὐχάριστο καὶ εὐοίωνο νὰ διαπιστώνουμε πόσο τὰ παιδιὰ ἔχουν νοιώσει κι' ἔχουν ἐνστερνισθῆ τὴν ἐθνικὴν ἀναδημιουργικὴ πνοὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου. — ΚΑΙΤΗΝ ΣΓΑΓΙΑ. Ἡ «Μάνα» εἶναι μιὰ καλὴ ἔκθεσις, ἀλλὰ ὄχι ἀκόμη δημοσιεύσιμη· τὸ παραμυθάκι ὑπερτραγικό, καὶ τὰ φρικτὰ καὶ τραγικὰ πράγματα δὲν μᾶς ἀρέσουν. — Γ. ΜΑΚ. Καλογραμμένο τὸ «λογοτεχνικὸ παραμύθι» σας, ὅπως τὸ λέτε, ἀλλὰ πολὺ ἐκτενές· κι' ἔπειτα, ἂν προσέξετε καλὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ περιοδικοῦ μας, θὰ ἰδῆτε ὅτι τὸ παραμύθι σας δὲν περιορίζεται μέσα στὶς γραμμές του. — ΜΕΛΕΤΙΟΝ Γ. ΠΑΠΠΑΝ. Τὸ φυσιολατρικὸ κομμάτι ποὺ μᾶς στείλατε δονεῖται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς Ἑλληνικῆς Φύσεως καὶ ἔχει φαντασία καὶ περιγραφικὴν ἱκανότητα. Μόνο ποὺ εἶναι λιγάκι μεγάλο. Θὰ προσπαθήσουμε ὅμως νὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΑΠΟΣΤ. ΒΛΑΧΟΝΑΤΣΟΝ. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ διήγημά σας, ἀλλὰ μᾶς τὸ στείλατε ἀργὰ κι' ἔχει χάσει τὴν ἐπικαιρότητά του. Θυμηθῆτε νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλετε ἐν καιρῷ, ἀφοῦ τοῦ ρίξετε ἀκόμη μιὰ ματιὰ καὶ τὸ χτενίσετε λιγάκι. — ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Καλὴ ἡ «Ἀκρογιαλιά» σας καὶ θὰ τὴ δημοσιεύσουμε. Νὰ μὴν ἀδημονῆτε ὅμως· κι' αὐτὸ τὸ λέμε ὄχι μόνο σὲ σᾶς, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία τους: ὁ χῶρος εἶναι περιωρισμένος καὶ ἡ συνεργασία πολλή· πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένετε τὴ σειρά σας, χωρὶς ν' ἀνυπομονῆτε. — ΑΝΝΑΝ ΤΣΙΓΚΟΥ. Πολὺ καλὴ ἡ περιγραφὴ τῆς Τετάρτης, τῆς ἡμέρας ποὺ εἶναι ἀφιερωμένη στὴ Νεολαία, ἀλλὰ μεγάλη. Θὰ δημοσιεύσουμε ἕνα ἀπόσπασμα. — ΝΙΚΟΝ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ἀρθράκι σας καλό, ἀλλὰ μᾶς ἦρθε ἀργὰ καὶ ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. Καὶ μιὰ συμβουλή: νὰ ἁπλοποιήσετε τὴ γλῶσσά σας. — Μ. Γ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Γιατί τόση ὑπερκαθαρεύουσα στὸ γράψιμό σας; Εὐτυχῶς ποὺ τὰ ποιήματά σας δὲν ἔχουν τὴν ἴδια γλῶσσα. Ἀπ' αὐτὰ ἡ «Ἄνοιξις» δὲν εἶναι ἀκόμη δημοσιεύσιμη, πρὸ πάντων γιὰ τὰ τεχνικά της λάθη. Τὸ δεύτερο, «Στὴ Σημαία», εἶναι πολὺ καλύτερο καὶ δημοσιεύουμε ἐδῶ τοὺς ἑξῆς στίχους:

ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ

Μέσ' σὲ μιά σου πτυχὴ
εἶναι πόθοι κρυφοὶ
φυλαγμένοι
κι' ἀπὸ τόσες εὐχές,
τοῦ λαοῦ προσευχές,
μυρωμένοι.
Καὶ γι' αὐτὸ ταπεινὰ
μὲ μιὰ εὐχὴ στὴν καρδιὰ
γονατίζω,
ὅταν μπρός μου τρανή,
δοξασμένη, λαμπρὴ
σ' ἀντικρύζω.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ. Ἀφοῦ σᾶς συγχαρῶμεν διὰ τὰ αἰσθήματά σας πρὸς τὸν τέως Π. Διοικητήν σας, ποὺ φανερώνουν ἕνα λαμπρὸν συναγωνιστήν, σᾶς γνωρίζομεν μετὰ λύπης ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀποσταλέντος καθότι φέρει προσωπικὸν χαρακτῆρα, ὁ δὲ περὶ οὗ πρόκειται Διοικητὴς ὡς καὶ πᾶς ἄξιος τοῦ βαθμοῦ του βαθμοφόρος τῆς Ε.Ο.Ν. δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐπαμοιβῶν ἄλλων ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεως ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του ὅπως ὁ ἄξιος τέως Διοικητής σας. — Δ. ΚΑΤΡΙΤΣΗΝ. Γιατί αὐτὴ ἡ ἀπαισιοδοξία; Τέτοια πεισιθάνατα τραγούδια δὲν ταιριάζουν σὲ Νέους, καὶ μάλιστα σὲ Νέους τῆς Ὀργανώσεώς μας, ποὺ πρέπει νὰ τοὺς διαπνέῃ πάντα ἡ αἰσιοδοξία, ἡ χαρά, ἡ θέλησις καὶ ἡ ζωτικότης. — Κ. ΚΟΛΛΙΑΝ καὶ Α. ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ὡραῖα τὰ αἰσθήματά σας γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὴν 4ην Αὐγούστου, μὰ δὲν τὰ καταφέρατε νὰ τὰ κάμετε ποίημα. Δὲν εἶναι ὅμως καὶ τόσο εὔκολο πρᾶγμα, ὅπως φαντάζονται πολλοί, νὰ γίνῃ ἕνα ποίημα· γι' αὐτὸ τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι προτιμότερο νὰ ἐκφράζῃ κανεὶς ἁπλᾶ, αὐθόρμητα κι' ἀνεπιτήδευτα τὸ αἴσθημά του ἢ τὴ σκέψι του, χωρὶς νὰ καταφεύγῃ σὲ στίχους ἢ γενικὰ στὴ λογοτεχνία, ὁπότε τὰ χαλάει καὶ τὰ παραμορφώνει. — ΕΛΛΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Καλὸ τὸ παραμυθάκι, καθὼς καὶ τὰ ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προτιμοῦμε τὸν «Κλεφτομηλιᾶ». Πῆραν σειρὰ γιὰ δημοσίευσι. — ΓΙΑΝΝΑΚΗΝ ΣΑΜΑΡΑΝ. Τί ὡραῖα τὰ λόγια σου, μικρό μας Σκαπανάκι! Μπράβο! — ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ Ν. ΤΣΑΚΑΛΟΝ. Πολὺ μᾶς ἄρεσε τὸ ποιηματάκι σου, ποὺ, ὅπως μᾶς γράφεις, «τὸ ἔκαμες μὲ τὸ νοῦ σου, ἐντελῶς μόνος σου», ἂν καὶ εἶσαι μικρὸς Σκαπανεύς. Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχει τόση χάριν, γιατὶ δείχνει τὸ ἁγνὸ καὶ θερμὸ πατριωτικὸ αἴσθημά σου. Νά ἕνα τετράστιχο:

Μὰ κι' ἐγὼ θὰ μεγαλώσω,
δὲν θὰ μείνω ὅλο μικρός,
τὸ σπαθάκι μου θὰ ζώσω
καὶ θὰ γίνω τῆς Πατρίδος ὁ φρουρός.

Ι. Κ. ΒΑΡΥΜΠΟΠΙΩΤΗΝ. Ἐπιτυχημένο καὶ ζωντανὰ ἠθογραφικὸ τὸ ποίημά σας «Ἡ βρύση τοῦ χωριοῦ», ποὺ θὰ τὸ δημοσιεύσουμε.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης καὶ τῆς μικρᾶς Πριγκηπίσσης θυγατρός των Σοφίας.

Ἡ δευτέρα: Ἕνας χαρακτηριστικὸς τύπος Τηνιακοῦ ψαρᾶ.

ΜΥΚΟΝΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1071)

ὅλα τὰ παλληκάρια μὲ τὴν Καπετάνισσα Μαντὼ στὴ Μητρόπολι τοῦ νησιοῦ, ὅπου ἔγινε εὐχαριστήριος δοξολογία ἀπὸ τὸν κηδεμόνα τῆς Μαντῶς τὸν Παπᾶ Μαῦρο, κι' ὅπου ὅλο τὸ νησὶ προσκυνοῦσε σὰν Ἁγία τὴ μεγάλη ἡρωΐδα ποὺ δόξασε τὴν πατρίδα τους κι' ἔσωσε τ' ὄμορφο νησὶ ἀπ' τὴν καταστρεπτικὴ ἐπιδρομὴ τῶν βαρβάρων.

Βλέποντας τὴν ὡραία μορφὴ τῆς Μαντῶς Μαυρογένους στὴν προκυμαία τῆς Μυκόνου, ὁ νοῦς μας ξαναγυρίζει σ' ἐκεῖνα τὰ ἡρωϊκὰ χρόνια ποὺ καὶ οἱ γυναῖκες εἶχαν ψυχὴ λιονταρίσια προκειμένου νὰ σώσουν τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδας. Τὸ ἀέτειο βλέμμα τῆς Μαντῶς Μαυρογένους, ἔτσι καθὼς κοιτάζει πρὸς τ' ἀνοιχτὸ πέλαγος, πόσα δὲ λέει γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς της, γιὰ τὴν αὐτοθυσία της, γιὰ τὴ μεγάλη πίστι της στὴν ἐπικράτησι τῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὅπου κι' ἐκείνη πρόσφερε, ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι μας ἀγωνισταί, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων της, γιὰ τὴν πραγματοποίησί τους.

Ἡ Μύκονος, στήνοντας τὴν προτομὴ τῆς μεγάλης ἡρωΐδος της, ἔδειξε πὼς ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ξέρει νὰ εὐλαβῆται, νὰ εὐγνωμονῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τοὺς μεγάλους της εὐεργέτες καὶ σωτῆρες της. Ὅταν ἐπέθανε στὴν Πάρο τὴν ἔθαψαν στὸν περίβολο τῆς Καταπολιανῆς κι' ὁ θάνατός της θεωρήθηκε μεγάλη ἐθνικὴ ἀπώλεια, ἀλλὰ ἡ δόξα της ἔμεινε ἀθάνατη.

Ἀθηνᾶ Ταρσούλη

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1821

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1075)

Μὲ τὰ μαθήματά του ἐνθουσιάζει τοὺς νέους.

Διὰ τὴν σημειωθεῖσαν μετὰ τὸ 1453 ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῇ Δύσει ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Καθότι τέλος πάντων ἡ τύχη ἐμβλέψασα μὲ ὄμμα ἱλαρὸν πρὸς τοὺς Δυτικούς, ἠθέλησε νὰ ἐξάξῃ καὶ αὐτοὺς ἐκ τῆς θηριότητος. Καὶ μὴ εὑροῦσα ἄλλο μέσον, κατέστρεψε τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξαπέλυσεν εἰς Ἰταλίαν κλπ. τοὺς Ἕλληνας ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι...».

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ αὐτὴ ἐπανάστασις, διὰ τὴν ὁποίαν εἰργάσθησαν οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, ἐπροπαρασκεύασε τὸ ἔδαφος διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε τῷ 1821.

Οἱ Ἕλληνες σοφοί, κοντὰ στὸ ἐπιστημονικόν τους ἔργον, εἶχαν καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἐθνικόν. Καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐργασίας των συνετέλεσαν ὥστε καὶ τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι νὰ ἀναζωογονοῦνται εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα. Ὁ καιρὸς ὅμως τοῦ λυτρωμοῦ εἶχεν ἔλθει.

«Ὡς φαίνεται, ἔγραφε τῷ 1820 ὁ Βενιαμίν, ἡ Θεία Πρόνοια ηὐδόκησεν εἰς τὸν 19ον αἰῶνα νὰ ἐπιστραφῶσιν αἱ Πιερίδες Μοῦσαι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν Παρνασσόν. Καὶ τὸ φῶς εὐαγγελισθὲν διὰ μεγάλης Ἡοῦς, διεχύθη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος, καὶ διαχυθὲν δέδωκε δύναμιν καὶ ἐνέργειαν εἰς τὰς κινήσεις τῆς ζωῆς, ἥτις ἦν ἀνύπαρκτος πρότερον».

Ἦσαν οἱ τελευταῖοι μῆνες τῆς μακρᾶς δουλείας!

Δ. Κς

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1077)

καὶ δὲν βάλῃ τὰ πόδια του εἰς τὶς πατῆθρες.

Τί ὡραῖα εἶναι, ὅταν, καθὼς πατήσῃ κανεὶς τὸ πόδι, χωρίζωνται αἱ χίλιαι κλωσταὶ τοῦ στήμονος εἰς δύο, καὶ ρίπτῃ τὴν σαΐταν ἀνάμεσά των, τί ἀπόλαυσις καὶ τί θρίαμβος, ὅταν ἡ σαΐτα γλιστρήσῃ κανονικὰ καὶ φθάσῃ μὲ τὸ ὑφάδι αἰσίως εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν. Εἶναι τόσον θαυμάσιον πρᾶγμα, ὥστε δύσκολα ξεκολλᾷ κανεὶς ἀπ' ἐκεῖ. Δυστυχῶς, ἐκεῖ ποὺ πηγαίνουν ὅλα καλά, ἡ σαΐτα πηγαινοέρχεται σὰν γρήγορη βαρκούλα καὶ τὸ χτένι κτυπᾷ ρυθμικὰ καὶ τακτοποιεῖ τὰς κλωστάς, ἐνῷ σᾶς ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν κάποιο ὡραῖο δίστιχον, σὰν π. χ. τό:

«Τιμὴ μεγάλη καὶ τρανὴ ποὖν' ὁ ἐργαλειὸς στὸ σπίτι
Τὸ κάθε δόντι τοῦ χτενιοῦ ἀξίζει μαργαρίτη»,

ἐνῷ βλέπετε τὸ ὕφασμά σας ν' αὐξάνῃ καὶ νὰ πλάττετε τόσα ὄνειρα εἰς τί θὰ τὸ χρησιμοποιήσετε, κράκ! σπάζει μία κλωστή! Αὐτὸ εἶναι τὸ βάσανο τοῦ ἐργαλειοῦ. Ἀλλὰ καὶ ποῖον ρόδον δὲν ἔχει τὸ ἀγκάθι του καὶ ποία ἐργασία δὲν ἔχει τὰς δυσκολίας της; Ἀλλ' ἡ σπασμένη κλωστὴ ἐδέθη, τὰ μιτάρια ἐτακτοποιήθησαν καὶ ἡ σαΐτα ἀρχίζει πάλιν τὸ πέταγμά της.

Τώρα ὁ νοῦς γυρίζει πάλιν στὰ ὡραῖα δημοτικὰ τραγουδάκια, διότι ἡ δημοτική μας ποίησις ἔχει πολὺ τραγουδήσει τὸν ἐργαλειό.

«Μιὰ λυγερὴ στὸν ἀργαλειὸ
φαίνει καὶ τραγουδάει.
Μ' ἑξῆντα δυὸ πατήματα, μὲ δεκοχτὼ σαΐτες».

Μαρία Μομφερράτου

ΓΙΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ περιοδικοῦ μὲ ἐπιστολάς των ἀπὸ καιρὸ μᾶς ζητοῦσαν πληροφορίες πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ σχηματίσουν βιβλιοθήκην ἀπὸ κατάλληλα βιβλία, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τὴν Νεοελληνικὴ πνευματικὴ παραγωγή.

Κάθε νέος ποὺ αἰσθάνεται αὐτὴ τὴν ἀνάγκη πρωτίστως βέβαια πρέπει νὰ ἔχῃ στὴ βιβλιοθήκη του τὰς ἐκδόσεις τῆς Ε. Ο. Ν. Γιὰ τὴν ἀπόκτησι ὅμως καὶ τῶν νέων Ἑλληνικῶν ἐκδόσεων, ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Πυρσὸς» προσεφέρθη εὐχαρίστως νὰ ἀποστέλλῃ μὲ σημαντικὴν ἔκπτωσιν τὰς ἐκδόσεις του εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας.

Περιοδικῶς θὰ δημοσιεύωνται πίνακες ὡρισμένου ἀριθμοῦ τοιούτων ἐκδόσεων, ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ὁποίων θὰ γίνεται ἡ ἀνάλογος ἔκπτωσις.

ΠΙΝΑΞ Α'.

Βενέζη: Γαλήνη	Δρχ.	60.—
Κύρου: Ὄνειρα	»	50.—
Τερζάκη: Μενεξεδένια Πολιτεία	»	50.—
Καζαντζάκη: Ἰαπωνία — Κίνα	»	50.—
Κουσίδη: Θρησκεία, Ἐπιστήμη	»	20.—
Καραγάτση: Συντ/ρχης Λιάπκιν	»	40.—
Ἴωνος Δραγούμη: Ὁ Ἑλληνισμός μου	»	30.—
Ἀξία ἐν ὅλῳ	Δρχ.	300.—
Ἔκπτωσις	»	30.—
Ὑπόλοιπον	Δρχ.	270.—

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχ. 270 δέον νὰ ἀποστέλληται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ βιβλιοπωλείου «Πυρσὸς» ὁδὸς Βουκουρεστίου 6β - Ἀθήνας.

